

Magenta Consulting
Columna 86 street,
3rd floor MD-2012,
Chisinau,
Republic of Moldova
Tel: +373 22 854384
www.consulting.md

magentaconsulting

ESOMAR
member

PERCEPȚIA JUDECĂTORILOR, PROCURORILOR ȘI AVOCAȚILOR DESPRE JUSTIȚIE ȘI FENOMENUL CORUPȚIEI

PREPARED FOR: Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM)
IMPLEMENTER: S.C. MAGENTA CONSULTING S.R.L.

Aprilie, 2025

Dumitru Slonovschi

General Director
E-mail: d.slonovschi@consulting.md
Tel: +373 79467559

Confidential

The methodology presented in this document is the property of Magenta Consulting SRL, and thus cannot be transmitted to any other consulting company or used for developing a Request for Proposal by any other company than Magenta Consulting.

All Rights Reserved. © 2014 Copyright Magenta Consulting SRL

Cuprins:

REZUMAT.....	9
i.1 Scopul și obiectivele studiului.....	14
i.2 Metodologia aplicată.....	14
i.3 Limitele și barierele cercetării	14
CAPITOLUL I: INDEPENDENȚA, CALITATEA ȘI EFICIENȚA JUSTIȚIEI.....	15
CAPITOLUL II: AUTOADMINISTRAREA JUDECĂTORILOR, PROCURORILOR ȘI AVOCAȚILOR	44
Subcapitol 2.1. Autoadministrarea judecătorilor	44
Subcapitol 3.2. Autoadministrarea procurorilor.....	48
Subcapitol 3.3. Autoadministrarea avocaților	51
CAPITOLUL III: REFORMA JUSTIȚIEI.....	55
CAPITOLUL IV: EGALITATEA DE GEN.....	71
CAPITOLUL V: FENOMENUL CORUPȚIEI	75
ANEXE.....	82

Figuri:

Figura i.1: Eșantion general	14
Figura I.1: Q1. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații privind independența justiției din Republica Moldova: „Judecătorii sunt independenți”?	15
Figura I.2: Q1. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații privind independența justiției din Republica Moldova: „Judecătorii sunt independenți”?	16
Figura I.3: Q1. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații privind independența justiției din Republica Moldova: „Procurorii sunt independenți”?	16
Figura I.4: Q1. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații privind independența justiției din Republica Moldova: „Soluțiile judecătorilor sunt adoptate fără influențe din exterior”?	17
Figura I.5: Q1. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații privind independența justiției din Republica Moldova: „Soluțiile procurorilor sunt adoptate fără influențe din exterior”?	17
Figura I.6: Q1. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații privind independența justiției din Republica Moldova: „Judecătorii aplică legea egal față de toți, indiferent de statutul social, financiar sau funcția deținută”?	17
Figura I.7: Q1. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații privind independența justiției din Republica Moldova: „Procurorii aplică legea egal față de toți, indiferent de statutul social, financiar sau funcția deținută”?	18
Figura I.8: Q2. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că următorii subiecți influențează soluțiile judecătorilor?	18
Figura I.9: Q2. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că Politicienii influențează soluțiile judecătorilor?	19
Figura I.10: Q2. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că Procurorii influențează soluțiile judecătorilor?	19
Figura I.11: Q2. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că CNA influențează soluțiile judecătorilor?	19
Figura I.12: Q2. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că Polițiștii influențează soluțiile judecătorilor?	20
Figura I.13: Q2. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că CSM influențează soluțiile judecătorilor?	20
Figura I.14: Q2. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că Alți judecători influențează soluțiile judecătorilor?	20
Figura I.15: Q2. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că Părțile la proces influențează soluțiile judecătorilor?	21
Figura I.16: Q2. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că Presa influențează soluțiile judecătorilor?	21
Figura I.17: Q3. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că următorii subiecți influențează soluțiile procurorilor?	22
Figura I.18: Q3. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația Politicienii influențează soluțiile procurorilor?	22
Figura I.19: Q3. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația Judecătorii influențează soluțiile procurorilor?	23
Figura I.20: Q3. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația CNA influențează soluțiile procurorilor?	23
Figura I.21: Q3. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația Polițiști influențează soluțiile procurorilor?	23
Figura I.22: Q3. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația CSP influențează soluțiile procurorilor?	24
Figura I.23: Q3. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația Procuratura Generală influențează soluțiile procurorilor?	24
Figura I.24: Q3. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația Alți procurori influențează soluțiile procurorilor?	25
Figura I.25: Q3. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația Părțile la proces influențează soluțiile procurorilor?	25
Figura I.26: Q3. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația Presa influențează soluțiile procurorilor?	26
Figura I.27: Q3. În ce măsură sunteți convins că, dacă Dumnezeu voastră sau cineva din rudele Dumneavoastră.....	26
Figura I.28: Q4. În ce măsură sunteți convins că, dacă Dumnezeu voastră sau cineva din rudele Dumneavoastră ar ajunge în judecată, judecătorii vor adopta hotărârea legală?	27
Figura I.29: Q4. În ce măsură sunteți convins că, dacă Dumnezeu voastră sau cineva din rudele Dumneavoastră ar ajunge în judecată, procurorii vor adopta hotărârea legală?	27
Figura I.30: Q5. Conform Barometrului Opiniei Publice din octombrie 2024, încrederea publică în justiție este de 15%. În ce măsură sunteți de acord sau nu cu următoarele afirmații despre încrederea scăzută în justiție?	28
Figura I.31: Q5. Conform Barometrului Opiniei Publice din octombrie 2024, încrederea publică în justiție este de 15%. În ce măsură sunteți de acord sau nu cu următoarele afirmații despre încrederea scăzută în justiție: „Încrederea în justiție este strâns legată de percepția publică asupra celorlalte puteri ale statului (legislativă și executivă), ale căror acțiuni au influențat opinia generală”?	28

Figura 1.32: Q5. Conform Barometrului Opiniei Publice din octombrie 2024, încrederea publică în justiție este de 15%. În ce măsură sunteți de acord sau nu cu următoarele afirmații despre încrederea scăzută în justiție: „ Încrederea scăzută în justiție este determinată de atacurile politicianilor în adresa justiției ”?.....	29
Figura 1.33: Q5. Conform Barometrului Opiniei Publice din octombrie 2024, încrederea publică în justiție este de 15%. În ce măsură sunteți de acord sau nu cu următoarele afirmații despre încrederea scăzută în justiție: „ Unii judecători și procurori iau decizii ilegale Aceste hotărâri influențează opinia față de tot sistemul de justiție ”?.....	29
Figura 1.34: Q5. Conform Barometrului Opiniei Publice din octombrie 2024, încrederea publică în justiție este de 15%. În ce măsură sunteți de acord sau nu cu următoarele afirmații despre încrederea scăzută în justiție: „ Încrederea scăzută în justiție este determinată de comportamentul majorității judecătorilor și procurorilor ”?.....	30
Figura 1.35: Q5. Conform Barometrului Opiniei Publice din octombrie 2024, încrederea publică în justiție este de 15%. În ce măsură sunteți de acord sau nu cu următoarele afirmații despre încrederea scăzută în justiție: „ Încrederea scăzută în justiție este influențată de informațiile din mass media ”?.....	30
Figura 1.36: Q6. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații cu privire la calitatea actelor emise/întocmite de judecători, procurori și avocați?.....	31
Figura 1.37: Q6.1. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații cu privire la calitatea actelor emise de judecătorii din diferite instituții?	31
Figura 1.38: Q7. În ce măsură sunteți de acord cu următoarea afirmație: „ Convenția Europeană pentru Drepturile Omului este respectată în sistemul de justiție din Republica Moldova ”?	32
Figura 1.39: Q8. Potrivit datelor statistice oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului, în cazul Republicii Moldova au fost pronunțate peste 600 de hotărâri în care au fost constatate peste 800 violări ale Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații despre aplicarea standardelor Convenției Europene ale Drepturilor Omului?	32
Figura 1.40: Q8. Potrivit datelor statistice oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului, în cazul Republicii Moldova au fost pronunțate peste 600 de hotărâri în care au fost constatate peste 800 violări ale Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații despre aplicarea standardelor Convenției Europene ale Drepturilor Omului: „ Standardele Convenției nu sunt cunoscute pe deplin de judecători ”?	33
Figura 1.41: Q8. Potrivit datelor statistice oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului, în cazul Republicii Moldova au fost pronunțate peste 600 de hotărâri în care au fost constatate peste 800 violări ale Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații despre aplicarea standardelor Convenției Europene ale Drepturilor Omului: „ Standardele Convenției nu sunt cunoscute pe deplin de procurori ”?	33
Figura 1.42: Q8. Potrivit datelor statistice oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului, în cazul Republicii Moldova au fost pronunțate peste 600 de hotărâri în care au fost constatate peste 800 violări ale Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații despre aplicarea standardelor Convenției Europene ale Drepturilor Omului: „ Avocații nu invocă în mod convingător standardele Convenției ”?	34
Figura 1.43: Q8. Potrivit datelor statistice oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului, în cazul Republicii Moldova au fost pronunțate peste 600 de hotărâri în care au fost constatate peste 800 violări ale Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații despre aplicarea standardelor Convenției Europene ale Drepturilor Omului: „ Standardele sunt prea înalte pentru a fi respectate într-o țară în tranziție cum este Republica Moldova ”?	34
Figura 1.44: Q8. Potrivit datelor statistice oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului, în cazul Republicii Moldova au fost pronunțate peste 600 de hotărâri în care au fost constatate peste 800 violări ale Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații despre aplicarea standardelor Convenției Europene ale Drepturilor Omului: „ Aplicarea Convenției implică schimbări de lege, care nu pot fi decise de judecători sau procurori ”?	34
Figura 1.45: Q8. Potrivit datelor statistice oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului, în cazul Republicii Moldova au fost pronunțate peste 600 de hotărâri în care au fost constatate peste 800 violări ale Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații despre aplicarea standardelor Convenției Europene ale Drepturilor Omului: „ Aplicarea Convenției implică schimbări de practici, care necesită mult timp ”?	35
Figura 1.46: Q8. Potrivit datelor statistice oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului, în cazul Republicii Moldova au fost pronunțate peste 600 de hotărâri în care au fost constatate peste 800 violări ale Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații despre aplicarea standardelor Convenției Europene ale	

Drepturilor Omului: „Având în vedere trecutul nostru, există o reticență în sistemul de justiție de a aplica pe deplin standardele Convenției”?	35
Figura 1.47: Q8. Potrivit datelor statistice oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului, în cazul Republicii Moldova au fost pronunțate peste 600 de hotărâri în care au fost constatate peste 800 violări ale Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații despre aplicarea standardelor Convenției Europene ale Drepturilor Omului: „Au fost emise multe soluții ilegale”?	36
Figura 1.48: Q8. Potrivit datelor statistice oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului, în cazul Republicii Moldova au fost pronunțate peste 600 de hotărâri în care au fost constatate peste 800 violări ale Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații despre aplicarea standardelor Convenției Europene ale Drepturilor Omului: „Nu sunt aplicate sancțiuni pentru condamnările la CEDO”?	36
Figura 1.49: Q9. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații cu privire la salariile din justiție? Remunerarea actuală a Judecătorilor/Procurorilor/Asistenților judecătorilor/Grefierilor/Consultanților procurorilor este suficientă.	37
Figura 1.50: Q9. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații cu privire la salariile din justiție: „Remunerarea actuală a judecătorilor este suficientă”?	37
Figura 1.51: Q9. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații cu privire la salariile din justiție: „Remunerarea actuală a procurorilor este suficientă”?	38
Figura 1.52: Q9. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații cu privire la salariile din justiție: „Remunerarea actuală a asistenților judecătorilor este suficientă”?	38
Figura 1.53: Q9. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații cu privire la salariile din justiție: „Remunerarea actuală a grefierilor este suficientă”?	39
Figura 1.54: Q9. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații cu privire la salariile din justiție: „Remunerarea actuală a consultanților procurorilor este suficientă”?	39
Figura 1.55: Q56B. Ponderea procurorilor și judecătorilor care au promovat vettingul, %	40
Figura 1.56: Q9.1 În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații cu privire la remunerarea judecătorilor și procurorilor care au promovat vettingul?	40
Figura 1.57: Q10. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații cu privire la uniformitatea practicii judecătorești?	40
Figura 1.58: Q10. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații cu privire la uniformitatea practicii judecătorești: „Practica Curții Supreme de Justiție este uniformă”?	41
Figura 1.59: Q10. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații cu privire la uniformitatea practicii judecătorești: „Practica curților de apel este uniformă”?	41
Figura 1.60: Q10. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații cu privire la uniformitatea practicii judecătorești: „În perioada 2017 – 2024, Curtea Supremă de Justiție a luat suficiente măsuri pentru uniformizarea practicii judecătorești”?	42
Figura 1.61: Q11. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că dosarele în instanțele de judecată se distribuie cu adevărat aleatoriu, fără manipulări?	43
Figura 2.1: Q12A. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații despre CSM?	44
Figura 2.2: Q13A. În ce măsură sunteți de acord cu afirmațiile de mai jos cu privire la calitatea administrării instanțelor de către președinții de instanță?	45
Figura 2.3: Q14A. În ce măsură sunteți de acord cu afirmațiile de mai jos cu privire la cariera judecătorilor?	45
Figura 2.4: Q14A.1 În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că transferul temporar al judecătorilor, atât la CSJ, cât și la CA, reprezintă o măsură eficientă pentru deblocarea situației din sistem?	46
Figura 2.5: Q15A. Care este opinia Dvs. cu privire la mecanismul răspunderii disciplinare a judecătorilor?	46
Figura 2.6: Q15A.1 Vă rugăm să menționați dacă sunteți sau nu de acord cu următoarele cauze care au putut determina opinia Dvs. cu privire la faptul că mecanismul răspunderii disciplinare a judecătorilor nu este adecvat.	46
Figura 2.7: Q16A. Care este opinia Dvs. cu privire la activitatea Inspecției Judiciare în cadrul procedurilor disciplinare?	47
Figura 2.8: Q17A. În ce măsură sunteți de acord cu afirmațiile de mai jos cu privire la activitatea Institutului Național de Justiție.	47
Figura 2.9: Q18A. În ce măsură sunteți de acord cu afirmațiile de mai jos cu privire la demisiile judecătorilor din sistemul judecătoresc?, N=114	48

Figura 2.10: Q19B. În ce măsură considerați necesară aplicarea evaluării psihologice în cadrul concursurilor de selecție și promovare a judecătorilor?	48
Figura 2.11: Q12B. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații despre CSP?	49
Figura 2.12: Q13B. În ce măsură sunteți de acord cu afirmațiile de mai jos cu privire la calitatea administrării instanțelor de către președinții de instanță?	49
Figura 2.13: Q14B. În ce măsură sunteți de acord cu afirmațiile de mai jos cu privire la cariera procurorilor?	49
Figura 2.14: Q15B. Care este opinia Dvs. cu privire la mecanismul răspunderii disciplinare a procurorilor?	50
Figura 2.15: Q15B.I Vă rugăm să menționați dacă sunteți sau nu de acord cu următoarele cauze care au putut determina opinia Dvs. cu privire la faptul că mecanismul răspunderii disciplinare a procurorilor nu este adecvat, N=74	50
Figura 2.16: Q16B. Care este opinia Dvs. cu privire la activitatea Inspecției Procurorilor în cadrul procedurilor disciplinare?	50
Figura 2.17: Q17B. În ce măsură sunteți de acord cu afirmațiile de mai jos cu privire la activitatea Institutului Național de Justiție.	51
Figura 2.18: Q12C. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații despre Uniunea Avocaților?	52
Figura 2.19: Q13C. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele schimbări care ar putea avea în Uniunea Avocaților?	52
Figura 2.20: Q14C. Vă rugăm să indicați opinia Dvs. cu privire la faptul dacă următoarele măsuri ar putea îmbunătăți activitatea UA?	53
Figura 2.21: Q15C. Cât de importantă este instruirea organizată de către Uniunea Avocaților pentru Dumneavoastră? Alegeți o singură opțiune:	53
Figura 2.22: Q16C. În ce domenii ați dori să fiți instruiți în mod prioritar de către Uniunea Avocaților? (selecționați cel mult 5 domenii).....	54
Figura 3.1: Q20. În 2023 a fost adoptată legea privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor pentru a verifica integritatea și averea acestora. În ce măsură sunteți de acord cu acest mecanism?	55
Figura 3.2: Q21. Dacă, potrivit legii, ar trebui să treceți prin evaluarea externă (vetting), cum veți proceda?	55
Figura 3.3: Q22. Cât de importantă este pentru dvs. participarea dvs. la Adunare Generală a judecătorilor/procurorilor? ..	56
Figura 3.4: Q23. Curtea Supremă de Justiție (CSJ) are competența de a asigura interpretarea și aplicarea uniformă a legislației în sistemul de justiție. În ce măsură sunteți de acord cu această competență?	56
Figura 3.5: Q24. În 2016, Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) a decis specializarea judecătorilor din câteva judecătoria prin instituirea completelor specializate. În ce măsură sunteți de acord cu această schimbare?	56
Figura 3.6: Q25. Pe agenda legislativului se află proiectul de lege privind crearea sistemului judecătoresc anticorupție (se propune constituirea Colegiilor specializate anticorupție în cadrul Judecătoriei și Curții de Apel din Chișinău, în locul unei instanțe anticorupție). Care este opinia dvs. cu privire la această inițiativă?	57
Figura 3.7: Q26. Legea nr. 135/2024 privind revizuirea hărții judiciare, a intrat în vigoare recent. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că legea va avea un impact pozitiv asupra actului de justiție?	57
Figura 3.8: Q27. Ce măsuri considerați necesare pentru a accelera implementarea reformei de reorganizare a instanțelor judecătorești (fuzionarea judecătoriilor) și pentru a asigura un impact pozitiv asupra actului de justiție?	57
Figura 3.9: Q28. Conceptul privind reorganizarea și optimizarea structurii sistemului Procuraturii, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr.137/3 din 12 noiembrie 2024 prevede alinierea hărții procuraturilor teritoriale la harta instanțelor judecătorești. În ce măsură sunteți de acord că alinierea hărții procuraturilor la harta instanțelor judecătorești va avea un impact pozitiv?	58
Figura 3.10: Q29. În ce măsură sunteți de acord că următoarele măsuri administrative ar putea îmbunătăți performanța instanței de judecată:	58
Figura 3.11: Q29. În ce măsură sunteți de acord că următoarele măsuri administrative ar putea îmbunătăți performanța instanței de judecată: Specializarea asistenților judiciari	59
Figura 3.12: Q29. În ce măsură sunteți de acord că următoarele măsuri administrative ar putea îmbunătăți performanța instanței de judecată: Un schimb de cunoștințe mai bun între judecători (prin diverse metode la nivel de instanță sau de sistem judecătoresc)	59
Figura 3.13: Q29. În ce măsură sunteți de acord că următoarele măsuri administrative ar putea îmbunătăți performanța instanței de judecată: Delegarea mai multor atribuții grefierilor și asistenților judiciari	59

Figura 3.14: Q29. În ce măsură sunteți de acord că următoarele măsuri administrative ar putea îmbunătăți performanța instanței de judecată: Micșorarea numărului sediilor instanțelor judecătorești (consolidarea într-un singur sediu)	60
Figura 3.15: Q29. În ce măsură sunteți de acord că următoarele măsuri administrative ar putea îmbunătăți performanța instanței de judecată: Îmbunătățirea managementului instanței judecătorești	60
Figura 3.16: Q29. În ce măsură sunteți de acord că următoarele măsuri administrative ar putea îmbunătăți performanța instanței de judecată: Lărgirea competențelor secretarului general de administrare a instanței judecătorești	60
Figura 3.17: Q30. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele măsuri de simplificare a procedurilor judiciare?	61
Figura 3.18: Q30. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele măsuri de simplificare a procedurilor judiciare: „Citarea tuturor părților prin poștă electronică” ?	62
Figura 3.19: Q30. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele măsuri de simplificare a procedurilor judiciare: „Introducerea regulii de corespondare cu părțile prin email” ?	62
Figura 3.20: Q30. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele măsuri de simplificare a procedurilor judiciare: „Depunerea electronică a dosarelor penale și contravenționale” ?	63
Figura 3.21: Q30. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele măsuri de simplificare a procedurilor judiciare: „Depunerea electronică a tuturor cererilor de chemare în judecată” ?	63
Figura 3.22: Q30. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele măsuri de simplificare a procedurilor judiciare: „Audierea prin teleconferință a martorilor aflați peste hotare” ?	64
Figura 3.23: Q30. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele măsuri de simplificare a procedurilor judiciare: „Simplificarea modului de întocmire a proceselor verbale în cauzele penale și contravenționale” ?	64
Figura 3.24: Q30. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele măsuri de simplificare a procedurilor judiciare: „Introducerea răspunderii penale pentru declarații mincinoase pentru inculpat sau victima infracțiunii” ?	65
Figura 3.25: Q30. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele măsuri de simplificare a procedurilor judiciare: „Decriminalizarea conducerii mijloacelor de transport în stare de ebrietate ușoară” ?	65
Figura 3.26: Q30. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele măsuri de simplificare a procedurilor judiciare: „Introducerea măsurilor mai dure pentru ordonarea părților” ?	66
Figura 3.27: Q30. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele măsuri de simplificare a procedurilor judiciare: „Instituirea practicilor uniforme la nivelul curților de apel” ?	66
Figura 3.28: Q30. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele măsuri de simplificare a procedurilor judiciare: „Instituirea practicilor uniforme la nivelul CSJ” ?	67
Figura 3.29: Q31. În ce măsură sunteți de acord cu examinarea recursurilor de către CSJ în lipsa părților?	67
Figura 3.30: Q32. Credeți că următoarele măsuri ar putea îmbunătăți activitatea procuraturii?	68
Figura 3.31: Q33. Autoritățile propun fuziunea Procuraturii Anticorupție cu Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale. În ce măsură sunteți de acord cu această propunere?	70
Figura 4.1: Q34. Credeți că sistemul judecătoresc are nevoie de mai mulți, la fel sau mai puțini	71
Figura 4.2: Q35. Credeți că procuratura are nevoie de mai mulți, la fel sau mai puțini... ..	72
Figura 4.3: Q36. Credeți că în avocatură este nevoie de mai mulți, la fel sau mai puțini... ..	72
Figura 4.4: Q37. Cât de egale sunt oportunitățile de angajare/creștere profesională ale femeilor și bărbaților în justiție?	73
Figura 4.5: Q38. Cât de egale sunt oportunitățile de angajare/creștere profesională ale persoanelor cu dizabilități locomotorii în justiție?	73
Figura 4.6: Q39. Credeți că în ultimii 5 ani, nivelul egalității de gen în instanțele judecătorești și procuratura din Republica Moldova	73
Figura 4.7: Q40. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că sistemul de instruire, selecție și promovare în funcție al judecătorilor și procurorilor asigură egalitatea de gen?	74
Figura 4.8: Q40.2 În ce măsură sunteți sau nu de acord cu următoarele afirmații?, N=38 (respondenții care consideră că sistemul de instruire, selecție și promovare în funcție al judecătorilor și procurorilor nu asigură egalitate de gen)	74
Figura 5.1: Q41. Care este percepția Dvs. cu privire la nivelul corupției din R. Moldova?	75
Figura 5.2: Q42. Care este percepția Dvs. cu privire la structura corupției?	75
Figura 5.3: Q43. Care este opinia Dvs. despre corupția din următoarele instituții?	76

Figura 5.4: Q44. Care este opinia Dvs. despre evoluția fenomenului corupției din 2021 până în prezent, în următoarele instituții?	77
Figura 5.5: Q45. În opinia Dvs., cât mult contribuie următoarele aspecte la răspândirea corupției în sectorul justiției?	78
Figura 5.6: Q45.I În ce măsură sunteți sau nu de acord cu următoarele afirmații?	78
Figura 5.7: Q46. După părerea Dvs., unde este cel mai înalt nivel al corupției în sistemul judecătoresc?	79
Figura 5.8: Q47. După părerea Dvs., unde este cel mai înalt nivel al corupției în instituțiile sistemului judecătoresc?	79
Figura 5.9: Q48. După părerea Dvs., unde este cel mai înalt nivel al corupției în instituțiile sistemului procuraturii?	80
Figura 5.10: Q49. După părerea Dvs., unde este cel mai înalt nivel al corupției în instituțiile menționate?	80
Figura 5.11: Q50. În opinia Dvs., unde este cel mai înalt nivel al corupției în avocatură?	81
Anexa 1. Profilul socio-demografic al judecătorilor, N=114	82
Anexa 2. Profilul socio-demografic al procurorilor, N=209	83
Anexa 3. Profilul socio-demografic al avocaților, N=153	84

REZUMAT

Studiul dat a fost efectuat de compania *Magenta Consulting* la comanda *Centrului de Resurse Juridice din Moldova* (CRJM).

Scopul primar al studiului constă în identificarea percepțiilor și practicilor judecătorilor, procurorilor și avocaților cu privire la starea justiției, autoadministrarea judecătorilor, procurorilor și avocaților, reforma justiției și fenomenul corupției în țară și în justiție.

Judecătorii, procurorii și avocații au fost întrebați despre independența judecătorilor și a procurorilor, autoadministrarea acestor profesii, calitatea justiției, inițiativele legislative pentru îmbunătățirea activității justiției, precum și despre fenomenul corupției în țară și în sectorul justiției. De asemenea, au fost adresate întrebări referitoare la dimensiunea de gen în sistemul judecătoresc, al procuraturii și al avocaturii.

Întrebările au fost elaborate de CRJM după consultarea Consiliului Superior al Magistraturii (CSM), Consiliului Superior al Procurorilor (CSP), Procuraturii Generale (PG) și Uniunii Avocaților (UAM). Cu excepția UAM, toate instituțiile menționate au formulat recomandări bine punctate asupra sondajului. Întrebările au fost formulate astfel, încât să fie identificate domenii de intervenție la nivel de autoadministrare a sistemului de justiție, la nivel legislativ, de elaborare a politicilor publice și a practicilor de implementare a legii. Răspunsurile au fost comparate cu rezultatele din sondajul similar efectuat în anul 2023 și anul 2020.

În cadrul cercetării au participat 476 de persoane, care activează în calitate de judecători, procurori și avocați.

1. Independența, eficiența și calitatea justiției

Percepția asupra independenței instituționale și funcționale

Pe parcursul ultimilor cinci ani, datele reflectă o creștere a autoevaluării pozitive a judecătorilor în ceea ce privește independența proprie (de la 84% în 2020 la 93% în 2025). În paralel, opinia avocaților s-a îmbunătățit, dar rămâne mai joasă (22% în 2020 față de 50% în 2025).

În cazul procurorilor, în timp ce 65% dintre procurori consideră că procurorii acționează independent, doar 31% dintre avocați le împărtășesc această opinie.

Influența factorilor externi asupra deciziilor judiciare și ale procurorilor

Datele indică o percepție generalizată asupra influențelor externe, în special politice, asupra sistemului judiciar. Politicienii sunt considerați principalii factori perturbatori: 71% dintre avocați, 60% dintre procurori și 32% dintre judecători sunt de acord că aceștia influențează deciziile instanțelor. În paralel, instituții precum Consiliul Superior al Magistraturii, Procuratura Generală, CNA și chiar mass-media sunt percepute ca având un impact semnificativ asupra procesului decizional, mai ales de către avocați.

Aplicarea egală a legii și tratamentul nediscriminatoriu

Percepțiile actorilor sistemului judiciar asupra aplicării legii în mod egal sunt polarizate. Judecătorii tind să creadă într-un grad ridicat în imparțialitatea deciziilor judecătorilor (97%), în timp ce 65% dintre procurori și 40% dintre avocați susțin această afirmație.

Ponderea celor care sunt de acord că procurorii aplică legea egal față de toți a rămas neschimbată în rândul procurorilor (84%) și avocaților (29%), și a scăzut ușor în rândul judecătorilor, de la 75% în anul 2023 la 71% în anul 2025.

Încrederea în justiție și legitimitatea sistemului

În pofida creșterii autoevaluărilor pozitive din partea judecătorilor și procurorilor, încrederea publicului în justiție rămâne la un nivel extrem de scăzut (15%, conform Barometrului Opiniei Publice din 2024). Actorii intervievați recunosc că încrederea scăzută este influențată de:

atitudinile și atacurile politicianilor la adresa justiției (opinia a 85% dintre judecători, 84% dintre procurori, 65% dintre avocați);

imaginea creată de mass-media (85% dintre judecători, 86% dintre procurori, 70% dintre avocați);

comportamentele ilegale sau inadecvate ale unor membri ai sistemului (79% dintre judecători, 82% dintre procurori, 80% dintre avocați).

Calitatea actului de justiție

Judecătorii și procurorii își evaluează în proporție ridicată calitatea actelor întocmite (peste 90%), însă evaluarea avocaților este semnificativ mai rezervată (57% consideră bune actele judecătorilor și 41% - pe cele ale procurorilor). Pe de altă parte, actele întocmite de avocați sunt apreciate drept calitative de majoritatea colegilor din breaslă (80%), dar într-o proporție mai mică de către judecători (62%).

Aplicarea standardelor CEDO

Percepția privind aplicarea standardelor Convenției Europene a Drepturilor Omului (CEDO) reflectă dificultăți sistemice. În anul 2025, 95% dintre judecători, 82% dintre procurori și 46% dintre avocați sunt total sau mai curând de acord cu afirmația „Curtea Europeană pentru Drepturile Omului este respectată în sistemul de justiție din Republica Moldova”. În rândul judecătorilor și a avocaților, ponderea celor care au această opinie a crescut ușor în perioada anilor 2020 – 2025, în timp de în rândul procurorilor, se atestă o descreștere cu 5 p.p. a celor care au oferit același răspuns. Potrivit datelor statistice oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO), în cazul Republicii Moldova au fost pronunțate peste 600 de hotărâri în care au fost constatate peste 800 violări ale CEDO. Participanții la sondaj au fost întrebați în ce măsură sunt sau nu de acord cu o serie de afirmații despre aplicarea standardelor CEDO.

În general, afirmațiile cu care sunt de acord mai mulți intervievați sunt: „aplicarea Convenției implică schimbări de lege, care nu pot fi decise de judecători sau procurori” (60% dintre judecători, 64% dintre procurori și 35% dintre avocați), „aplicarea Convenției implică schimbări de practici, care necesită mult timp” (57% dintre judecători, 74% dintre procurori și 50% dintre avocați), „având în vedere trecutul nostru, există o reticență în sistemul de justiție de a aplica pe deplin standardele Convenției” (43% dintre judecători, 53% dintre procurori și 59% dintre avocați).

O pondere mai mică dintre judecători (15%) și procurori (36%) sunt de acord cu afirmația „au fost emise mai multe soluții ilegale”, în timp ce 75% dintre avocați sunt de acord cu această afirmație. Aceeași tendință este și pentru afirmația „nu sunt aplicate sancțiuni pentru condamnările CEDO”, cu care sunt de acord 18% dintre judecători, 32% dintre procurori și 78% dintre avocați.

Remunerația și motivația profesională

Percepțiile despre remunerarea în sectorul justiției sunt profund negative în rândul judecătorilor și procurorilor. Ponderi sub 15% consideră că salariile actuale sunt suficiente. În schimb, avocații percep într-o măsură mai mare că veniturile din sistem sunt adecvate (59% pentru judecători, 67% pentru procurori).

Uniformizarea practicii judiciare și distribuirea dosarelor

Percepția privind uniformizarea practicii judiciare a cunoscut o evoluție pozitivă. În 2025, 71% dintre judecători și 60% dintre procurori consideră că practica CSJ este uniformă, iar percepțiile privind curțile de apel s-au îmbunătățit semnificativ față de 2020. Totuși, avocații rămân cei mai critici. Pe de altă parte, distribuirea dosarelor este percepută în general ca fiind aleatorie de majoritatea actorilor, indicând un progres important în eliminarea practicilor de manipulare.

2. Autoadministrarea judecătorilor, procurorilor și a avocaților

Autoadministrarea judecătorilor

Judecătorii semnalează o evoluție pozitivă a relației cu CSM, evidențiind o creștere a percepției privind transparența (de la 61% în 2020 la 83% în 2025), motivarea deciziilor (45% → 79%), asigurarea independenței sistemului (31% → 75%) și eficiența comunicării (37% → 72%).

Administrarea instanțelor de către președinți este percepută favorabil, cu rate de acord între 60% și 89% pentru criterii ce includ transparența deciziilor, gestionarea resurselor și reducerea sarcinii de lucru.

Cariera judecătorilor este identificată ca fiind meritocratică de majoritatea judecătorilor (73% în ceea ce privește selecția și 67% în ceea ce privește promovarea). Transferul temporar la CSJ sau CA ca soluție de deblocare a sistemului este susținut de două treimi, ceilalți fiind sceptici.

Percepția asupra mecanismului de răspundere disciplinară s-a îmbunătățit (de la 31% în 2020 la 61% în 2025), însă există critici legate de formulările vagi ale abaterilor, complexitatea procedurii și numărul excesiv de căi de atac.

Inspecția Judiciară se bucură de un nivel ridicat de încredere privind implicarea în procedurile disciplinare și motivarea deciziilor de respingere a sesizărilor (peste 90%), însă o pondere mai mică - 42% consideră că are personal suficient – în scădere cu 30 p.p. față de 2023.

Institutul Național de Justiție (INJ) este perceput ca un pilon al formării judiciare, 90% dintre judecători apreciind instruirea continuă. Cu toate acestea, încrederea în meritocrația examenelor de absolvire a scăzut în 2025 față de 2023 (de la 76% la 61%).

Autoadministrarea procurorilor

Procurorii indică o ameliorare a percepției privind CSP, în special în ceea ce privește motivarea hotărârilor (71%), comunicarea (71%) și transparența (66%). Încrederea în asigurarea independenței rămâne însă la 54%.

Percepția asupra conducerii procuraturilor este în general pozitivă: 70%–79% dintre respondenți apreciază eficiența managerială a procurorilor-șefi în toate dimensiunile analizate (resurse, comunicare, transparență, echitate).

Meritocrația în cariera procurorilor este percepută la niveluri modeste (50%–56%), fără variații majore față de 2023.

Răspunderea disciplinară a procurorilor este considerată adecvată de 50% dintre participanții la sondaj (procurori) în 2025, în creștere față de 2020 (26%). Principalele critici se referă la caracterul vag al abaterilor și participarea nejustificată a autorului sesizării în procedură.

Inspecția Procurorilor este identificată ca fiind activă și autonomă, cu niveluri ridicate de acord (72–78%). Cu toate acestea, un segment important semnalează lipsuri privind resursele umane.

Percepțiile asupra INJ sunt în ușoară scădere: meritocrația la admitere (47%) și evaluarea finală (44%) sunt mai puțin susținute în 2025 decât în 2023, reflectând o potențială erodare a încrederii în echitatea instituțională.

Autoadministrarea avocaților

Percepțiile avocaților față de Uniunea Avocaților (UA) indică o tendință descendentă față de anul 2023:

- Activitatea Președintelui UA a fost bună: 81% (constantă).
- Activitatea generală a UA a fost bună: 74% (–6 p.p.).
- Activitatea decanului a fost bună: 73% (–15 p.p.).
- Corectitudinea deciziilor Comisiei de etică: 54% (–28 p.p.).
- Organizarea Adunărilor Generale a fost eficientă: 64% (–13 p.p.).
- Activitatea Comisiei de licențiere a fost corectă: 56% (–6 p.p.).

În privința schimbărilor dorite, avocații susțin:

- notificări automate privind cotizațiile (94%),
- transparența online a contactelor avocaților (83%),
- sistem de corespondență confidențială (78%).

Sunt sprijinite și măsuri strategice pentru eficientizarea UA: promovarea intereselor în raport cu autoritățile publice (94%), transparență (91%), reformarea procedurilor de admitere (88%) și îmbunătățirea instruirii (87%).

Importanța instruirii profesionale este în continuare susținută: 86% consideră că aceasta este importantă în 2025. Printre domeniile prioritare se numără: legislația procesuală, practica CEDO, tehnici de pledoarie și dreptul administrativ.

3. Reforma justiției

Sondajul din 2025 reflectă opinii polarizate în rândul judecătorilor, procurorilor și avocaților privind reforma justiției. 34% dintre judecători și 21% dintre procurori susțin legea privind evaluarea externă (vetting), spre deosebire de 57% dintre avocați. Totuși, disponibilitatea individuală de a se supune vettingului este ridicată: 81% dintre judecători și 70% dintre procurori afirmă că ar accepta evaluarea.

Participarea la Adunarea Generală este considerată importantă de 89% dintre judecători și 80% dintre procurori. În opinia majorității respondenților, CSJ are competența de a asigura interpretarea și aplicarea uniformă a legislației (94% dintre judecători, 84% dintre avocați și 79% dintre procurori sunt de acord cu această competență). Nivelul de susținere a instituirii de către CSM a completelor specializate rămâne similar cu sondajul precedent – astfel, majoritatea judecătorilor (88%), avocaților (80%) și procurorilor (63%) sunt de acord cu specializarea judecătorilor.

Aproximativ jumătate dintre avocați (50%) și judecători (49%) susțin crearea colegiilor anticorupție, iar 47% dintre judecători consideră că Legea nr. 135/2024 privind revizuirea hărții judiciare va avea un impact pozitiv – o opinie mai puțin împărtășită de procurori (32%).

Printre măsurile considerate necesare pentru reorganizarea instanțelor, 76% dintre judecători menționează reducerea volumului de lucru, 68% solicită creșterea numărului de judecători, iar 62% – modernizarea sediilor. În ceea ce privește alinierea hărții procuraturilor la instanțe, 59% dintre judecători și 46% dintre procurori o consideră benefică.

Pentru îmbunătățirea performanței instanțelor, schimbul de cunoștințe este susținut de 92% dintre judecători, iar îmbunătățirea managementului – de 86%. Specializarea asistenților judiciari este aprobată de majoritatea actorilor, însă măsuri precum micșorarea numărului de sedii sau delegarea atribuțiilor către personal auxiliar sunt susținute într-o măsură mai mică.

În opinia judecătorilor, principalele patru măsuri de simplificare a procedurilor judiciare cu care sunt de acord includ: instituirea practicilor uniforme la nivelul curților de apel (96%), instituirea practicilor uniforme la nivelul CSJ (94%), introducerea măsurilor mai dure pentru ordonarea părților (92%) și audierea prin teleconferință a martorilor aflați peste hotare (87%). Procurorii consideră că principalele patru măsuri necesare pentru simplificarea procedurilor judiciare sunt: audierea prin teleconferință a martorilor aflați peste hotare (93%), simplificarea modului de întocmire a proceselor verbale în cauzele penale și contravenționale (91%), instituirea practicilor uniforme la nivelul curților de apel (90%) și instituirea practicilor uniforme la nivelul CSJ (89%). Avocații sunt de acord cel mai mult cu următoarele trei măsuri de simplificare a procedurilor judiciare: instituirea practicilor uniforme la nivelul CSJ (92%), instituirea practicilor uniforme la nivelul curților de apel (91%) și audierea prin teleconferință a martorilor aflați peste hotare (90%).

În opinia judecătorilor, principalele trei măsuri pentru a îmbunătăți activitatea procuraturii sunt: introducerea unui sistem aleatoriu de distribuire a dosarelor în procuratură (91%), introducerea unui sistem electronic de gestionare a dosarelor în procuratură, similar sistemului judecătoresc (91%) și prezentarea învinuirii în instanța de judecată de procurorul responsabil de urmărirea penală (87%). Procurorii sunt de părere că următoarele trei măsuri ar putea îmbunătăți activitatea procuraturii într-o măsură mai mare: oferirea garanțiilor de independență similare judecătorilor în partea ce ține de pornirea urmăririi penale împotriva procurorului (87%), specializarea procurorilor din procuraturile teritoriale în domenii specifice (75%) și reducerea numărului procurorilor Procuraturii Generale și transferarea funcțiilor în procuraturile teritoriale (69%). Avocații consideră că următoarele trei măsuri sunt necesare într-o măsură mai mare pentru a îmbunătăți activitatea procuraturii: introducerea unui sistem aleatoriu de distribuire a dosarelor în procuratură (87%), introducerea unui sistem electronic de gestionare a dosarelor în procuratură, similar sistemului judecătoresc (86%) și specializarea procurorilor din procuraturile teritoriale în domenii specifice (82%).

4. Egalitate de gen

Majoritatea respondenților consideră că există suficiente femei în sistemul judecătoresc, în procuratură și în avocatură. Totodată, 39% dintre avocați, 24% dintre judecători și 18% dintre procurori susțin că este nevoie de mai mulți tineri în justiție. Nevoia de diversitate este reflectată și prin opiniile legate de incluziunea persoanelor cu dizabilități (16–19%) și a minorităților etnice (15–16%), în special în avocatură.

În ceea ce privește egalitatea de șanse, 80% dintre judecători, 68% dintre avocați și 67% dintre procurori afirmă că femeile și bărbații au oportunități egale de angajare și avansare în carieră. Percepția egalității scade semnificativ când este vorba despre persoanele cu dizabilități locomotorii: doar 38% dintre judecători, 29% dintre procurori și 26% dintre avocați cred că aceste persoane beneficiază de șanse egale.

În privința evoluției egalității de gen în ultimii 5 ani, 46% dintre procurori, 45% dintre judecători și 34% dintre avocați consideră că situația s-a îmbunătățit, dar această percepție este în scădere față de sondajul precedent.

Sistemul de instruire și promovare este considerat echitabil de majoritatea, deși este în descreștere. Dintre cei care cred că există inegalități (N=38), 55% susțin că concediul de îngrijire a copilului afectează promovarea femeilor, iar 52% afirmă că salariile mici descurajează bărbații să devină judecători. 47% cred că sistemul favorizează bărbații, iar două treimi resping ideea că ar favoriza femeile.

5. Fenomenul corupției

Percepția generală privind corupția este în creștere. În 2025, 72% dintre avocați, 46% dintre procurori și 37% dintre judecători consideră că în Moldova există multă sau foarte multă corupție. Doar 4% dintre judecători și 1% dintre avocați cred că aceasta nu există.

Cele mai corupte instituții, în percepția respondenților, sunt Parlamentul și Guvernul, urmate de Poliție și CNA. Corupția din sistemul judecătoresc este percepută ca ridicată de 61% dintre avocați, comparativ cu 29% dintre procurori și doar 15% dintre judecători. Procuratura este considerată coruptă de 65% dintre avocați și 29% dintre judecători.

Doar 38% dintre judecători, 17% dintre procurori și 33% dintre avocați cred că nivelul corupției a scăzut în ultimii ani. Corupția este percepută ca fiind mai puțin prezentă la Președinție, dar stabilă sau în creștere în majoritatea celorlalte instituții.

Cei mai invocați factori care contribuie la corupție sunt: salariile mici (94% dintre procurori, 78% dintre judecători), lipsa transparenței (73% dintre avocați), deficiențele în selecție/promovare (83% dintre avocați) și lipsa sancționării persoanelor corupte (81% dintre avocați).

Afirmația că „corupția este indispensabilă sistemului” este respinsă de 78% dintre judecători și 62% dintre procurori, dar 45% dintre avocați o acceptă parțial sau total. Ideea că „corupția este tradiție în societate” este susținută de 63% dintre avocați, 44% dintre procurori și 28% dintre judecători.

Curțile de Apel sunt indicate ca instituții cu cel mai ridicat nivel de corupție în justiție, urmate de CSM și INJ. În procuratură, cele mai frecvent menționate instituții sunt PCCOCS, Procuratura Anticorupție și procuraturile raionale. În avocatură, Comisia de licențiere este indicată de 35% dintre avocați, 25% dintre procurori și 6% dintre judecători.

Introducere

Studiul dat a fost efectuat de compania *Magenta Consulting* la comanda *Centrului de Resurse Juridice din Moldova* (CRJM).

i.1 Scopul și obiectivele studiului

Scopul primar al studiului constă în identificarea percepțiilor și practicilor judecătorilor, procurorilor și avocaților cu privire la starea justiției, autoadministrarea judecătorilor, procurorilor și avocaților, reforma justiției și fenomenul corupției în țară și în justiție.

i.2 Metodologia aplicată

Datele prezentate în acest raport au fost colectate prin intermediul unui sondaj în rândul judecătorilor, procurorilor și avocaților din Republica Moldova.

- **Metoda de colectare a datelor:** completare online de sine stătător a chestionarului prin intermediul unui link individualizat (circa 87% din chestionare completate) combinată cu intervierea la telefon (cca 13% din chestionare completate, în special în cazul avocaților).
- **Eșantionul sondajului:** 476 de respondenți.
- **Tipul eşantionului:** probabilistic stratificat reprezentativ la nivel grupului-țintă.
- **Participanți:** judecători, procurori și avocați, aflați în funcție.
- **Geografie:** național (fără regiunea transnistreană).
- **Durata unui chestionar:** 41 min

i.2.1 Eșantionul și colectarea datelor

Figura i.1: Eșantion general

	Număr de chestionare
Judecători	114
Procurori	209
Avocați	153
Total	476

Selecția respondenților:

Respondenții au fost selectați în următorul mod:

1. Invitațiile de participare la studiu au fost expediate la adresa instituțiilor în care activează judecătorii și procurorii. În cazul avocaților, solicitarea de completare a chestionarului a fost expediată în rețeaua electronică a avocaților și Uniunea Avocaților, sau direct la adresele electronice ale avocaților.
2. CRJM a intermediat procesul de distribuire a formularului de chestionar, prin elaborarea demersurilor oficiale și prin înștiințarea CSM, CSP, PG și UAM despre desfășurarea studiului.

Perioada de colectare a datelor: 17 februarie – 8 aprilie 2025.

i.2.3 Structura chestionarului

Chestionarul a fost elaborat de către CRJM și a fost consultat cu Procuratura Generală, CSM, CSP și UAM. Magenta Consulting a intervenit în procesul de ajustare a întrebărilor din chestionar pentru a asigura claritatea și echidistanța întrebărilor. Au fost efectuate modificări minore comparativ cu studiul din anul 2023.

i.2.6 Analiza datelor

Raportul conține rezultatele comparate cu studiile desfășurate în anii 2020 și 2023.

i.3 Limitele și barierele cercetării

Pe parcursul cercetării au fost întâmpinate următoarele dificultăți:

- Receptivitate scăzută de a participa la sondaj din partea judecătorilor și avocaților.
- Refuzul public și oficial al Uniunii Avocaților din Moldova în distribuirea chestionarului către avocați.

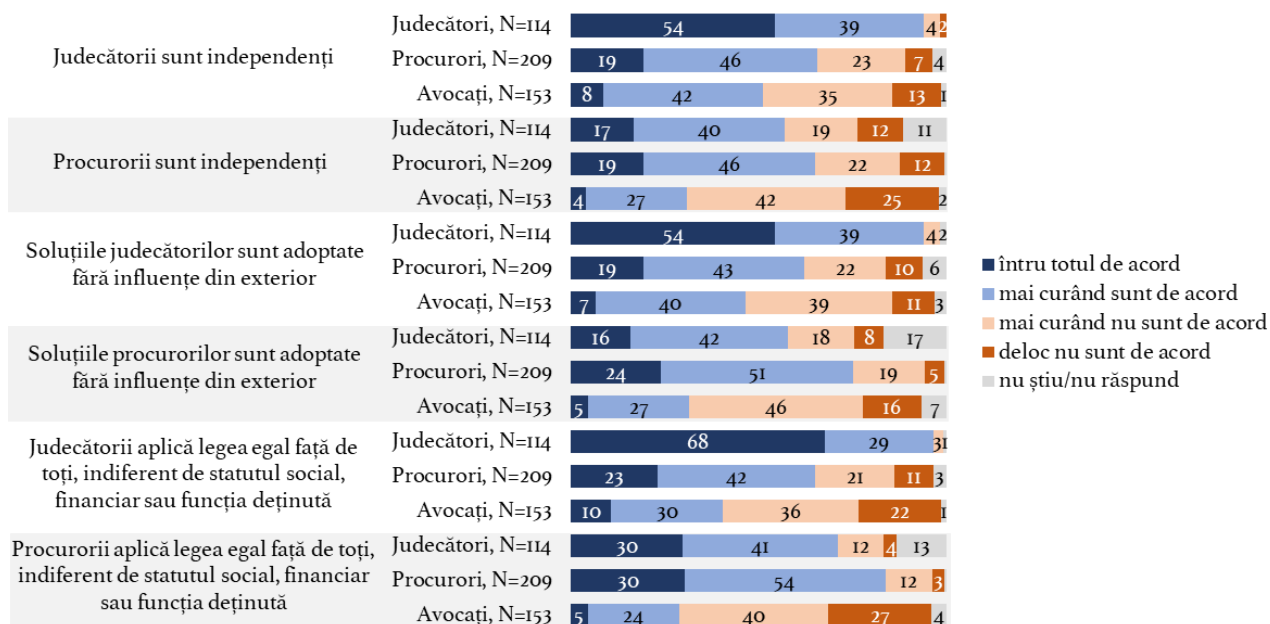
CAPITOLUL I: INDEPENDENȚA, CALITATEA ȘI EFICIENȚA JUSTIȚIEI

Întrebați în ce măsură sunt de acord cu afirmația că judecătorii sunt independenți, 93% dintre judecători, 65% dintre procurori și 50% dintre avocați au răspuns afirmativ (total sau mai curând de acord). O pondere mai mică dintre respondenți consideră că procurorii sunt independenți: 57% dintre judecători, 65% dintre procurori și 31% dintre avocați împărtășesc această opinie.

O pondere de 93% dintre judecători, 62% dintre procurori și 47% dintre avocați sunt de acord (total sau mai curând de acord) cu afirmația că soluțiile judecătorilor sunt adoptate fără influențe din exterior. În același timp, 58% dintre judecători, 75% dintre procurori și 32% dintre avocați sunt total sau mai curând de acord că soluțiile procurorilor sunt adoptate fără influențe din exterior.

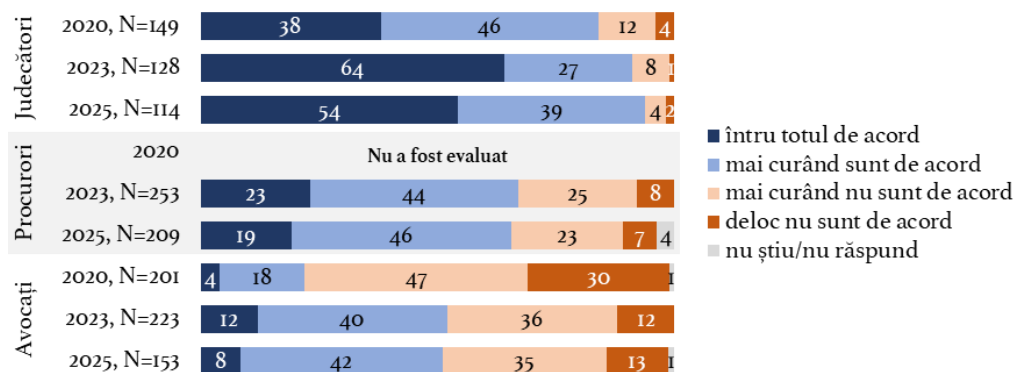
Întrebați în ce măsură sunt de acord cu afirmația că judecătorii aplică legea egal față de toți, indiferent de statutul social, financiar sau funcția deținută, 97% dintre judecători, 55% dintre procurori și 40% dintre avocați au răspuns afirmativ (întru totul sau mai curând de acord). În același timp, 71% dintre judecători, 85% dintre procurori și 29% dintre avocați sunt de acord cu afirmația că procurorii aplică legea egal față de toți.

Figura 1.1: Q1. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații privind independența justiției din Republica Moldova?

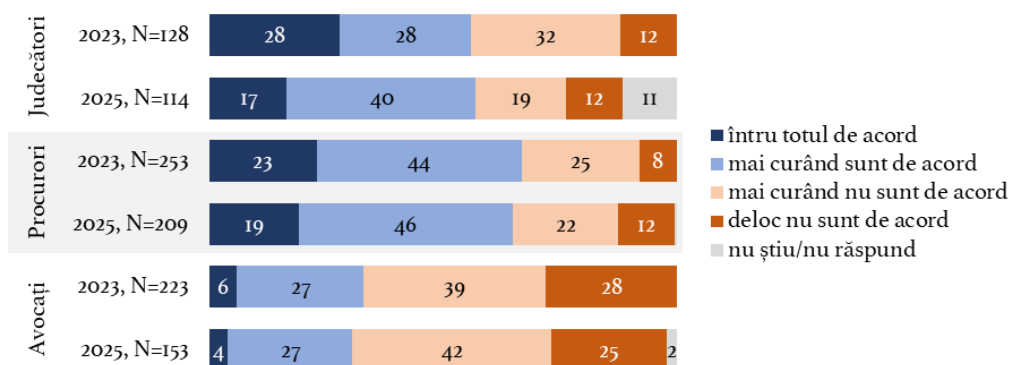
Ponderea judecătorilor care consideră că judecătorii sunt independenți a crescut de la 84% în anul 2020, la 93% în anul 2025. Opinia procurorilor cu referire la independența judecătorilor nu a fost evaluată în anul 2020, iar din anul 2023 până în prezent, rata celor care consideră că judecătorii sunt independenți a scăzut de la 67% la 65%. În cazul avocaților, ponderea celor care au aceeași opinie a crescut de la 22% în anul 2020, la 50% în anul 2025.

Figura 1.2: Q1. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații privind independența justiției din Republica Moldova: „Judecătorii sunt independenți”?

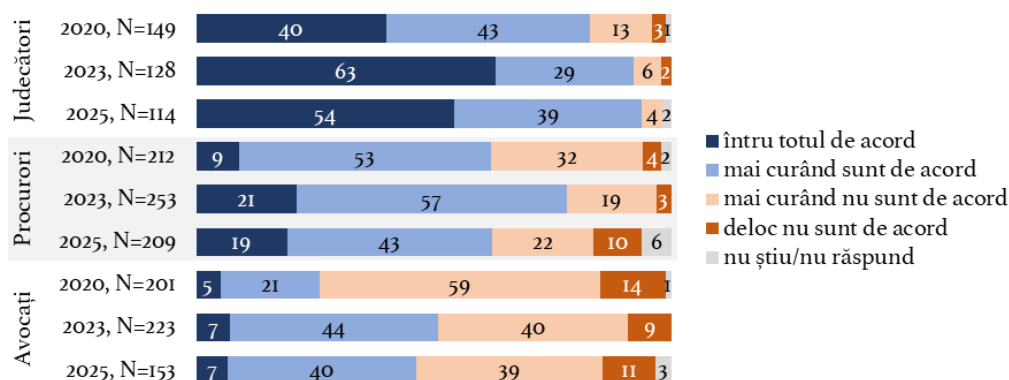
Opinia despre independența procurorilor s-a modificat nesemnificativ din anul 2023 până în anul 2025. Astfel, ponderea judecătorilor care consideră că procurorii sunt independenți este de 57% în anul 2025 (56% în anul 2023), rata procurorilor cu aceeași opinie este de 65% în anul 2025 (67% în anul 2023), iar ponderea avocaților este de 31% în anul 2025 (și 33% în anul 2023).

Figura 1.3: Q1. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații privind independența justiției din Republica Moldova: „Procurorii sunt independenți”?

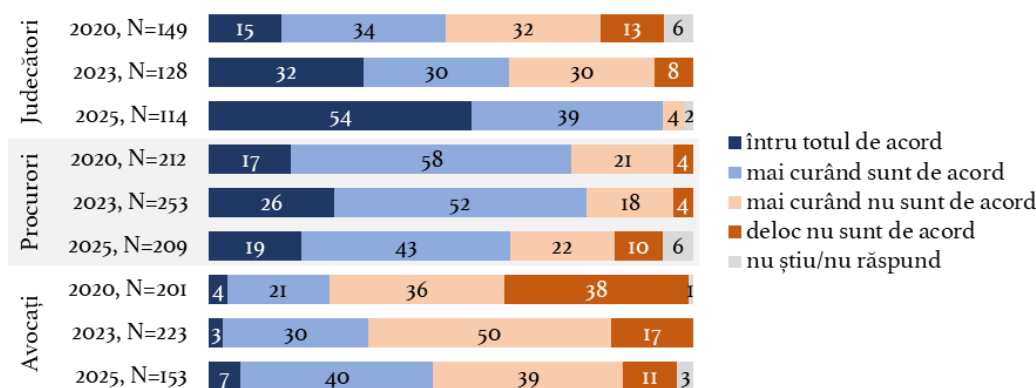
Ponderea judecătorilor care consideră că soluțiile judecătorilor sunt adoptate fără influențe din exterior a crescut ușor din anul 2020 până în anul 2025, de la 83% în anul 2020 până la 93% în anul 2025. Rata procurorilor și a avocaților care sunt de aceeași opinie a crescut în anul 2023 față de anul 2020 și a scăzut în anul 2025. Astfel, 62% dintre procurorii care au participat la sondaj în anul 2020, 78% în anul 2023 și 62% în anul 2025, precum și 26% dintre avocați în anul 2020, 51% în anul 2023 și 47% în anul 2025 sunt total sau mai curând de acord că soluțiile judecătorilor sunt adoptate fără influențe din exterior.

Figura 1.4: Q1. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații privind independența justiției din Republica Moldova: „Soluțiile judecătorilor sunt adoptate fără influențe din exterior”?

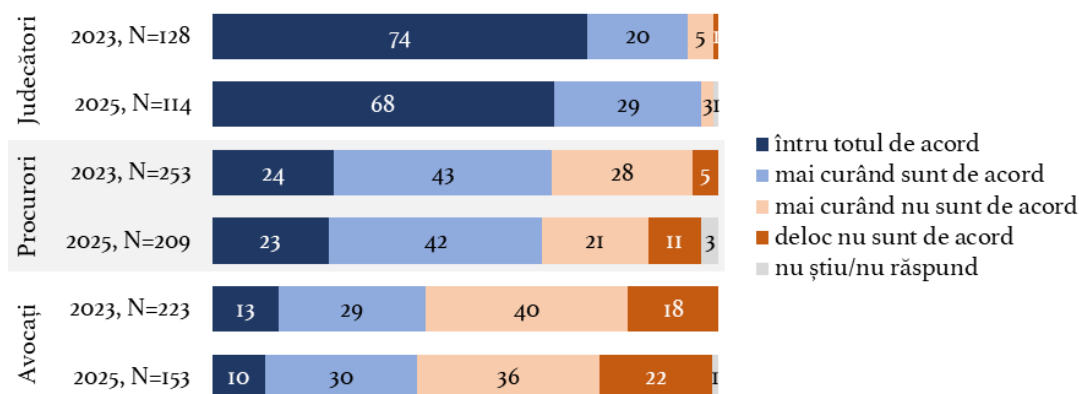
Ponderea judecătorilor care consideră că soluțiile procurorilor sunt adoptate fără influențe din exterior a crescut din anul 2020 până în anul 2025, de la 49% în anul 2020 până la 93% în anul 2025. Ponderea procurorilor care sunt de aceeași opinie a crescut în anul 2023 față de anul 2020 (75% în anul 2020 și 78% în anul 2023), și a scăzut în anul 2025 (62%). În același timp, rata avocaților care împărtășesc aceeași opinie a crescut de la 25% în anul 2020, la 47% în anul 2025.

Figura 1.5: Q1. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații privind independența justiției din Republica Moldova: „Soluțiile procurorilor sunt adoptate fără influențe din exterior”?

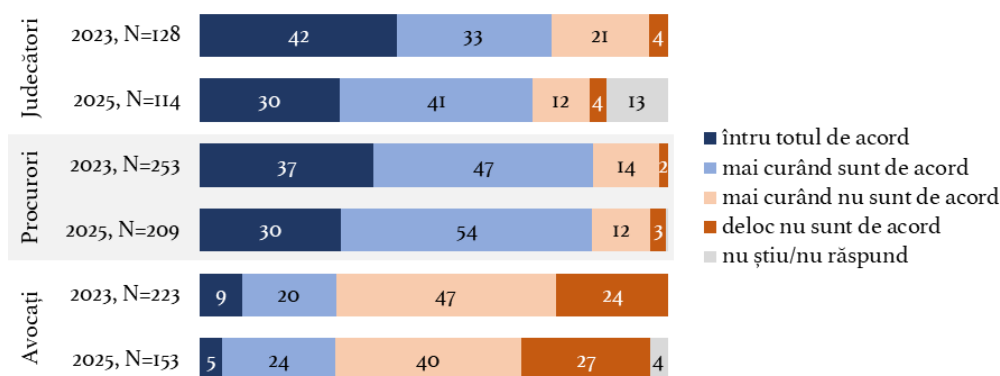
Ponderea judecătorilor, procurorilor și avocaților care sunt total sau mai curând de acord că judecătorii aplică legea egal față de toți s-a modificat nesemnificativ pe parcursul ultimilor 2 ani, de la 94% în 2023 la 97% în anul 2025 în cazul judecătorilor, de la 67% în anul 2023 la 65% în anul 2025 în cazul procurorilor și de la 42% în anul 2023 la 40% în anul 2025 în cazul avocaților.

Figura 1.6: Q1. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații privind independența justiției din Republica Moldova: „Judecătorii aplică legea egal față de toți, indiferent de statutul social, financiar sau funcția deținută”?

Ponderea celor care sunt de acord că procurorii aplică legea egal față de toți a rămas neschimbată în rândul procurorilor (84%) și avocaților (29%), și a scăzut ușor în rândul judecătorilor, de la 75% în anul 2023 la 71% în anul 2025.

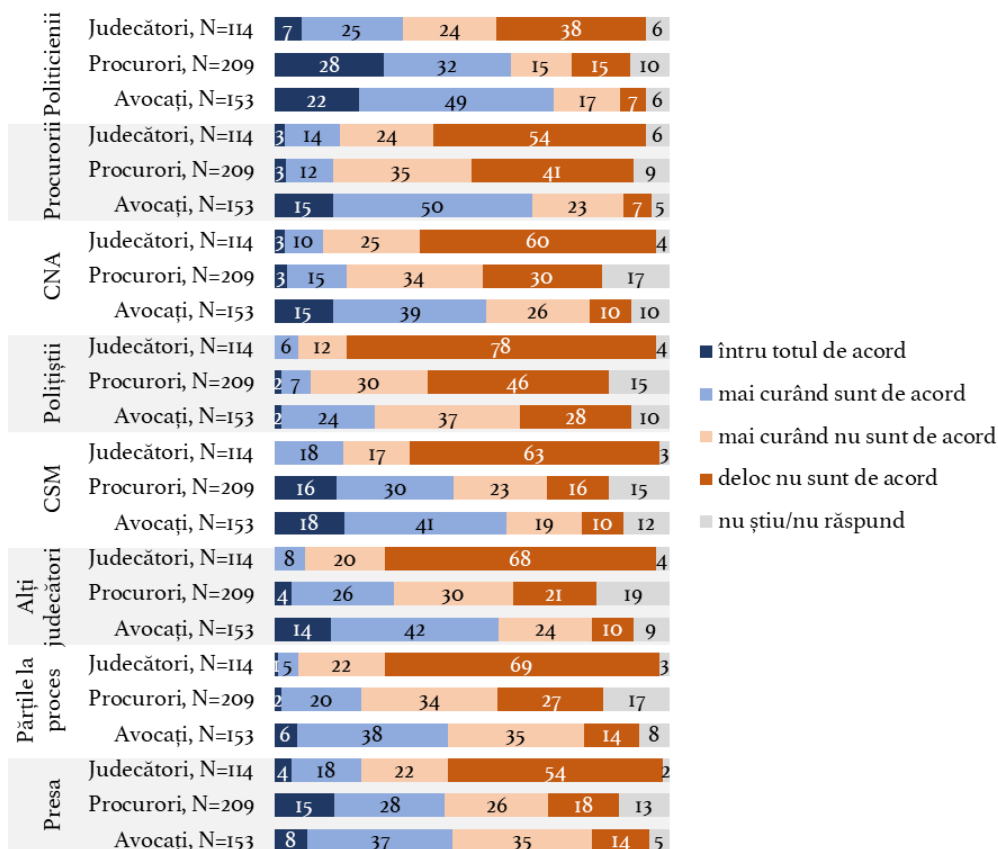
Figura 1.7: Q1. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații privind independența justiției din Republica Moldova: „Procurorii aplică legea egal față de toți, indiferent de statutul social, financiar sau funcția deținută”?

Participanții la sondaj au fost întrebați dacă consideră că anumiți subiecți influențează soluțiile judecătorilor. În general, avocații, în măsură mai mare, consideră că soluțiile judecătorilor sunt influențate, comparativ cu opiniile judecătorilor și a procurorilor.

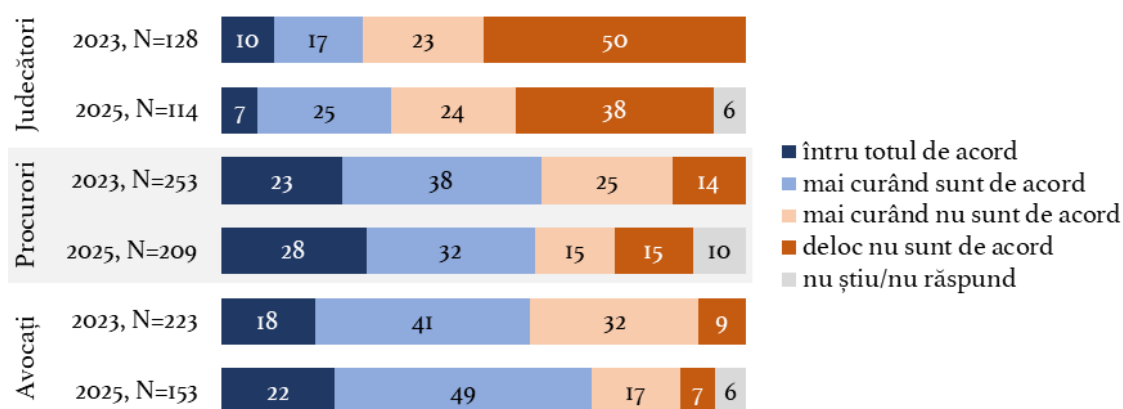
32% dintre judecători, 60% dintre procurori și 71% dintre avocați sunt total sau mai curând de acord că politicienii influențează soluțiile judecătorilor. În opinia participanților, presa este al doilea subiect care influențează soluțiile judecătorilor, astfel 22% dintre judecători, 43% dintre procurori și 45% dintre avocați sunt total sau mai curând de acord că presa influențează soluțiile judecătorilor. Alți subiecți care, în opinia judecătorilor, influențează soluțiile judecătorilor sunt: CSM (18%), procurorii (17%), CNA (13%), alți judecători (8%), polițiștii (6%) și părțile la proces (6%).

Figura 1.8: Q2. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că următorii subiecți influențează soluțiile judecătorilor?

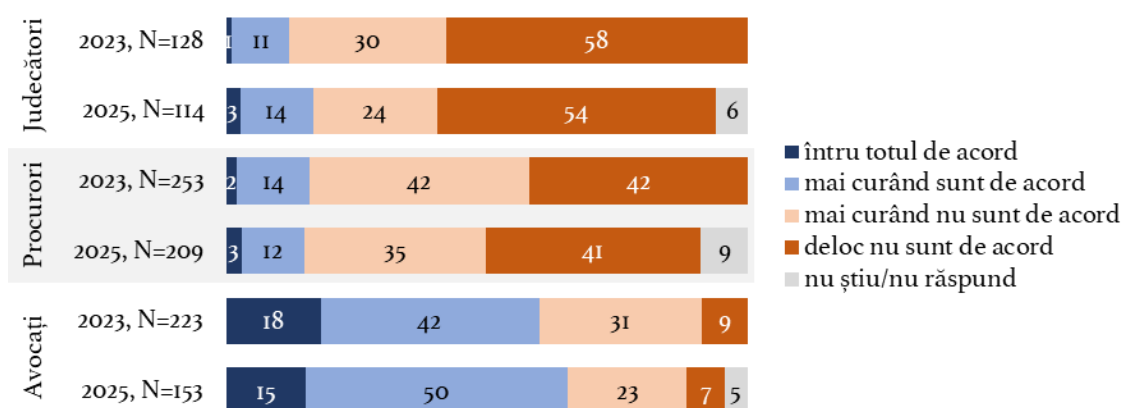
Ponderea judecătorilor și avocaților care consideră că politicienii influențează soluțiile judecătorilor a crescut în anul 2025, față de anul 2023, cu 5 p.p. în cazul judecătorilor și cu 12 p.p. în cazul avocaților. Rata procurorilor care au opinie similară s-a modificat nesemnificativ în ultimii 2 ani (-1 p.p.).

Figura I.9: Q2. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că **Politicienii influențează soluțiile judecătorilor?**

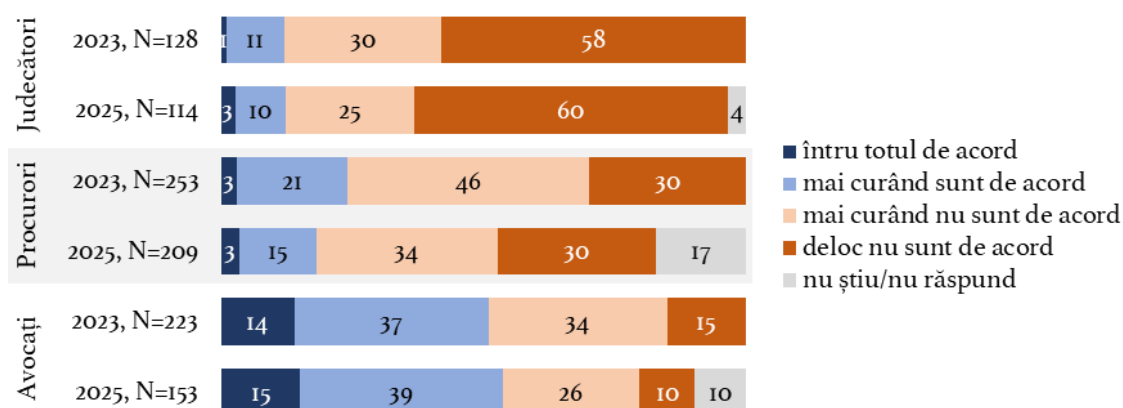
Ponderea judecătorilor și avocaților care consideră că procurorii influențează soluțiile judecătorilor a crescut în anul 2025, față de anul 2023, cu 4 p.p. în cazul judecătorilor și cu 5 p.p. în cazul avocaților. Ponderea procurorilor care au opinie similară s-a modificat nesemnificativ în ultimii 2 ani (-1 p.p.).

Figura I.10: Q2. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că **Procurorii influențează soluțiile judecătorilor?**

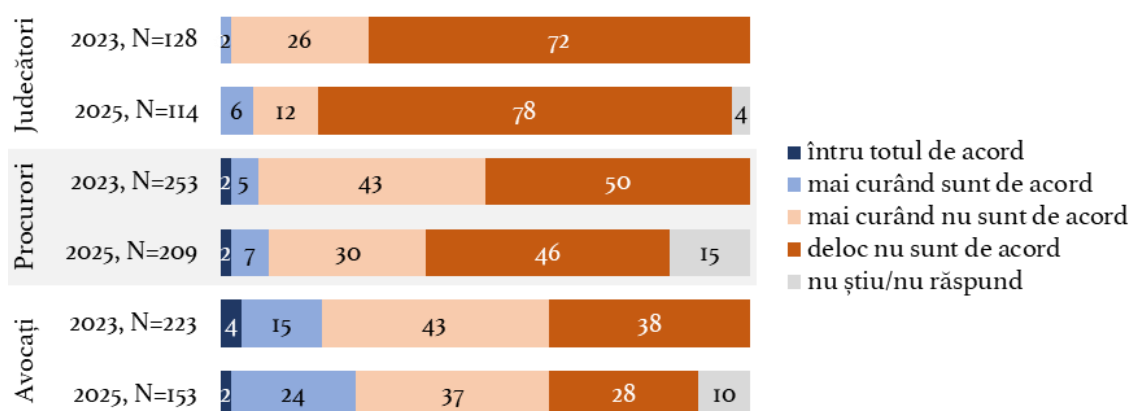
Ponderea judecătorilor care sunt de părerea că CNA influențează soluțiile judecătorilor a crescut nesemnificativ în ultimii 2 ani (+1 p.p.). Mai puțini procurori (-6 p.p.) și mai mulți avocați (+3 p.p.) consideră în anul 2025 că CNA influențează soluțiile judecătorilor.

Figura I.11: Q2. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că **CNA influențează soluțiile judecătorilor?**

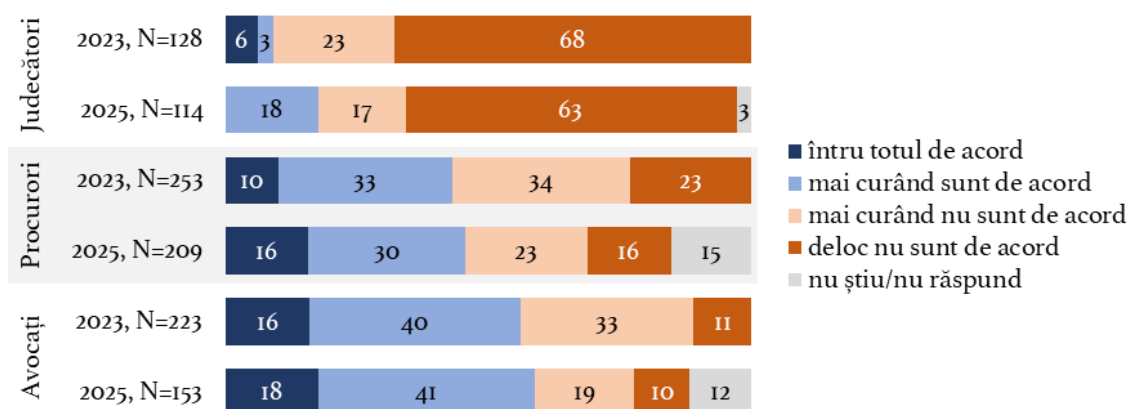
În general, ponderea judecătorilor, procurorilor și avocaților care consideră că polițiștii influențează soluțiile judecătorilor a crescut ușor în anul 2025, comparativ cu anul 2023 (+4 p.p. în cazul judecătorilor, +2 p.p. în cazul procurorilor și +7 p.p. în cazul avocaților).

Figura 1.12: Q2. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că **Polițiștii influențează soluțiile judecătorilor?**

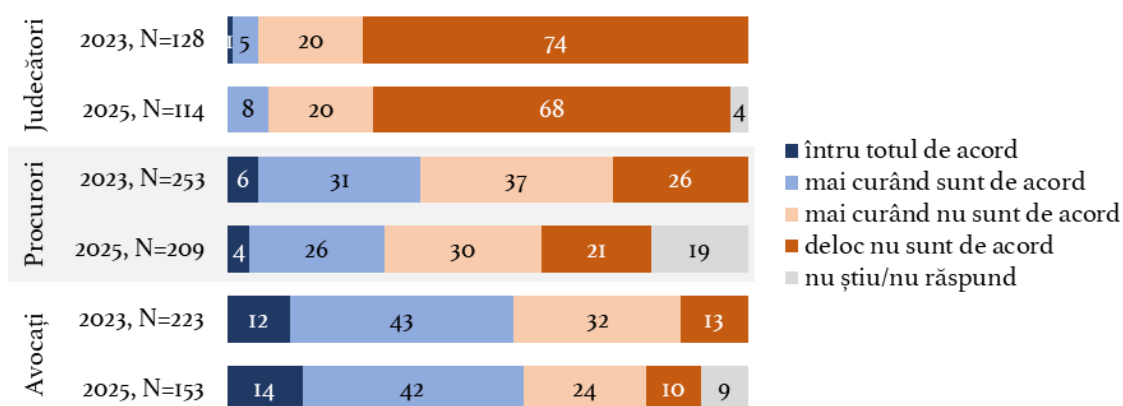
În anul 2025, a crescut cu 9 p.p. ponderea judecătorilor care consideră că CSM influențează soluțiile judecătorilor (de la 9% în anul 2023 la 18% în anul 2025). Ponderea procurorilor și avocaților care sunt de aceeași opinie a crescut cu 3 p.p. și constituie 46% dintre procurorii și 59% dintre avocații participanți la sondaj.

Figura 1.13: Q2. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că **CSM influențează soluțiile judecătorilor?**

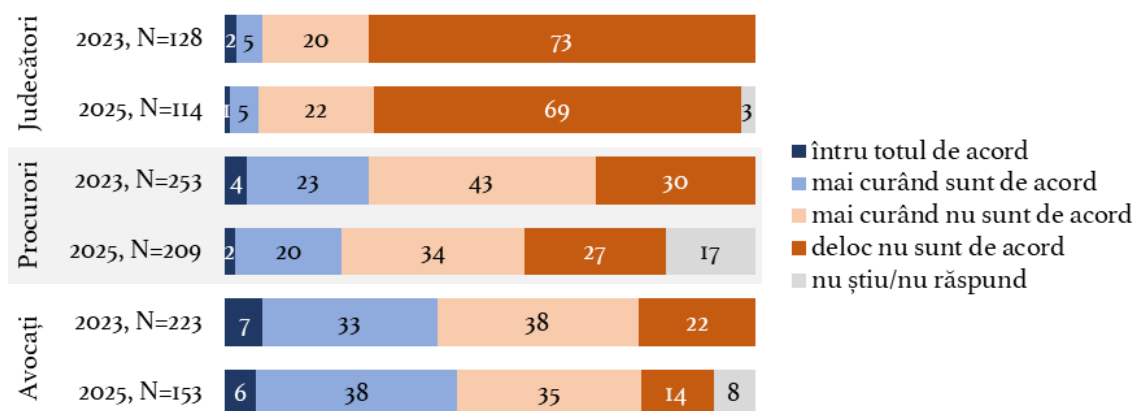
8% dintre judecători și 56% dintre avocați consideră că alți judecători influențează soluțiile judecătorilor, pondere similară cu rezultatele din anul 2023. Ponderea procurorilor cu aceeași opinie a scăzut de la 37% în anul 2023 la 30% în anul 2025.

Figura 1.14: Q2. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că **Alți judecători influențează soluțiile judecătorilor?**

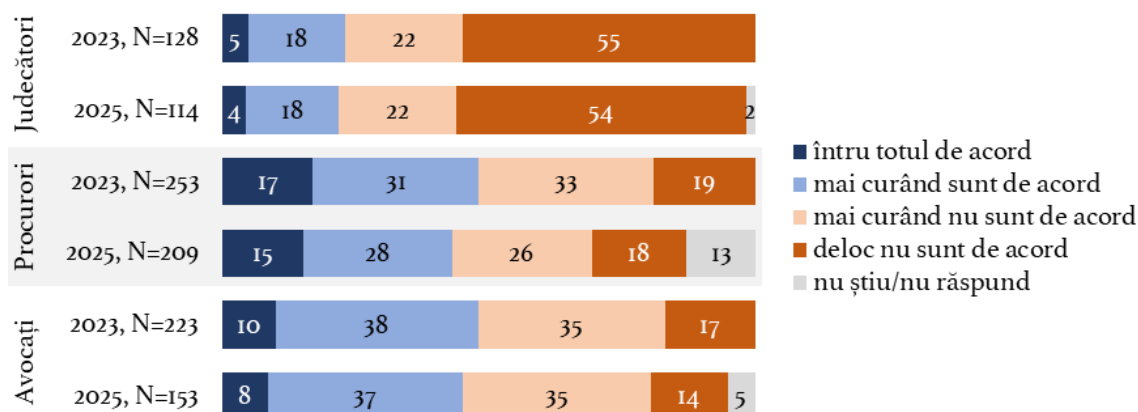
Ponderea judecătorilor care consideră că părțile implicate la proces influențează deciziile judecătorilor este de 6% în anul 2025 și rezultatul este similar cu anul 2023. Ponderea procurorilor care au aceeași opinie este de 22% și a scăzut cu 5 p.p. față de anul 2023, în timp ce ponderea avocaților a crescut cu 4 p.p. și constituie 44% în anul 2025.

Figura I.15: Q2. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că *Părțile la proces influențează soluțiile judecătorilor*?

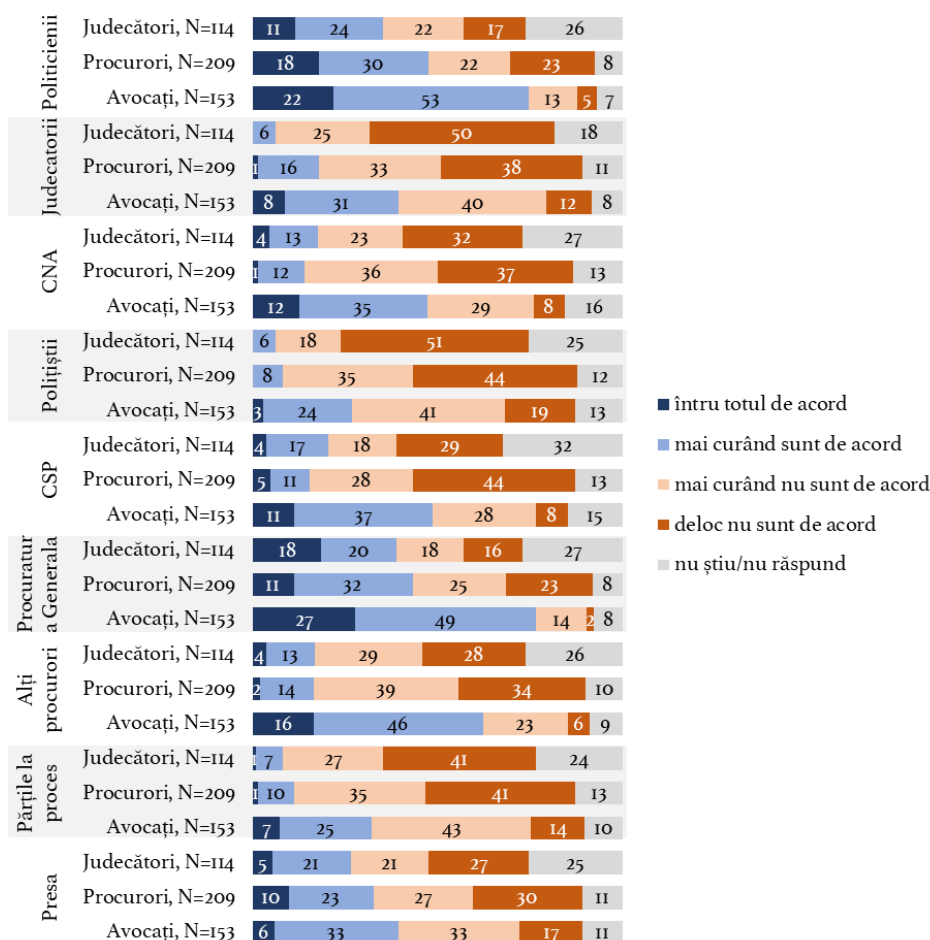
Ponderea celor care consideră că presa influențează soluțiile judecătorilor a scăzut cu 1 p.p. – 4 p.p. în anul 2025 față de anul 2023.

Figura I.16: Q2. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că *Presa influențează soluțiile judecătorilor*?

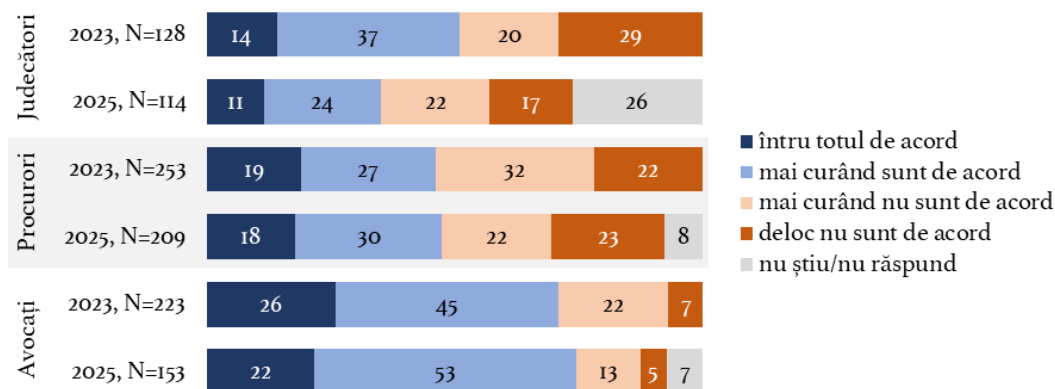
Subiecții care ar influența în măsură mai mare soluțiile procurorilor, în opinia procurorilor, sunt: politicienii (48% dintre procurori sunt de această părere), Procuratura Generală (43%), presa (33%). Ca și în cazul soluțiilor luate de judecători, avocații, într-o proporție mai mare decât judecătorii și procurorii, consideră că soluțiile luate de procurori sunt influențate de alți subiecți.

Figura 1.17: Q3. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că următorii subiecți influențează soluțiile procurorilor?

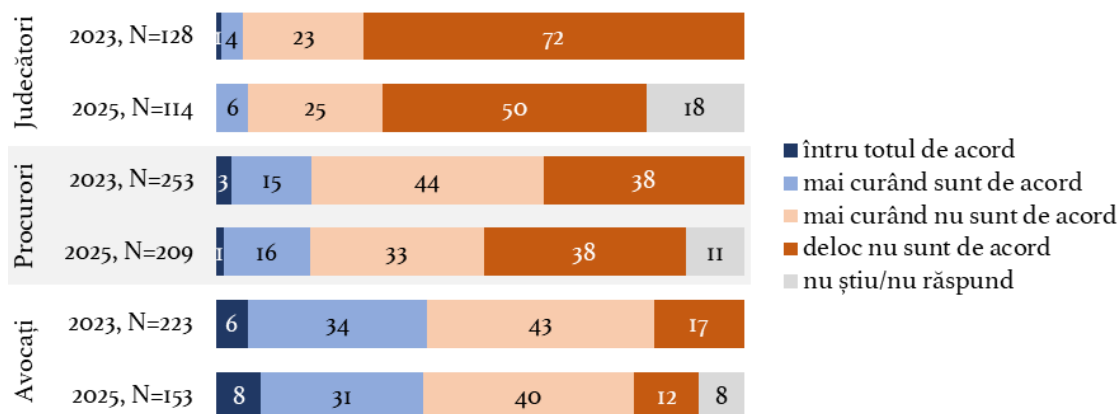

Ponderea judecătorilor care sunt de acord că politicienii influențează soluțiile procurorilor a scăzut cu 16 p.p. în anul 2025, comparativ cu anul 2023 (51% în anul 2023 și 35% în anul 2025). În cazul procurorilor și avocaților care au aceeași opinie, ponderea s-a modificat nesemnificativ în ultimii doi ani și constituie 48% în cazul procurorilor și 75% în cazul avocaților.

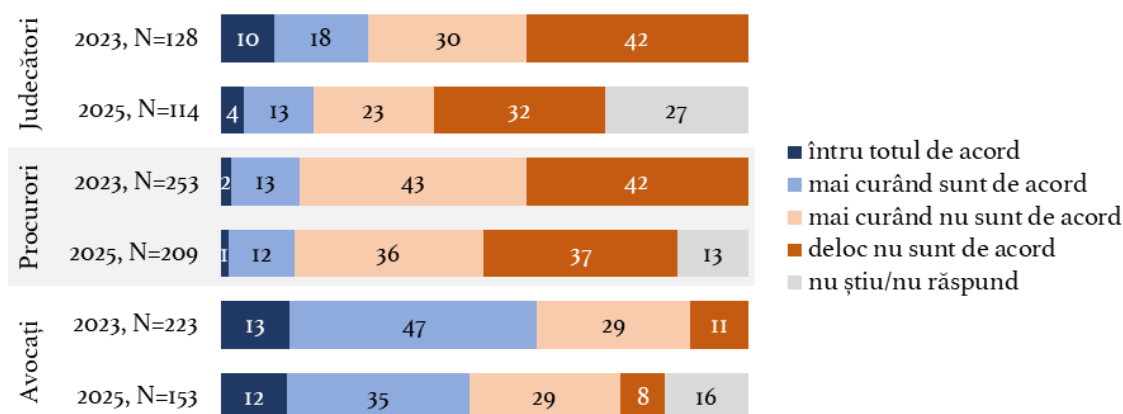
Figura 1.18: Q3. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația *Politicienii influențează soluțiile procurorilor?*

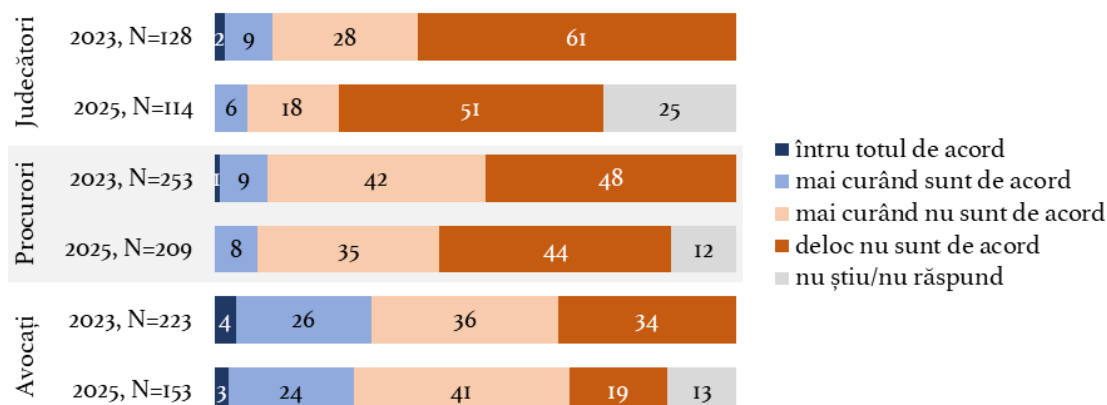
În anul 2025, 6% dintre judecători, 17% dintre procurori și 39% dintre avocați sunt de acord cu afirmația că judecătorii influențează soluțiile procurorilor. Ponderea s-a modificat nesemnificativ față de anul 2023, cu +/- 1 p.p..

Figura 1.19: Q3. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația *Judecătorii influențează soluțiile procurorilor?*

În rândul tuturor respondenților, a scăzut ponderea celor care sunt de acord cu afirmația că CNA influențează opiniile procurorilor. Astfel, în anul 2025, 17% dintre judecători, 13% dintre procurori și 47% dintre avocați consideră că CNA influențează soluțiile procurorilor. În anul 2023, ponderile erau de 38% dintre judecători, 15% dintre procurori și 60% dintre avocați.

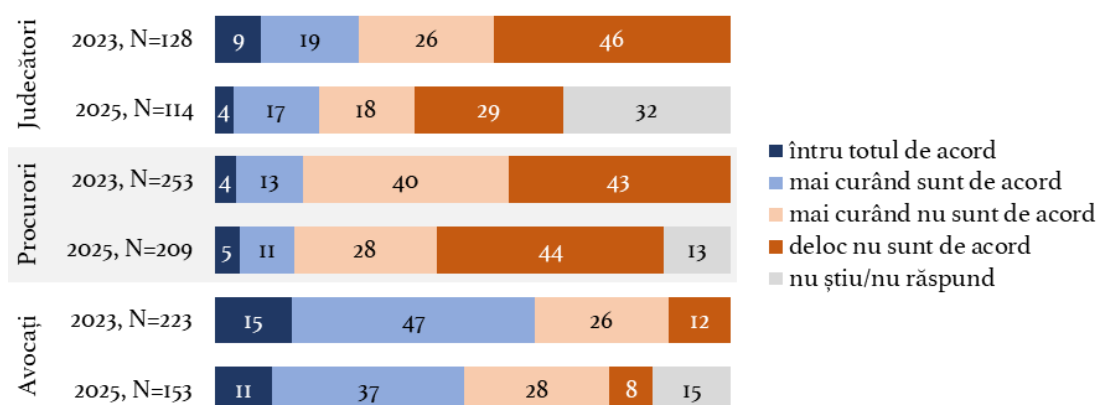
Figura 1.20: Q3. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația *CNA influențează soluțiile procurorilor?*

În anul 2025 a scăzut ușor ponderea judecătorilor, procurorilor și avocaților care sunt de acord cu afirmația că polițiștii influențează soluțiile procurorilor. În anul 2023, o rată de 11% dintre judecători, 10% dintre procurori și 30% dintre avocați erau total sau mai curând de acord cu afirmația de mai sus, ponderile fiind de 6% dintre judecători, 8% dintre procurori și 27% dintre avocați în anul 2025.

Figura 1.21: Q3. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația *Polițiștii influențează soluțiile procurorilor?*

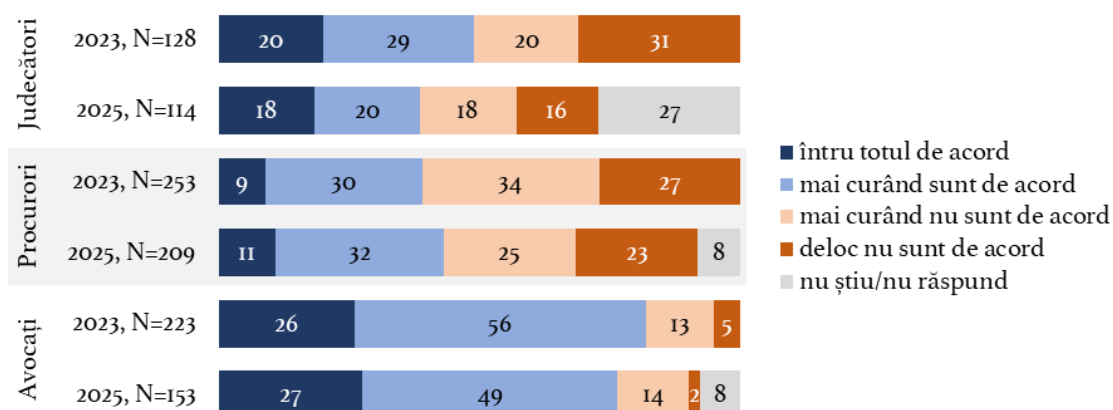
Similar cu tendințele de mai sus, în anul 2025 a scăzut ponderea respondenților care sunt de acord cu afirmația că CSP influențează soluțiile procurorilor, de la 28% în anul 2023 la 21% în anul 2025 în cazul judecătorilor, de la 17% la 16% în rândul procurorilor și de la 62% la 48% în rândul avocaților.

Figura 1.22: Q3. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația CSP influențează soluțiile procurorilor?

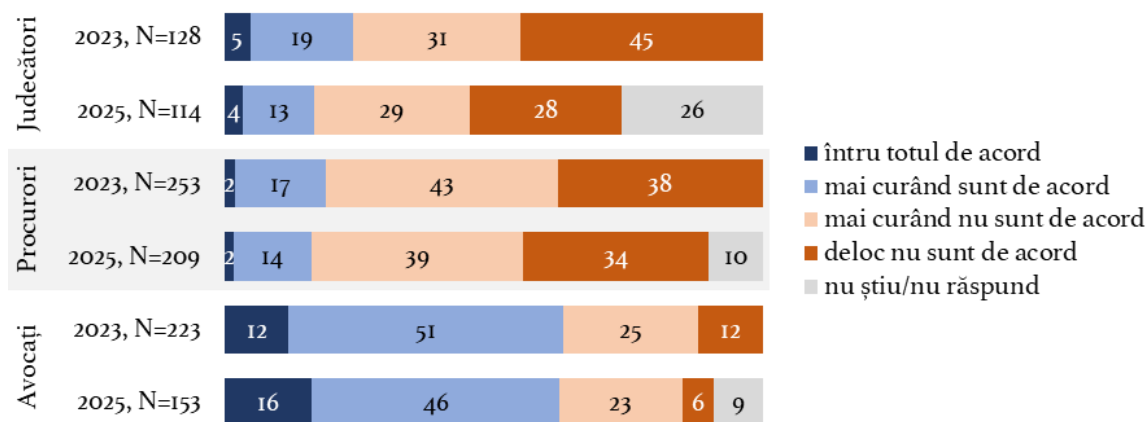
Acordul față de afirmația Procuratura Generală influențează soluțiile procurorilor l-au manifestat 38% dintre judecători în anul 2025, cu 2 p.p. mai puțin decât ponderea judecătorilor din anul 2023 care a oferit același răspuns. A scăzut și ponderea avocaților care au aceeași opinie, de la 82% în anul 2023 la 76% în anul 2025. Pe de altă parte, ponderea procurorilor care sunt de acord că Procuratura Generală influențează soluțiile procurorilor a crescut de la 39% în anul 2023, la 43% în anul 2025.

Figura 1.23: Q3. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația Procuratura Generală influențează soluțiile procurorilor?

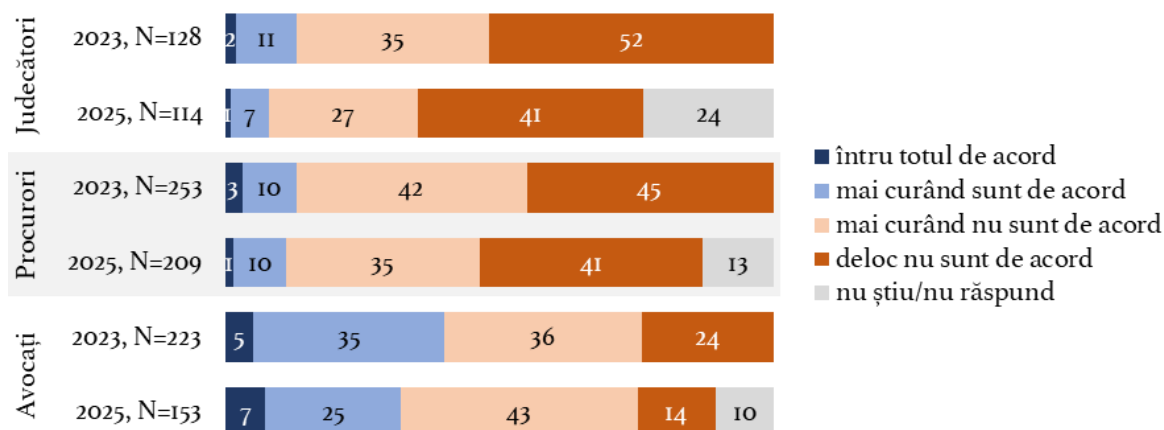
În anul 2025, 17% dintre judecători, 16% dintre procurori și 62% dintre avocații participanți la sondaj sunt de acord cu afirmația că alți procurori influențează soluțiile procurorilor. În anul 2023, ponderile celor care au oferit același răspuns erau de 24% în rândul judecătorilor, 19% în rândul procurorilor și 63% în rândul avocaților.

Figura I.24: Q3. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația *Alți procurori influențează soluțiile procurorilor?*

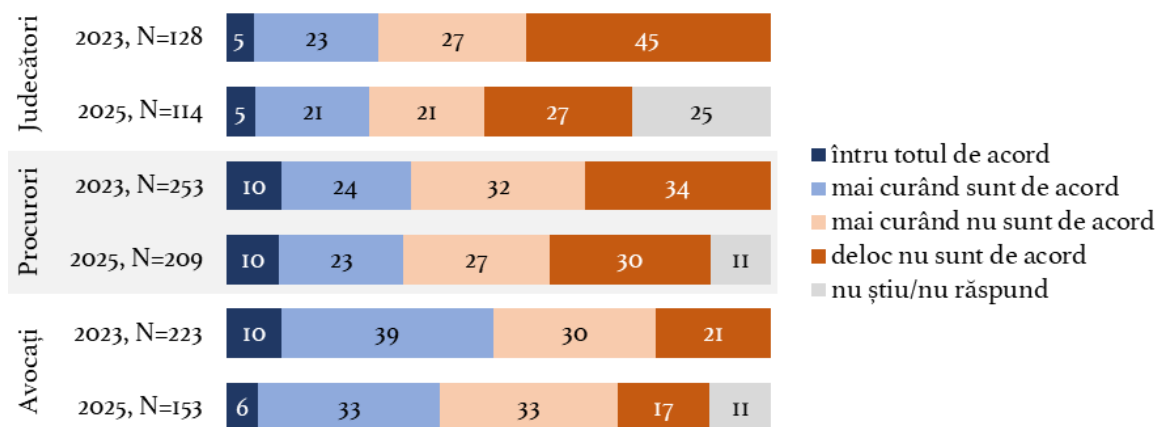

O pondere de 32% dintre avocați, 11% dintre procurori și 8% dintre judecători, în anul 2025, au declarat că sunt de acord cu afirmația „părțile la proces influențează soluțiile procurorilor”. În anul 2023, ponderea avocaților (40%), procurorilor (13%), judecătorilor (13%) care au oferit același răspuns era mai mare comparativ cu anul 2025.

Figura I.25: Q3. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația *Părțile la proces influențează soluțiile procurorilor?*

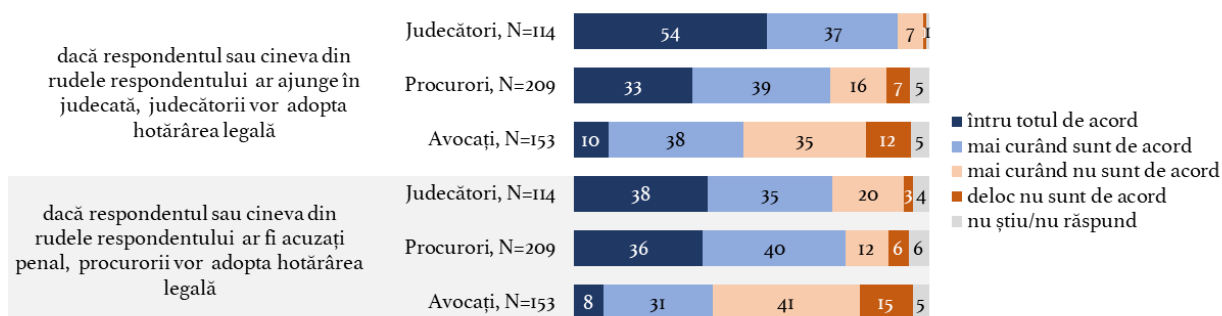
În anul 2025, 26% dintre judecători, 33% dintre procurori și 39% dintre avocați sunt de acord cu afirmația că presa influențează soluțiile procurorilor. Ponderile judecătorilor și procurorilor care au oferit același răspuns în anul 2023 erau similare, iar ponderea avocaților care în anul 2023 au manifestat acordul cu afirmația că presa influențează soluțiile procurorilor era de 49%, cu 10 p.p. mai mult decât în anul 2025.

Figura 1.26: Q3. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația *Presa influențează soluțiile procurorilor?*

Participanții la sondaj au fost întrebați dacă sunt de acord cu afirmația că, dacă ei sau cineva din rudele lor ar ajunge în judecată, judecătorii vor adopta hotărârea legală. În timp ce 91% dintre judecători sunt total sau mai curând de acord că într-un asemenea caz judecătorii vor adopta hotărârea legală, 72% dintre procurori și 48% dintre avocați au aceeași opinie.

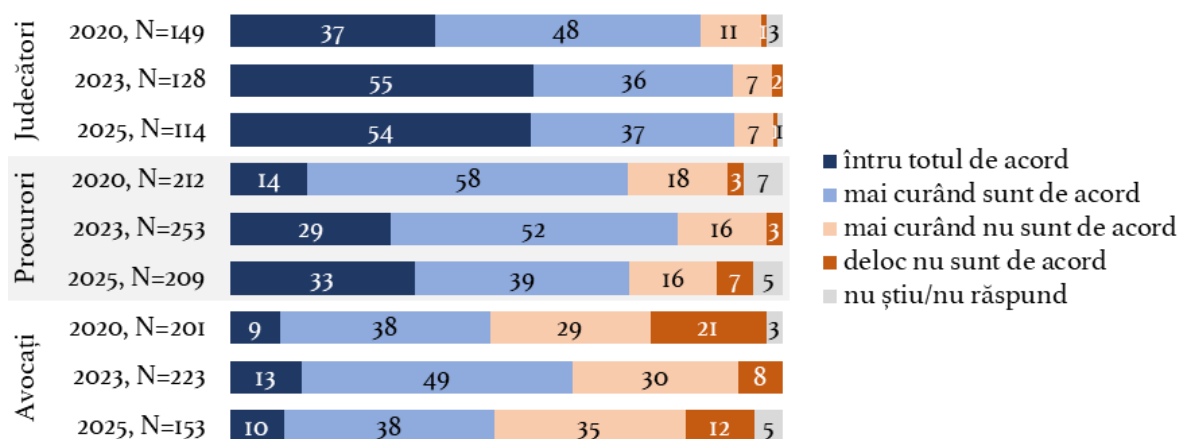
Pe de altă parte, fiind întrebați dacă sunt de acord cu afirmația că dacă ei sau cineva din rudele lor ar fi acuzați penal, procurorii vor adopta hotărârea legală, 73% dintre judecători, 76% dintre procurori și 39% dintre avocați au oferit un răspuns afirmativ.

Figura 1.27: Q3. În ce măsură sunteți convins că, dacă Dumneavoastră sau cineva din rudele Dumneavoastră...

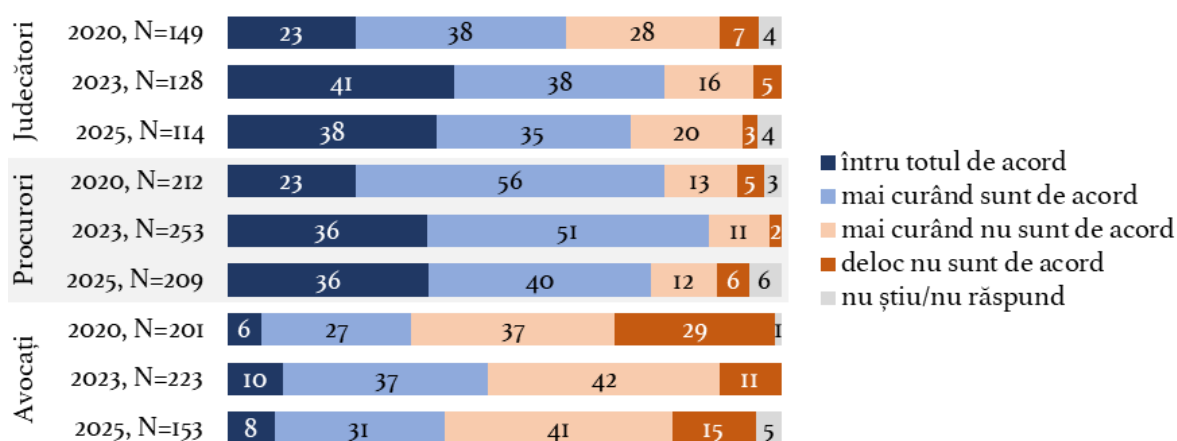
Ponderea judecătorilor care consideră că dacă ei sau cineva din rudele lor ar ajunge în judecată, judecătorii vor adopta hotărârea legală, este similară în anul 2025 și anul 2023 (91%), dar a fost cu 6p.p. mai mică în anul 2020. Ponderea procurorilor și avocaților care au oferit același răspuns este similară în anul 2020 și 2025 – 71%-72% dintre procurori și 47%-48% dintre avocați – însă a fost mai mare în anul 2023 (81% dintre procurori și 62% dintre avocați).

Figura 1.28: Q4. În ce măsură sunteți convins că, dacă Dumneavoastră sau cineva din rudele Dumneavoastră ar ajunge în judecată, judecătorii vor adopta hotărârea legală?

Ponderea judecătorilor care consideră că dacă ei sau cineva din rudele lor ar ajunge în judecată, procurorii vor adopta hotărârea legală, a scăzut de la 79% în anul 2023 la 73% în anul 2025, ponderea procurorilor care au oferit același răspuns a scăzut de la 87% în anul 2023 la 76% în anul 2025, iar cea a avocaților – a scăzut de la 47% în anul 2023 la 39% în anul 2025.

Figura 1.29: Q4. În ce măsură sunteți convins că, dacă Dumneavoastră sau cineva din rudele Dumneavoastră ar ajunge în judecată, procurorii vor adopta hotărârea legală?

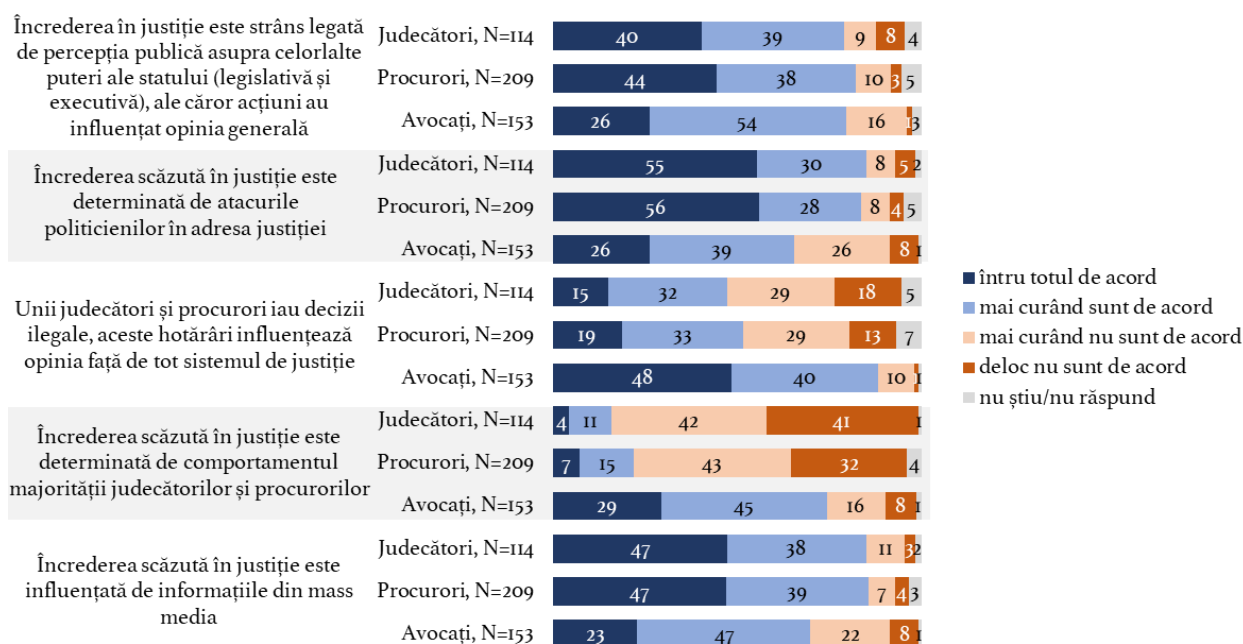

Conform Barometrului Opiniei Publice din octombrie 2024, încrederea publică în justiție este de 15%. Participanții la sondaj au fost întrebați în ce măsură sunt de acord sau nu cu o serie de afirmații despre încrederea în justiție. Astfel, în anul 2025, majoritatea participanților sunt întru totul sau mai degrabă de acord cu următoarele afirmații:

- „Încrederea în justiție este strâns legată de percepția publică asupra celorlalte puteri ale statului (legislativă și executivă), ale căror acțiuni au influențat opinia generală” - 79% dintre judecători, 82% dintre procurori, 80% dintre avocați;
- „Încrederea scăzută în justiție este determinată de atacurile politicianilor în adresa justiției” - 85% dintre judecători, 84% dintre procurori, 65% dintre avocați;
- „Încrederea scăzută în justiție este influențată de informațiile din mass media” - 85% dintre judecători, 86% dintre procurori, 70% dintre avocați.

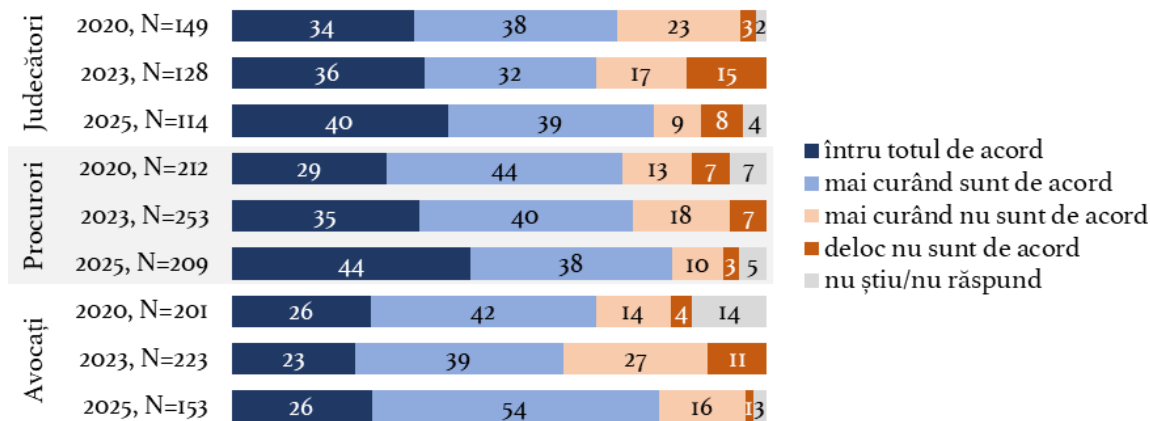
În anul 2025, majoritatea avocaților (88%) și aproximativ jumătate dintre judecători și procurori sunt total sau mai curând de acord cu afirmația „Unii judecători și procurori iau decizii ilegale, iar aceste hotărâri influențează opinia față de tot sistemul de justiție”. La fel, majoritatea avocaților sunt de acord cu afirmația care stipulează că încrederea scăzută în justiție este determinată de comportamentul majorității judecătorilor și procurorilor, opinie împărtășită și de 15% dintre judecători și 22% dintre procurori.

Figura 1.30: Q5. Conform Barometrului Opiniei Publice din octombrie 2024, încrederea publică în justiție este de 15%. În ce măsură sunteți de acord sau nu cu următoarele afirmații despre încrederea scăzută în justiție?

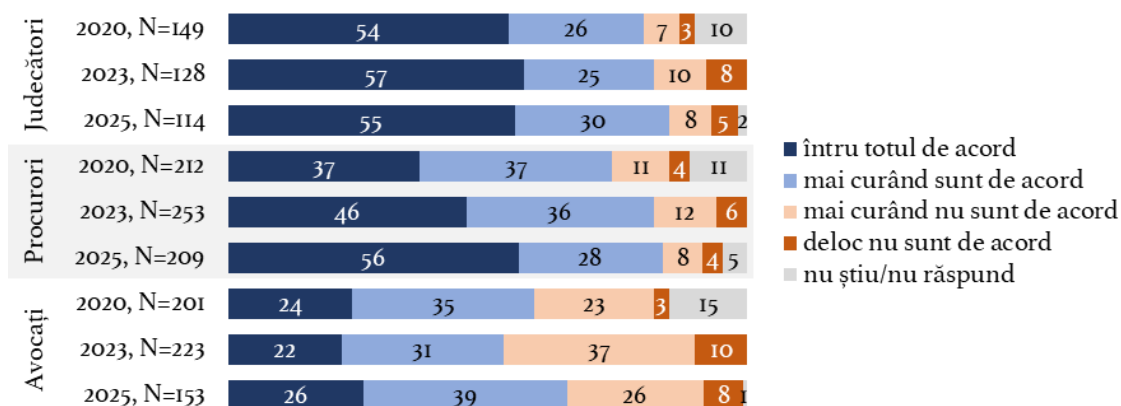
În anul 2025, comparativ cu anul 2023, a crescut ponderea atât a judecătorilor, procurorilor, cât și a avocaților care sunt de acord cu afirmația „Încrederea în justiție este strâns legată de percepția publică asupra celorlalte puteri ale statului (legislativă și executivă), ale căror acțiuni au influențat opinia generală”.

Figura 1.31: Q5. Conform Barometrului Opiniei Publice din octombrie 2024, încrederea publică în justiție este de 15%. În ce măsură sunteți de acord sau nu cu următoarele afirmații despre încrederea scăzută în justiție: „Încrederea în justiție este strâns legată de percepția publică asupra celorlalte puteri ale statului (legislativă și executivă), ale căror acțiuni au influențat opinia generală”?

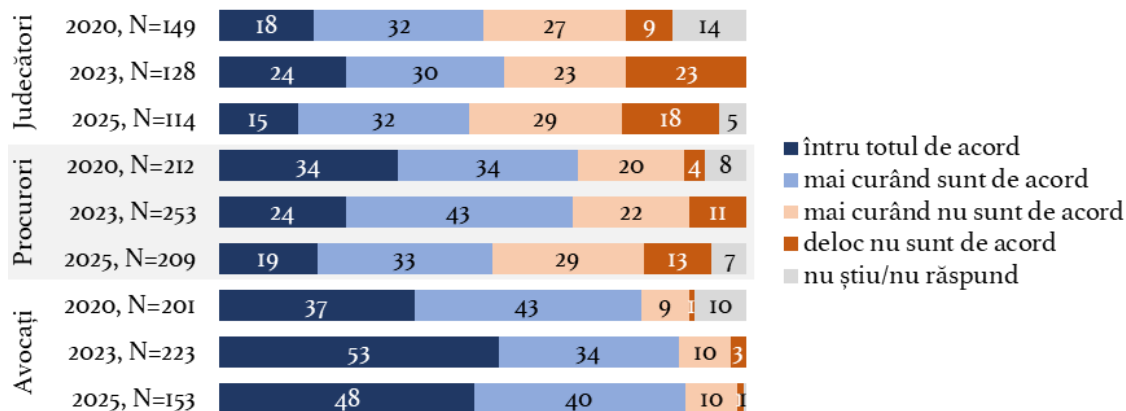
În anul 2025, comparativ cu anul 2023, a crescut ponderea atât a judecătorilor, procurorilor, cât și a avocaților care sunt de acord cu afirmația „Încrederea scăzută în justiție este determinată de atacurile politicianilor în adresa justiției”.

Figura 1.32: Q5. Conform Barometrului Opiniei Publice din octombrie 2024, încrederea publică în justiție este de 15%. În ce măsură sunteți de acord sau nu cu următoarele afirmații despre încrederea scăzută în justiție: „Încrederea scăzută în justiție este determinată de atacurile politicianilor în adresa justiției”?

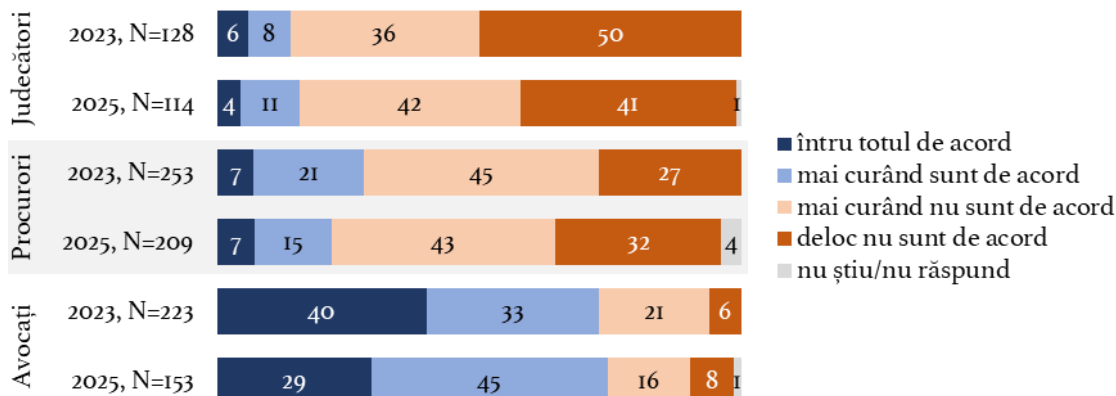
În anul 2025, comparativ cu anul 2023, a scăzut ponderea judecătorilor și procurorilor care sunt de acord cu afirmația „Unii judecători și procurori iau decizii ilegale. Aceste hotărâri influențează opinia față de tot sistemul de justiție”, iar ponderea avocaților care au oferit același răspuns a rămas neschimbată.

Figura 1.33: Q5. Conform Barometrului Opiniei Publice din octombrie 2024, încrederea publică în justiție este de 15%. În ce măsură sunteți de acord sau nu cu următoarele afirmații despre încrederea scăzută în justiție: „Unii judecători și procurori iau decizii ilegale. Aceste hotărâri influențează opinia față de tot sistemul de justiție”?

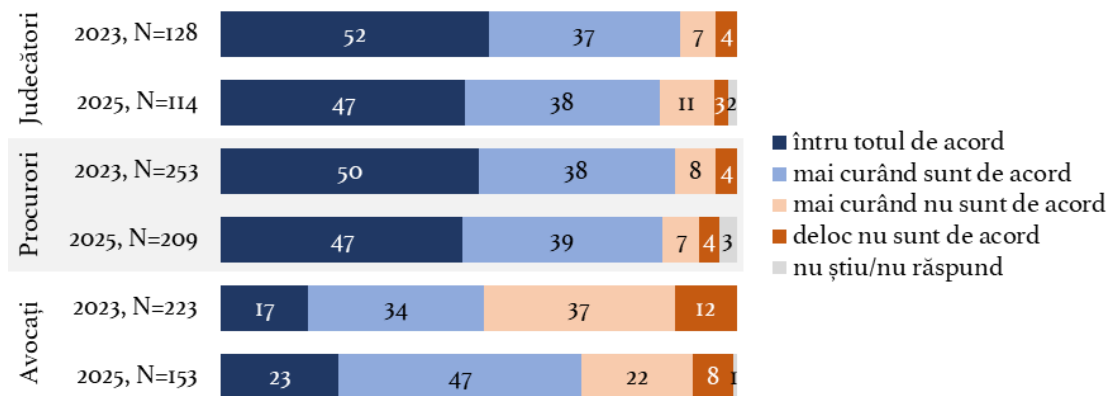
Ponderea judecătorilor și avocaților care sunt de acord cu afirmația „Încrederea scăzută în justiție este determinată de comportamentul majorității judecătorilor și procurorilor” s-a modificat nesemnificativ din anul 2023 până în anul 2025, în timp de ponderea procurorilor de aceeași opinie a scăzut de la 28% la 22%.

Figura 1.34: Q5. Conform Barometrului Opiniei Publice din octombrie 2024, încrederea publică în justiție este de 15%. În ce măsură sunteți de acord sau nu cu următoarele afirmații despre încrederea scăzută în justiție: „Încrederea scăzută în justiție este determinată de comportamentul majorității judecătorilor și procurorilor”?

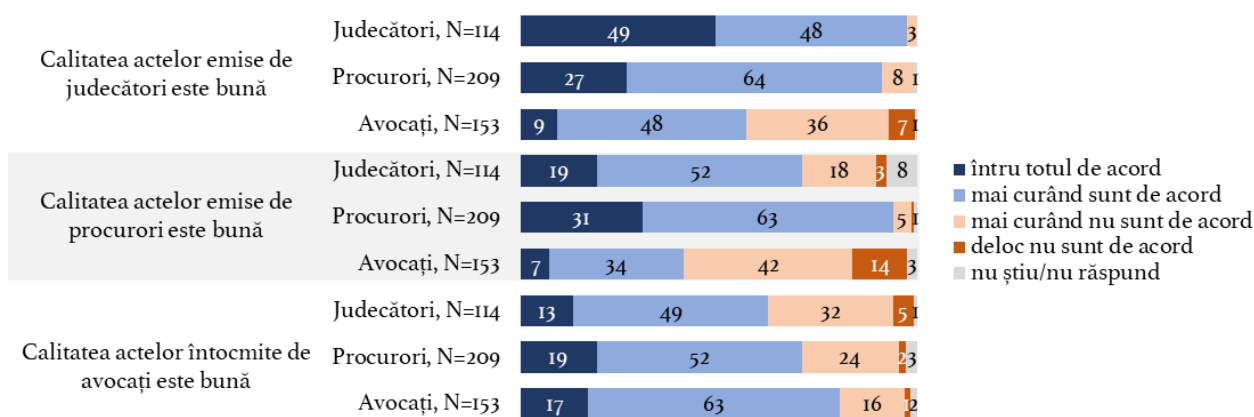
Ponderea judecătorilor și procurorilor care sunt de acord că încrederea în justiție este influențată de informațiile din mass media au scăzut nesemnificativ în ultimii doi ani și este circa 86%, pe când ponderea avocaților care sunt de aceeași opinie a crescut de la 51% la 70%.

Figura 1.35: Q5. Conform Barometrului Opiniei Publice din octombrie 2024, încrederea publică în justiție este de 15%. În ce măsură sunteți de acord sau nu cu următoarele afirmații despre încrederea scăzută în justiție: „Încrederea scăzută în justiție este influențată de informațiile din mass media”?

Participanții la sondaj au manifestat acordul sau dezacordul cu un șir de afirmații despre calitatea actelor emise/întocmite de actorii din justiție. Majoritatea judecătorilor (97%) și procurorilor (91%) sunt de acord că calitatea actelor emise de judecători este bună, aceeași opinie fiind împărtășită de către 57% dintre avocați. Majoritatea judecătorilor (71%) și procurorilor (94%) sunt de acord că calitatea actelor emise de procurori este bună, aceeași opinie fiind împărtășită de către 41% dintre avocați. Actele întocmite de către avocați sunt considerate bune de către 62% dintre judecători, 71% dintre procurori și 80% dintre avocați.

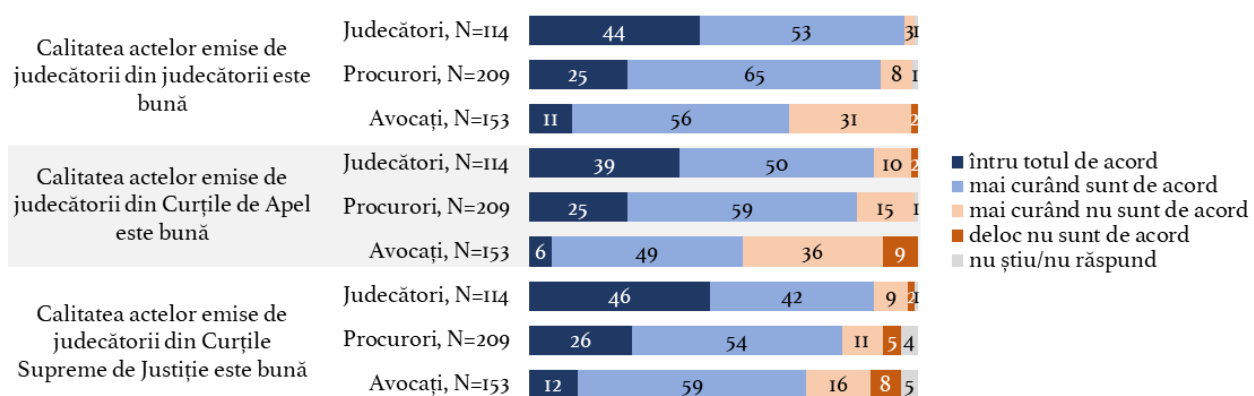
Figura 1.36: Q6. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații cu privire la calitatea actelor emise/întocmite de judecători, procurori și avocați?

Participanții la sondaj au manifestat acordul sau dezacordul cu un șir de afirmații despre calitatea actelor emise de judecătorii din diferite instituții. Majoritatea judecătorilor (97%) și procurorilor (90%) și 67% dintre avocați sunt de acord că calitatea actelor emise de judecătorii din judecătorii este bună. 89% dintre judecători, 84% dintre procurori și 55% dintre avocați sunt total sau mai curând de acord că calitatea actelor emise de judecătorii din Curțile de Apel este bună, iar 88% dintre judecători, 80% dintre procurori și 71% dintre avocați sunt de acord că calitatea actelor emise de judecătorii din Curtea Supremă de Justiție este bună.

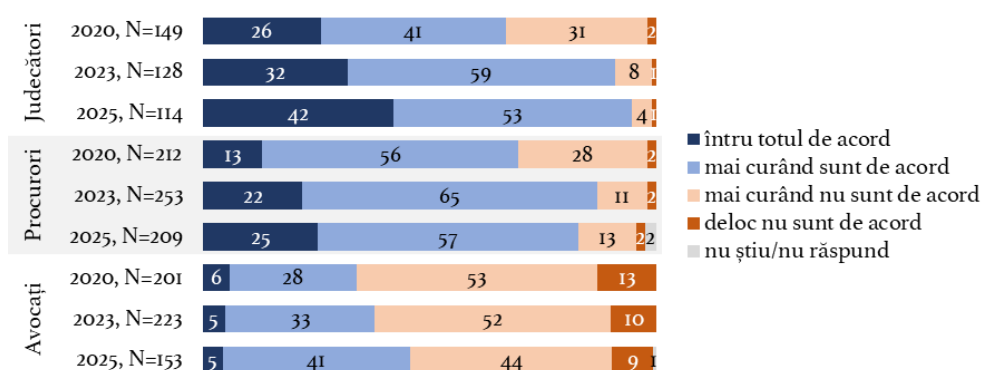
Majoritatea judecătorilor (71%) și procurorilor (94%) sunt de acord că calitatea actelor emise de procurori este bună, aceeași opinie fiind împărtășită de către 41% dintre avocați. Actele întocmite de către avocați sunt considerate bune de către 62% dintre judecători, 71% dintre procurori și 80% dintre avocați.

Figura 1.37: Q6.1. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații cu privire la calitatea actelor emise de judecătorii din diferite instituții?

În anul 2025, 95% dintre judecători, 82% dintre procurori și 46% dintre avocați sunt total sau mai curând de acord cu afirmația „Curtea Europeană pentru Drepturile Omului este respectată în sistemul de justiție din Republica Moldova”. În rândul judecătorilor și a avocaților, ponderea celor care au această opinie a crescut ușor în perioada anilor 2020 – 2025, în timp de în rândul procurorilor, se atestă o descreștere cu 5 p.p. a celor care au oferit același răspuns.

Figura 1.38: Q7. În ce măsură sunteți de acord cu următoarea afirmație: „Convenția Europeană pentru Drepturile Omului este respectată în sistemul de justiție din Republica Moldova”?

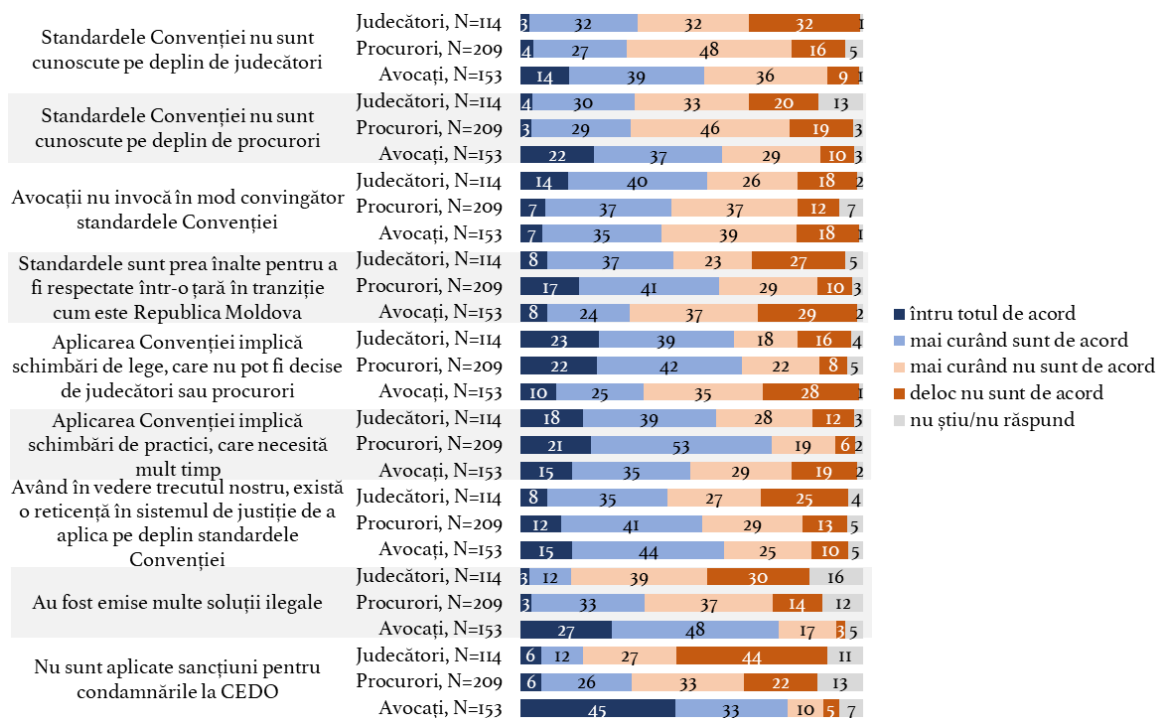

Potrivit datelor statistice oficiale ale CEDO, în cazul Republicii Moldova au fost pronunțate peste 600 de hotărâri în care au fost constatate peste 800 violări ale CEDO. Participanții la sondaj au fost întrebați în ce măsură sunt sau nu sunt de acord cu un șir de afirmații despre aplicarea standardelor CEDO.

În general, afirmațiile cu care sunt de acord mai mulți intervievați sunt: „aplicarea Convenției implică schimbări de lege, care nu pot fi decise de judecători sau procurori” (60% dintre judecători, 64% dintre procurori și 35% dintre avocați), „aplicarea Convenției implică schimbări de practici, care necesită mult timp” (57% dintre judecători, 74% dintre procurori și 50% dintre avocați), „având în vedere trecutul nostru, există o reticență în sistemul de justiție de a aplica pe deplin standardele Convenției” (43% dintre judecători, 53% dintre procurori și 59% dintre avocați).

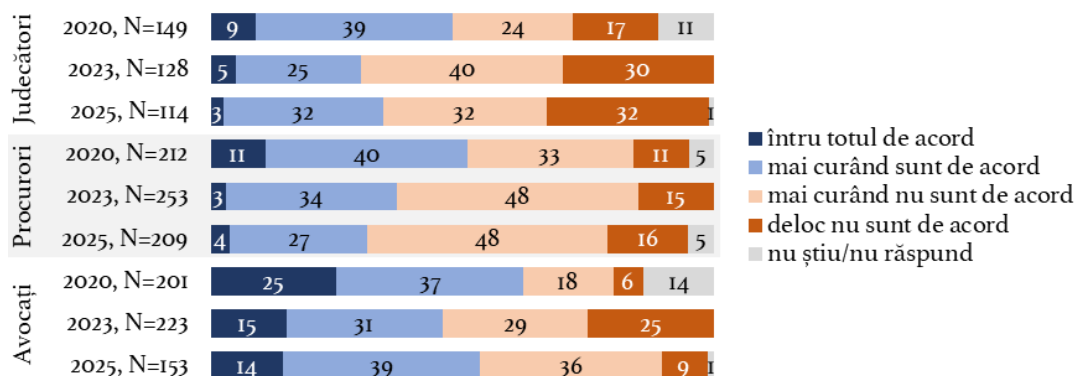
O pondere mai mică dintre judecători (15%) și procurori (36%) sunt de acord cu afirmația „au fost emise mai multe soluții ilegale”, în timp ce 75% dintre avocați sunt de acord cu această afirmație. Aceeași tendință este și pentru afirmația „nu sunt aplicate sancțiuni pentru condamnările CEDO”, cu care sunt de acord 18% dintre judecători, 32% dintre procurori și 78% dintre avocați.

Figura 1.39: Q8. Potrivit datelor statistice oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului, în cazul Republicii Moldova au fost pronunțate peste 600 de hotărâri în care au fost constatate peste 800 violări ale Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații despre aplicarea standardelor Convenției Europene ale Drepturilor Omului?

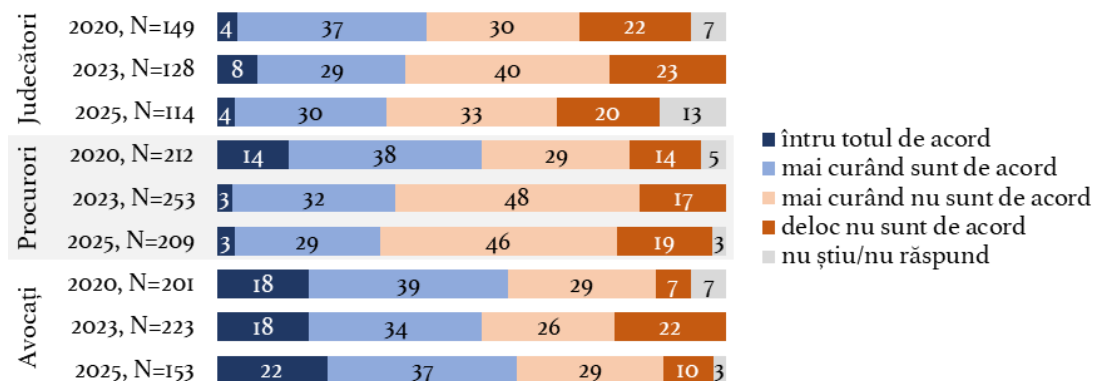
Ponderea judecătorilor și a avocaților care sunt total sau mai curând de acord că standardele Convenției nu sunt cunoscute pe deplin de judecători a crescut comparativ cu anul 2023, cu 5 p.p. în rândul judecătorilor și cu 9 p.p. în rândul avocaților. În rândul procurorilor, ponderea celor care sunt de acord cu această afirmație este în scădere în ultimii 5 ani, de la 48% în anul 2020 la 34% în anul 2025.

Figura 1.40: Q8. Potrivit datelor statistice oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului, în cazul Republicii Moldova au fost pronunțate peste 600 de hotărâri în care au fost constatate peste 800 violări ale Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații despre aplicarea standardelor Convenției Europene ale Drepturilor Omului: „Standardele Convenției nu sunt cunoscute pe deplin de judecători”?

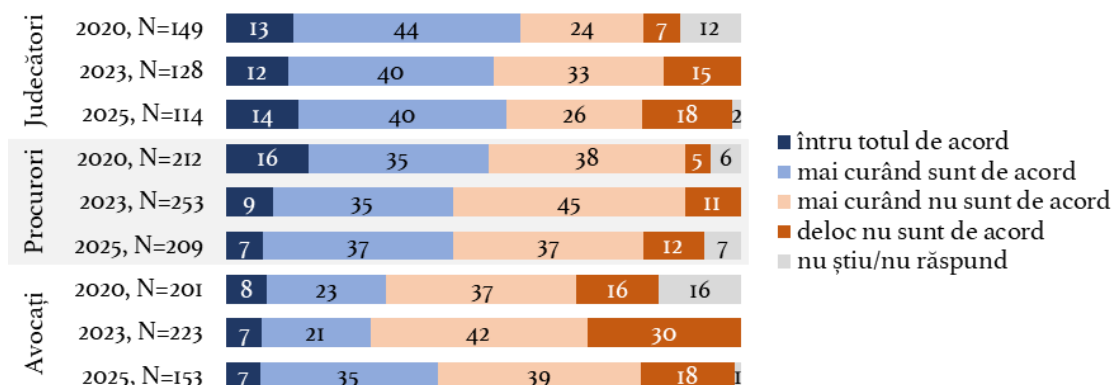
Ponderea judecătorilor și avocaților care sunt de acord cu afirmația că Standardele Convenției nu sunt cunoscute pe deplin de procurori a scăzut în anul 2023 și 2025, comparativ cu anul 2020.

Figura 1.41: Q8. Potrivit datelor statistice oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului, în cazul Republicii Moldova au fost pronunțate peste 600 de hotărâri în care au fost constatate peste 800 violări ale Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații despre aplicarea standardelor Convenției Europene ale Drepturilor Omului: „Standardele Convenției nu sunt cunoscute pe deplin de procurori”?

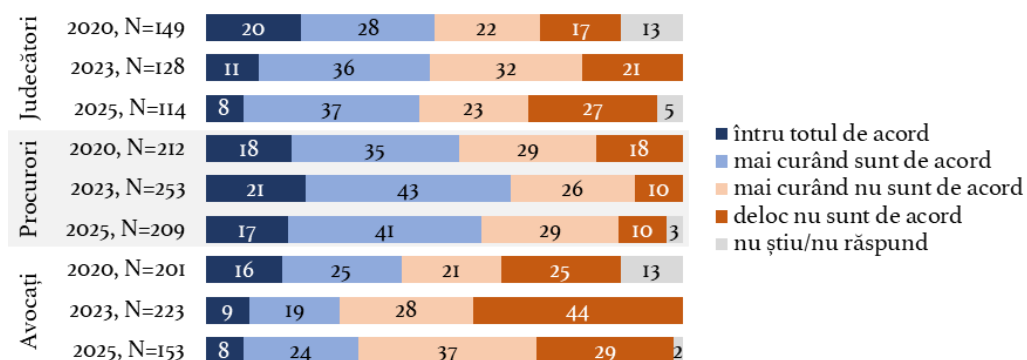
Comparativ cu anul 2023, în anul 2025 a crescut 14 p.p. ponderea avocaților (de la 28% la 42%) care consideră că avocații nu invocă în mod convingător standardele Convenției. Ponderea judecătorilor și procurorilor care au aceeași opinie s-a modificat nesemnificativ în ultimii doi ani și este de 54% în rândul avocaților și 44% - în rândul procurorilor.

Figura 1.42: Q8. Potrivit datelor statistice oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului, în cazul Republicii Moldova au fost pronunțate peste 600 de hotărâri în care au fost constatate peste 800 violări ale Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații despre aplicarea standardelor Convenției Europene ale Drepturilor Omului: „Avocații nu invocă în mod convingător standardele Convenției”?

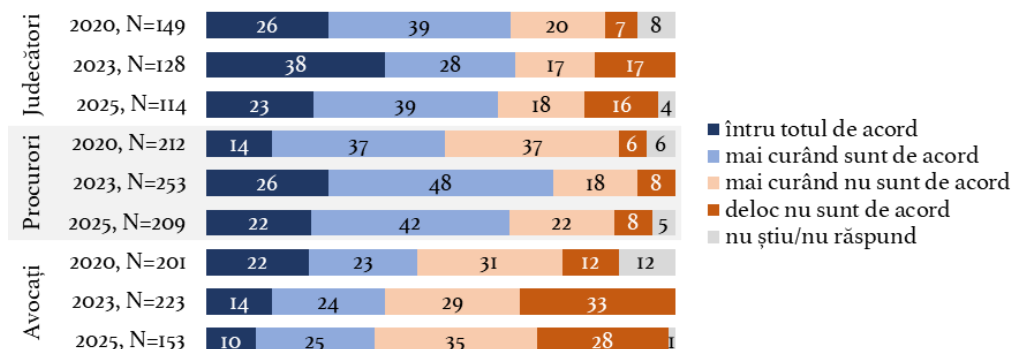
În anul 2025, a scăzut atât ponderea judecătorilor, cât și a procurorilor care sunt de acord cu afirmația „Standardele sunt prea înalte pentru a fi respectate într-o țară în tranziție cum este Republica Moldova.”

Figura 1.43: Q8. Potrivit datelor statistice oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului, în cazul Republicii Moldova au fost pronunțate peste 600 de hotărâri în care au fost constatate peste 800 violări ale Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații despre aplicarea standardelor Convenției Europene ale Drepturilor Omului: „Standardele sunt prea înalte pentru a fi respectate într-o țară în tranziție cum este Republica Moldova”?

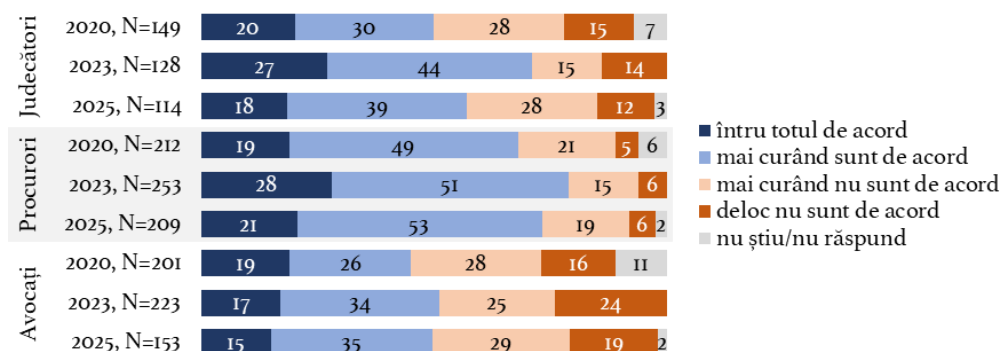
Rata judecătorilor, procurorilor și a avocaților care sunt de acord cu afirmația „Aplicarea Convenției implică schimbări de lege, care nu pot fi decise de judecători sau procurori”, a scăzut în anul 2025, comparativ cu anul 2023.

Figura 1.44: Q8. Potrivit datelor statistice oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului, în cazul Republicii Moldova au fost pronunțate peste 600 de hotărâri în care au fost constatate peste 800 violări ale Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații despre aplicarea standardelor Convenției Europene ale Drepturilor Omului: „Aplicarea Convenției implică schimbări de lege, care nu pot fi decise de judecători sau procurori”?

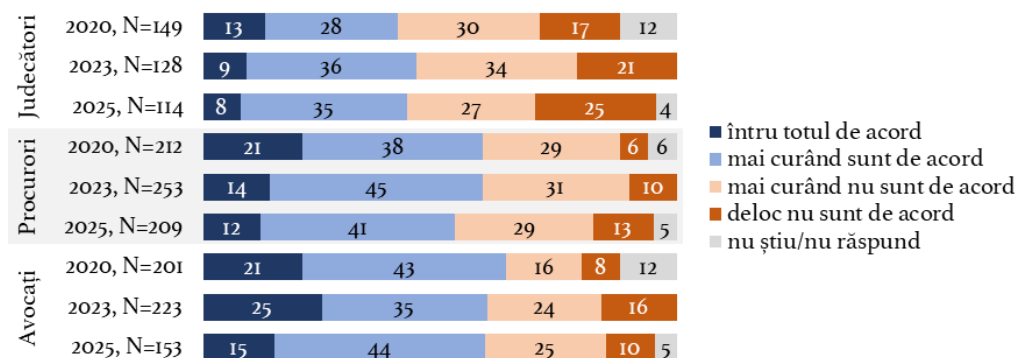
În anul 2025, a scăzut cu 14 p.p. ponderea judecătorilor care este de acord că aplicarea Convenției implică schimbări de practici, care necesită timp, și este de 57%. Rata procurorilor și a avocaților care au aceeași opinie înregistrează scăderi nesemnificative și este de 74% dintre procurori și 50% dintre avocați.

Figura 1.45: Q8. Potrivit datelor statistice oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului, în cazul Republicii Moldova au fost pronunțate peste 600 de hotărâri în care au fost constatate peste 800 violări ale Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații despre aplicarea standardelor Convenției Europene ale Drepturilor Omului: „Aplicarea Convenției implică schimbări de practici, care necesită mult timp”?

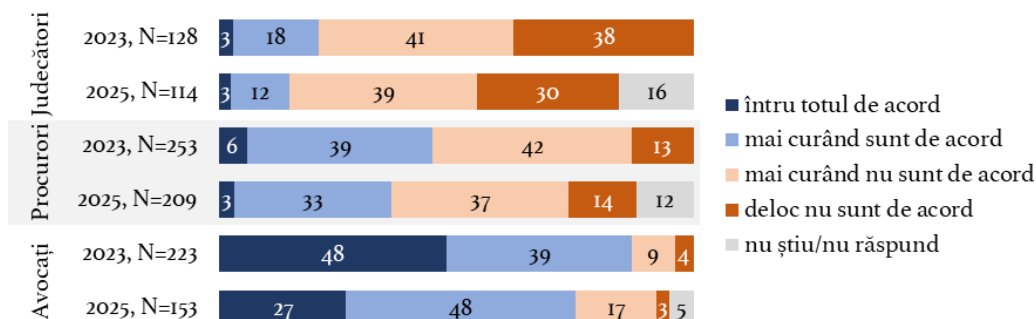
În anul 2025, 43% dintre judecători, 53% dintre procurori și 59% dintre avocați consideră că există o reticență în sistemul de justiție de a aplica pe deplin standardele Convenției. În cazul avocaților, ponderea celor care au avut opinie similară în anul 2023 era de 60%, pondere similară și în 2025.

Figura 1.46: Q8. Potrivit datelor statistice oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului, în cazul Republicii Moldova au fost pronunțate peste 600 de hotărâri în care au fost constatate peste 800 violări ale Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații despre aplicarea standardelor Convenției Europene ale Drepturilor Omului: „Având în vedere trecutul nostru, există o reticență în sistemul de justiție de a aplica pe deplin standardele Convenției”?

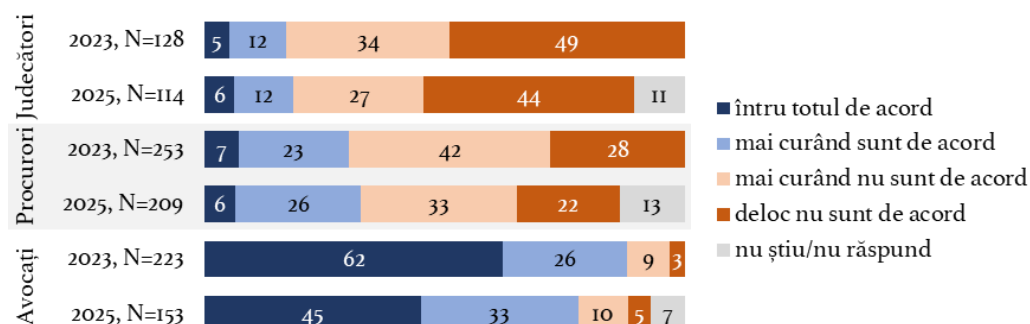
În anul 2025, a scăzut ponderea judecătorilor, procurorilor și a avocaților care cu manifestat acord cu afirmația „Au fost emise soluții ilegale”.

Figura I.47: Q8. Potrivit datelor statistice oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului, în cazul Republicii Moldova au fost pronunțate peste 600 de hotărâri în care au fost constatate peste 800 violări ale Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații despre aplicarea standardelor Convenției Europene ale Drepturilor Omului: „Au fost emise multe soluții ilegale”?

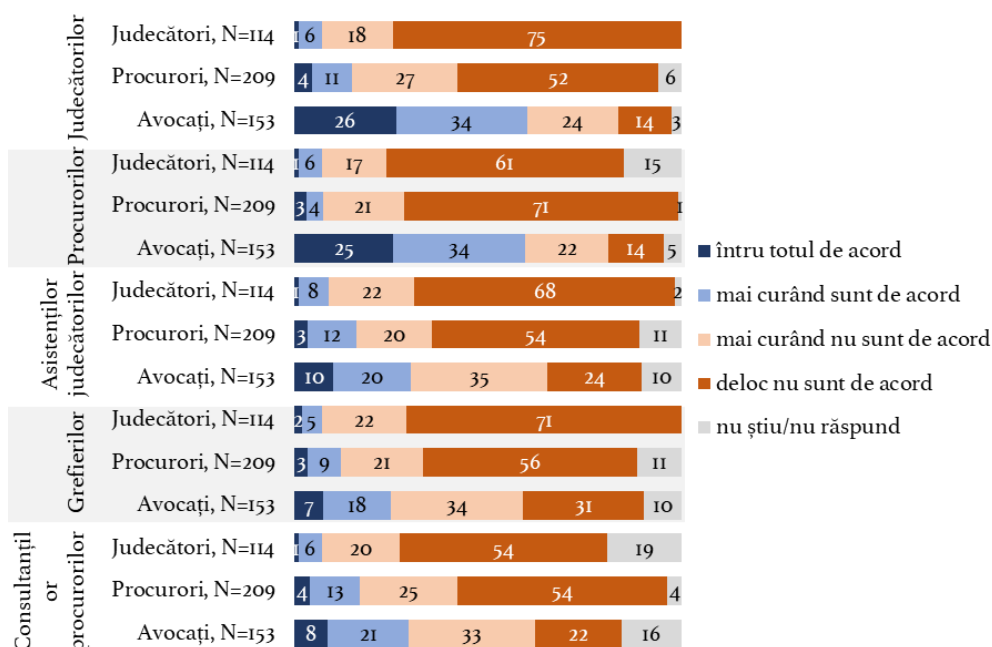
În anul 2025, majoritatea avocaților (78%) sunt de acord cu afirmația „Nu sunt aplicate sancțiuni pentru condamnările la CEDO”. Aceeași opinie o au 32% dintre procurori și 18% dintre avocați. Ponderile au rămas similare cu cele din anul 2023.

Figura I.48: Q8. Potrivit datelor statistice oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului, în cazul Republicii Moldova au fost pronunțate peste 600 de hotărâri în care au fost constatate peste 800 violări ale Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații despre aplicarea standardelor Convenției Europene ale Drepturilor Omului: „Nu sunt aplicate sancțiuni pentru condamnările la CEDO”?

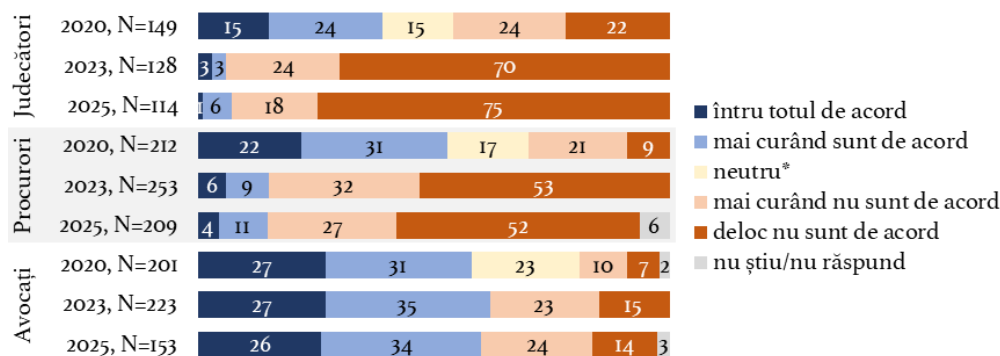
În anul 2025, majoritatea avocaților consideră că remunerarea judecătorilor și a procurorilor este suficientă – circa 60% dintre avocați sunt de acord cu aceasta. Pe de altă parte, 15% dintre procurori și 7% dintre judecători consideră că remunerarea judecătorilor este suficientă. Totodată, 6-7% dintre judecători și procurori consideră că remunerarea procurorilor este suficientă.

Figura 1.49: Q9. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații cu privire la salariile din justiție? **Remunerarea actuală a Judecătorilor/Procurorilor/Asistenților judecătorilor/Grefierilor/Consultanților procurorilor este suficientă.**

În anul 2023, a scăzut considerabil rata judecătorilor și procurorilor care sunt de acord cu afirmația „Remunerarea actuală a judecătorilor este suficientă”, de la 39% în anul 2020 în cazul judecătorilor, la 6% în anul 2023, și de la 53% în anul 2020 la 15% în anul 2023 în cazul procurorilor. În anul 2025, ponderile au rămas similare cu cele din anul 2023, astfel 6% dintre judecători, 15% dintre procurori și 60% dintre avocați au manifestat acord cu afirmația „Remunerarea actuală a judecătorilor este suficientă”.

Figura 1.50: Q9. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații cu privire la salariile din justiție: „Remunerarea actuală a judecătorilor este suficientă”?

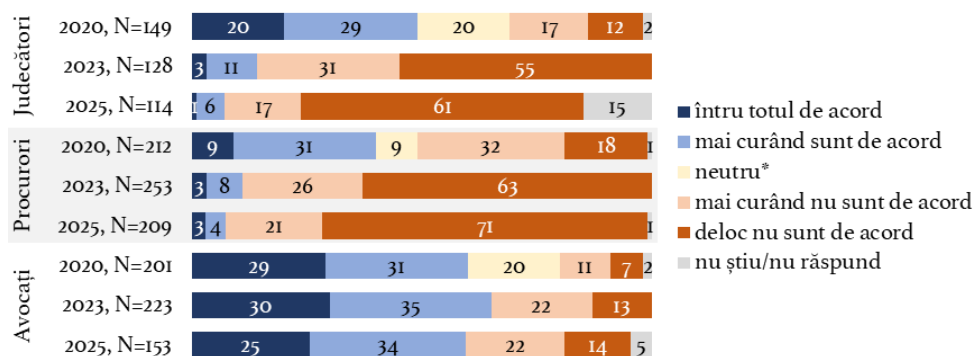

* În anul 2020 și 2023, întrebarea era formulată în felul următor: În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că remunerarea actuală a XXX este suficientă pentru a asigura acestora independență și imparțialitate?

* În anul 2020 a fost opțiunea de răspuns „Neutru”, care a fost exclusă în sondajul din 2023 și 2025.

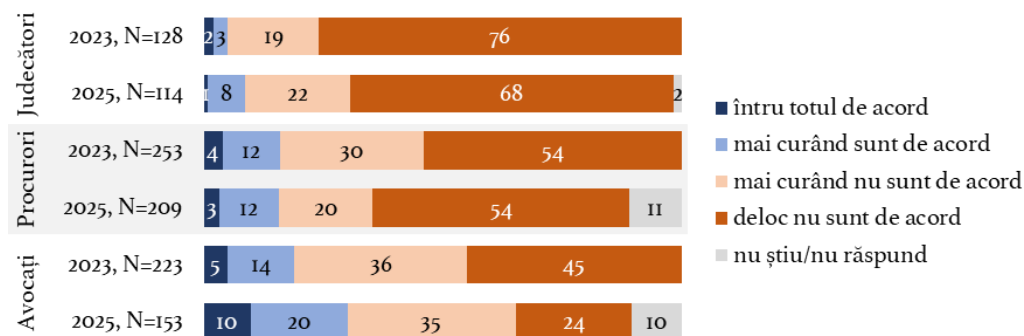
În anul 2023, a scăzut considerabil rata judecătorilor și procurorilor care sunt de acord cu afirmația „Remunerarea actuală a procurorilor este suficientă”, de la 49% în anul 2020, în cazul judecătorilor, la 14% în anul 2023, și de la 40% în anul 2020 la 11% în anul 2023 în cazul procurorilor. În anul 2025, ponderea celor care sunt de acord cu afirmația „Remunerarea actuală a procurorilor este suficientă” este de 7% în rândul judecătorilor, 7% în rândul procurorilor și 59% în rândul avocaților.

Figura 1.51: Q9. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații cu privire la salariile din justiție: „Remunerarea actuală a procurorilor este suficientă”?

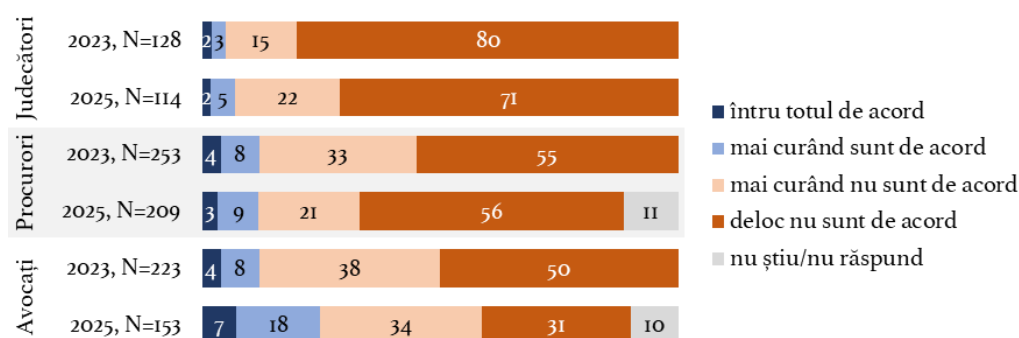
Participanții la sondaj și-au manifestat acordul sau dezacordul cu afirmația „Remunerarea actuală a asistenților judecătorilor este suficientă”. Judecătorii exprimă un nivel foarte ridicat de dezacord în ambele valuri de sondaj – peste 90%, dar în 2025 se observă o ușoară atenuare a pozițiilor extreme (scade „deloc de acord”, crește ușor acordul). Procurorii mențin un nivel ridicat de dezacord, dar apare o ușoară creștere a non-răspunsurilor și o scădere a dezacordului moderat („mai curând nu”). Ponderea procurorilor care sunt de acord cu această afirmație este de circa 15%. Avocații își modifică semnificativ percepția între 2023 și 2025, crescând ponderea celor de acord cu această afirmație de la 19% la 30%. Este grupul cu cea mai vizibilă schimbare de percepție.

Figura 1.52: Q9. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații cu privire la salariile din justiție: „Remunerarea actuală a asistenților judecătorilor este suficientă”?

Participanții la sondaj și-au manifestat acordul sau dezacordul cu afirmația „Remunerarea actuală a asistenților grefierilor este suficientă”. Toate categoriile de participanți sunt foarte critici față de nivelul de salarizare al grefierilor, cu o majoritate covârșitoare care nu este de acord. În anul 2025, 7% dintre judecători și 12% dintre procurori sunt de acord că remunerarea grefierilor este suficientă, ponderea fiind similară și în anul 2023. Pe de altă parte, 25% dintre avocați au declarat că sunt de acord cu afirmația „Remunerarea actuală a grefierilor este suficientă”, cu 13 p.p. mai mult decât în anul 2023.

Figura 1.53: Q9. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații cu privire la salariile din justiție: „Remunerarea actuală a grefierilor este suficientă”?

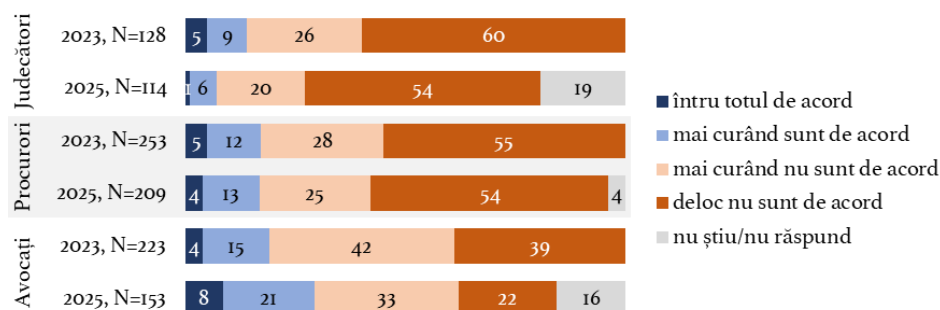
Participanții la sondaj și-au manifestat acordul sau dezacordul cu afirmația „Remunerarea actuală a consultanților procurorilor este suficientă”.

În rândul judecătorilor, în 2023, 14% dintre respondenți declarau că sunt întru totul sau mai curând de acord cu afirmația dată. În 2025, a scăzut rata judecătorilor care au manifestat acord la 7%.

În cazul procurorilor, cei direct vizați de activitatea consultanților, nivelul de acord rămâne constant între cei doi ani, cu 17% în 2023 și 17% și în 2025. Totuși, se remarcă o ușoară scădere a dezacordului moderat (de la 28% la 25%).

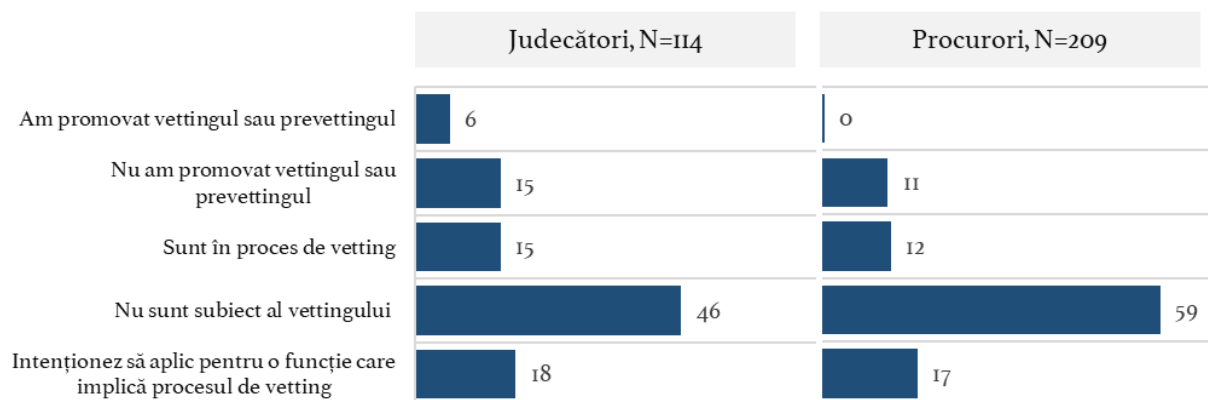
Avocații, pe de altă parte, prezintă cea mai semnificativă schimbare între cele două valuri de sondaj. În 2023, doar 19% erau de acord cu această afirmație, în timp ce în 2025 acest procent aproape se dublează, ajungând la 29%.

Figura 1.54: Q9. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații cu privire la salariile din justiție: „Remunerarea actuală a consultanților procurorilor este suficientă”?

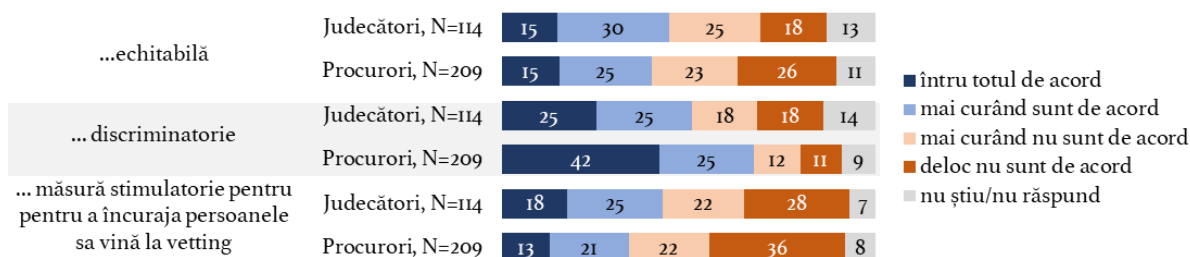
6% dintre judecători au declarat că au promovat vettingul sau prevettingul, 15% dintre judecători nu au promovat vettingul, iar 15% sunt în proces de vetting și alte 18% intenționează să aplice pentru o funcție care implică procesul de vetting. Totodată, 46% dintre judecători au declarat că nu sunt subiect al vettingului. Pe de altă parte, mai puțin de 1% dintre procurori au declarat că au promovat vettingul sau prevettingul, 11% dintre procurori nu au promovat vettingul, iar 12% sunt în proces de vetting și alte 17% - intenționează să aplice pentru o funcție care implică procesul de vetting. O pondere de 59% dintre procurori au declarat că nu sunt subiect al vettingului.

Figura 1.55: Q56B. Ponderea procurorilor și judecătorilor care au promovat vettingul, %

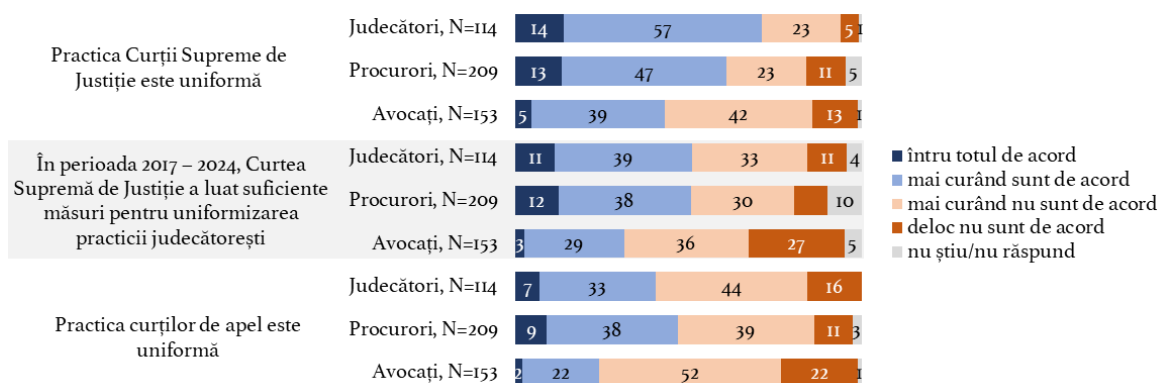
Judecătorii și procurorii au fost întrebați despre opinia lor față de remunerarea judecătorilor și procurorilor care au promovat vettingul. O pondere mai mare dintre ei (67% dintre procurori și 50% dintre judecători) sunt total sau mai curând de acord cu afirmația „Remunerarea judecătorilor și procurorilor care au promovat vettingul este discriminatorie”. Ponderi mai mici dintre ei consideră că remunerarea este echitabilă (40% dintre procurori și 45% dintre judecători), sau o măsură stimulatorie pentru a putea încuraja persoanele să vină la vetting (34% dintre procurori și 43% dintre judecători).

Figura 1.56: Q9.1 În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații cu privire la remunerarea judecătorilor și procurorilor care au promovat vettingul?

Participanții la sondaj au fost întrebați în ce măsură sunt de acord cu un șir de afirmații cu privire la uniformizarea practicii judecătorești. 71% dintre judecători, 60% dintre procurori și 44% dintre avocați sunt total sau mai curând de acord cu afirmația „Practica Curții Supreme de Justiție este uniformă”. 50% dintre judecători și dintre procurori, precum și 32% dintre avocați, sunt total sau mai curând de acord că, în perioada 2017-2024, CSJ a luat suficiente măsuri pentru uniformizarea practicii judecătorești. Totodată, 40% dintre judecători, 47% dintre procurori și 24% dintre avocați sunt de acord cu afirmația „Practica curților de apel este uniformă”.

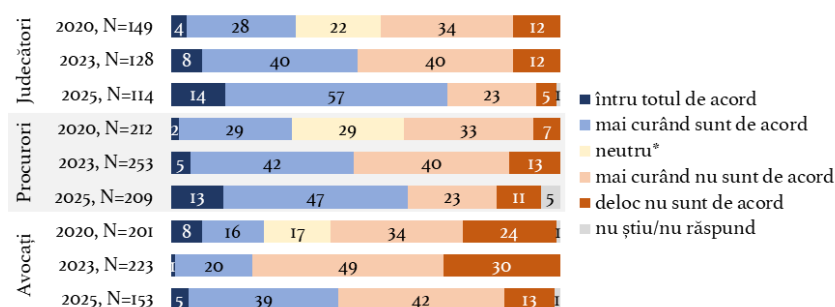
Figura 1.57: Q10. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații cu privire la uniformitatea practicii judecătorești?

În percepția respondenților, nivelul de acord cu afirmația că practica Curții Supreme de Justiție este uniformă a crescut treptat între 2020 și 2025. Procentul celor care exprimă un acord pozitiv (întru totul de acord + mai curând de acord) a crescut constant în rândul tuturor actorilor din justiție.

În cazul judecătorilor, acordul pozitiv a crescut de la 32% în 2020 la 48% în 2023 și a ajuns la 71% în 2025 — o evoluție clară de încredere în uniformitatea practicii judiciare. Și în rândul procurorilor se observă o tendință ascendentă, de la 31% în 2020, la 47% în 2023 și 60% în 2025. De asemenea, și printre avocați există o creștere moderată: de la 24% în 2020 la 34% în 2025.

Figura 1.58: Q10. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații cu privire la uniformitatea practicii judecătorești: „Practica Curții Supreme de Justiție este uniformă”?

Datele arată o tendință de creștere a încrederii în uniformitatea practicii curților de apel, în special din partea judecătorilor și procurorilor.

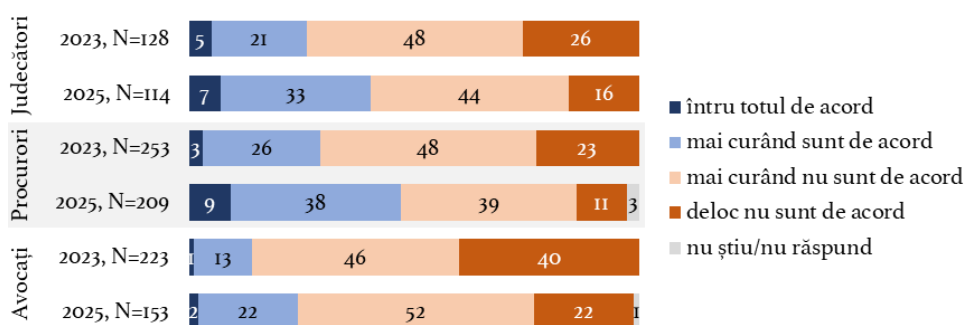
În rândul judecătorilor, proporția celor care sunt de acord (întru totul sau mai curând) cu afirmația că practica curților de apel este uniformă a crescut de la 26% în 2023 la 40% în 2025. Deși majoritatea încă exprimă neîncredere, avansul este semnificativ. În cazul procurorilor, creșterea este și mai clară: de la 29% acord în 2023 la 47% în 2025, aproape dublându-se ponderea celor care sunt întru totul de acord (de la 3% la 9%).

În schimb, avocații rămân cei mai critici. 14% exprimau un acord pozitiv în 2023, iar în 2025 procentul crește modest la 24%, rămânând sub media celorlalte categorii. Totuși, chiar și în cazul avocaților, scade ușor proporția dezacordului ferm.

În ansamblu, percepția privind uniformitatea deciziilor la nivelul curților de apel se îmbunătățește, în special în rândul celor care activează în sistemul judiciar.

Figura 1.59: Q10. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații cu privire la uniformitatea practicii judecătorești: „Practica curților de apel este uniformă”?

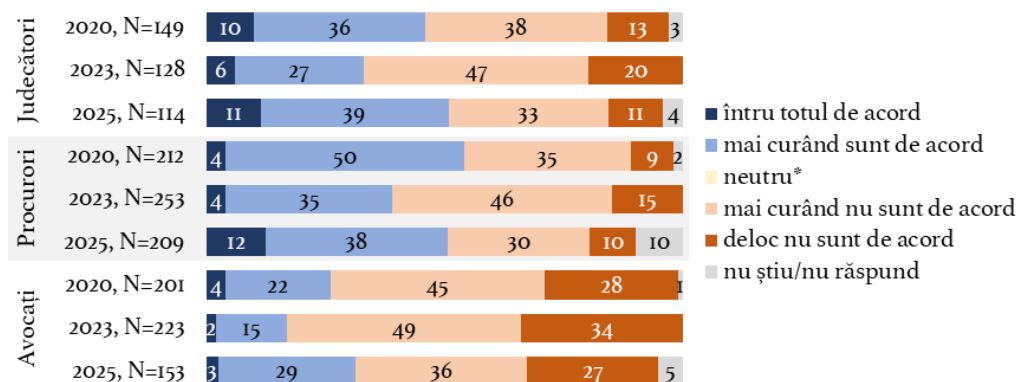
* În anul 2020 a fost opțiunea de răspuns „Neutru”, care a fost exclusă în sondajul din 2023 și 2025.

Răspunsurile privind afirmația că, între 2017 și 2024, Curtea Supremă de Justiție a luat suficiente măsuri pentru uniformizarea practicii judecătorești reflectă o percepție în general pozitivă, dar cu diferențe semnificative între categorii. Judecătorii și procurorii percep într-un mod mai favorabil contribuția CSJ la uniformizarea practicii judiciare, în timp ce avocații continuă să manifeste rezerve, deși într-o ușoară atenuare.

Judecătorii au exprimat constant un nivel ridicat de acord. În 2020, 46% considerau că au fost luate suficiente măsuri (10% întru totul de acord și 36% mai curând de acord), iar în 2025 acest procent crește la 50%. Această tendință sugerează o consolidare a încrederii în rolul activ al Curții Supreme în uniformizarea practicii. Și procurorii mențin un nivel de acord relativ stabil: 54% în 2020 și 50% în 2025. Avocații, în schimb, sunt mai rezervați. În 2020, 26% erau de acord că CSJ a întreprins suficiente măsuri, iar în 2025 procentul crește la 32%. Deși este o evoluție pozitivă, diferența față de celelalte două categorii rămâne considerabilă.

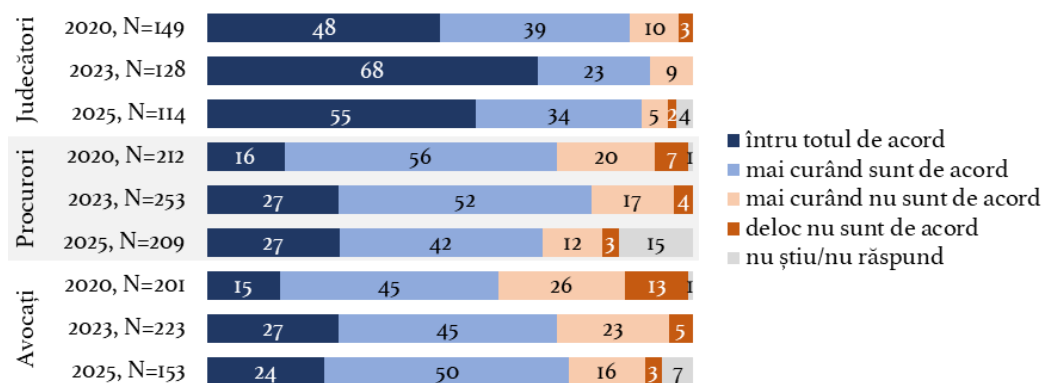
Figura 1.60: Q10. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații cu privire la uniformitatea practicii judecătorești: „În perioada 2017 – 2024, Curtea Supremă de Justiție a luat suficiente măsuri pentru uniformizarea practicii judecătorești”?

Răspunsurile privind afirmația că dosarele în instanțele de judecată se distribuie cu adevărat aleatoriu, fără manipulări, arată o percepție preponderent pozitivă, cu evoluții semnificative în ultimii ani.

În rândul judecătorilor, nivelul de acord este ridicat și în creștere. Dacă în 2020, 87% considerau că distribuția este aleatorie (48% întru totul de acord și 39% mai curând de acord), în 2023 procentul ajunge la 91%, iar în 2025 rămâne la un nivel comparabil, cu 89% de acord. Și procurorii manifestă o percepție predominant pozitivă, cu 72% în acord în 2020, 79% în 2023 și o ușoară scădere la 69% în 2025. În cazul avocaților, nivelul de acord este mai scăzut, dar se menține constant în jurul a 60-74% pe parcursul celor trei ani analizați. În 2025, 74% dintre avocați sunt de acord cu afirmația (24% întru totul și 50% mai curând de acord), ceea ce indică o ușoară creștere a încrederii față de 2020 și 2023.

Figura 1.61: Q11. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că dosarele în instanțele de judecată se distribuie cu adevărat aleatoriu, fără manipulări?

CAPITOLUL II: AUTOADMINISTRAREA JUDECĂTORILOR, PROCURORILOR ȘI AVOCAȚILOR

Subcapitol 2.1. Autoadministrarea judecătorilor

Datele reflectă o evoluție pozitivă a percepției judecătorilor în raport cu activitatea Consiliului Superior al Magistraturii (CSM), atât în ceea ce privește motivarea hotărârilor, cât și comunicarea instituției cu judecătorii.

În anul 2025, a crescut considerabil ponderea judecătorilor care consideră că activitatea CSM este transparentă, de la 61% în anul 2020, la 83% în anul 2025.

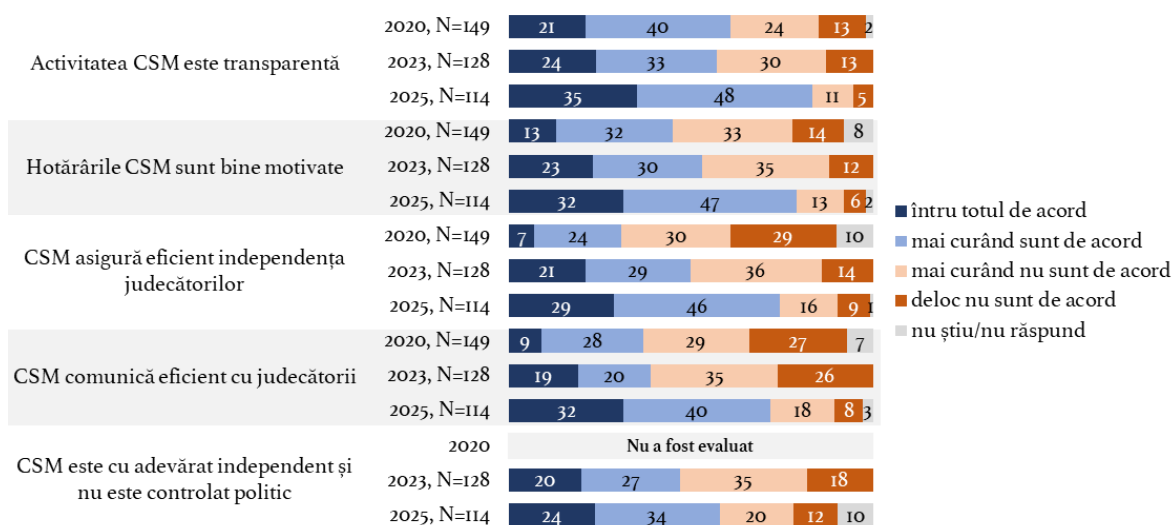
În privința motivării hotărârilor CSM, nivelul de acord a crescut constant. Dacă în 2020, 45% dintre judecători considerau că hotărârile sunt bine motivate, în 2023 proporția a fost de 53%, iar în 2025 se înregistrează un vârf de 79% (32% întru totul de acord și 47% mai curând de acord).

A crescut și ponderea celor care consideră că CSM asigură eficient independența judecătorilor, de la 31% în anul 2020, până la 75% în anul 2025.

La capitolul comunicare eficientă cu judecătorii, percepția s-a îmbunătățit semnificativ în ultimii ani. În 2020, 37% dintre judecători aveau o părere pozitivă. În 2023, acordul urcă la 39%, iar în 2025 ajunge la 72% (32% întru totul de acord și 40% mai curând de acord), semnalând o transformare profundă a relației instituționale între CSM și sistemul judecătoresc.

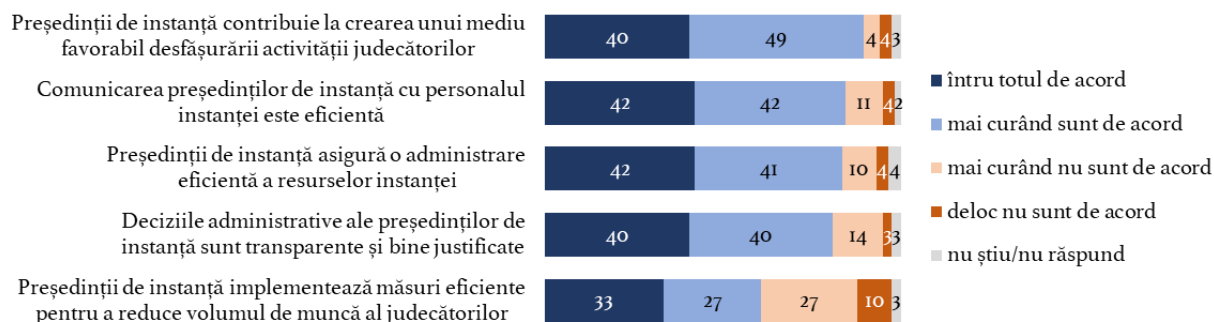
Totodată, ponderea celor care consideră că CSM este independent și nu este controlat politic a crescut de la 47% în anul 2023, până la 58% în anul 2025.

Figura 2.1: Q12A. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații despre CSM?

Percepțiile judecătorilor privind calitatea administrării instanțelor de către președinții de instanță sunt în general favorabile. În anul 2025, majoritatea judecătorilor consideră că președinții de instanță contribuie la crearea unui mediu favorabil desfășurării activității judecătorilor (89%), comunicarea președinților de instanță cu personalul instanței este eficientă (84%), președinții de instanță asigură administrarea eficientă a resurselor instanței (83%), deciziile administrative ale președinților de instanță sunt transparente și bine justificate (80%), președinții de instanță implementează măsuri eficiente pentru a reduce volumul de lucru al judecătorilor (60%).

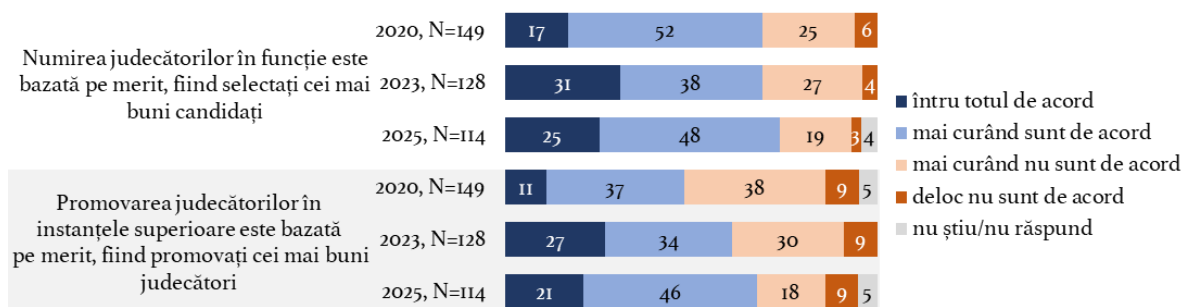
Figura 2.2: Q13A. În ce măsură sunteți de acord cu afirmațiile de mai jos cu privire la calitatea administrării instanțelor de către președinții de instanță?

În anul 2025, majoritatea judecătorilor (73%) consideră că numirea judecătorilor în funcție este bazată pe merit, fiind selectați cei mai buni candidați. Ponderea participanților la sondaj care sunt de acord cu această afirmație este similară și în anii 2023 și 2020.

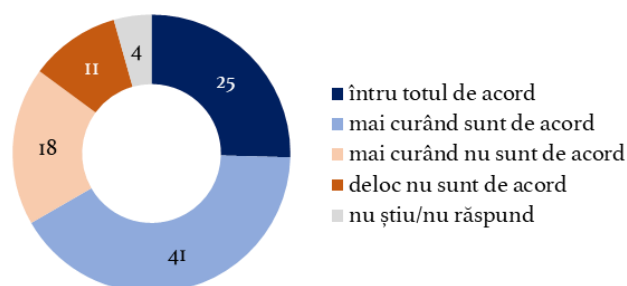
Din anul 2020 până în anul 2025, a crescut contant ponderea judecătorilor care sunt total sau mai degrabă de acord cu afirmația „Promovarea judecătorilor în instanțele superioare este bazată pe merit, fiind promovați cei mai buni judecători. Astfel, ponderea judecătorilor care au manifestat acord cu această afirmație în anul 2020 este de 48%, iar în anul 2025 – 67%.

Figura 2.3: Q14A. În ce măsură sunteți de acord cu afirmațiile de mai jos cu privire la cariera judecătorilor?

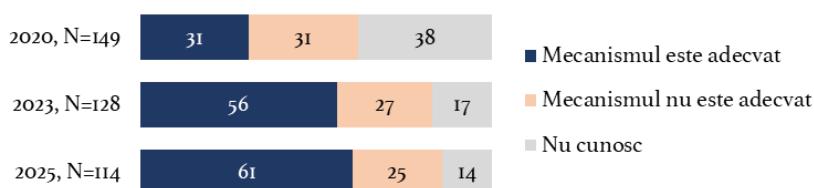
Următorul grafic evidențiază percepțiile judecătorilor cu privire la eficiența transferului temporar al judecătorilor la Curtea Supremă de Justiție și la curțile de apel ca măsură de deblocare a situației din sistem. Majoritatea respondenților în anul 2025 evaluează această măsură în mod favorabil: 66% dintre judecători sunt de acord cu afirmația (25% întru totul de acord și 41% mai curând de acord). Pe de altă parte, 29% dintre judecători își exprimă dezacordul (18% mai curând nu sunt de acord și 11% deloc nu sunt de acord), ceea ce indică existența unui segment semnificativ de sceptici față de eficiența reală a acestei soluții temporare.

Figura 2.4: Q14A.1 În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că transferul temporar al judecătorilor, atât la CSJ, cât și la CA, reprezintă o măsură eficientă pentru deblocarea situației din sistem?

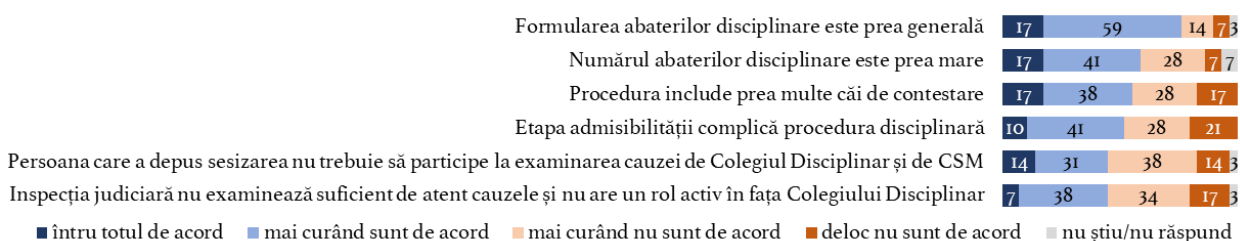
Datele reflectă o evoluție clar pozitivă a percepției judecătorilor asupra mecanismului de răspundere disciplinară. Dacă în anul 2020, 31% dintre respondenți considerau că mecanismul este adecvat, în anul 2025 această proporție crește semnificativ la 61%.

Figura 2.5: Q15A. Care este opinia Dvs. cu privire la mecanismul răspunderii disciplinare a judecătorilor?

Judecătorii care consideră, în anul 2025, că mecanismul răspunderii disciplinare nu este adecvat, au fost întrebați despre posibilele cauze ale acestei percepții. Sunt analizate câteva afirmații, față de care participanții și-au manifestat acordul sau dezacordul. Majoritatea a manifestat acord cu afirmația care stipulează că formularea abaterilor disciplinare este prea generală (76%), numărul abaterilor disciplinare este prea mare (58%), procedura include prea multe căi de contestare (55%), etapa admisibilității complică procedura disciplinară (51%). Mai puțin de jumătate dintre participanți sunt de acord cu afirmațiile: „persoana care a depus sesizarea nu trebuie să participe la examinarea cauzei de Colegiul Disciplinar și de CSM” (45%), „inspecția judiciară nu examinează suficient de atent cauzele și nu are rol activ în fața Colegiului Disciplinar” (45%).

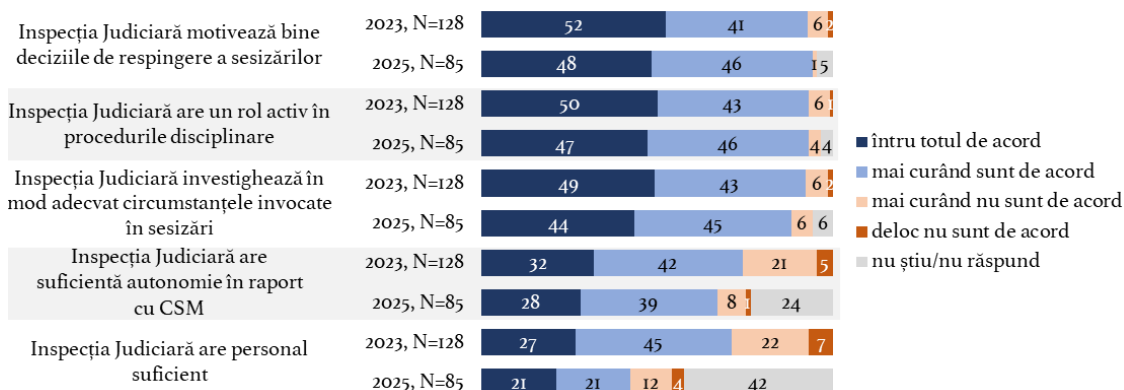
Figura 2.6: Q15A.1 Vă rugăm să menționați dacă sunteți sau nu de acord cu următoarele cauze care au putut determina opinia Dvs. cu privire la faptul că mecanismul răspunderii disciplinare a judecătorilor nu este adecvat.

Participanții la sondaj au fost întrebați în ce măsură sunt de acord cu o serie de afirmații referitor la activitatea Inspecției Judiciare în cadrul procedurii disciplinare. Similar rezultatelor din anul 2023, în anul 2025 majoritatea respondenților sunt de acord cu afirmațiile: „Inspeția Judiciară motivează bine deciziile de respingere a sesizărilor” (94%), „Inspeția Judiciară are un rol activ în procedurile disciplinare” (93%), „Inspeția Judiciară investighează în mod adecvat circumstanțele invocate în sesizări” (89%), „Inspeția Judiciară are suficientă autonomie în raport cu CSM” (67%). Mai puțin de jumătate dintre respondenți sunt de acord cu afirmația

„Inspekția Judiciară are personal suficient” (42%). În anul 2023, ponderea celor care erau de acord cu această afirmație era cu 30 p.p. mai mare decât în anul 2025.

Figura 2.7: Q16A. Care este opinia Dvs. cu privire la activitatea Inspekției Judiciare în cadrul procedurilor disciplinare?*

Participanții la sondaj și-au manifestat acordul sau dezacordul cu o serie de afirmații despre activitatea Institutului Național de Justiție. Se atestă o creștere constantă a judecătorilor care sunt de acord că instruirea continuă INJ răspunde necesităților judecătorilor și solicitărilor înaintate de CSM, de la 76% în anul 2020 la 90% în anul 2025. Cu afirmația „Instruirea inițială a INJ răspunde nevoilor reale ale viitorilor judecători” sunt de acord 72% dintre respondenți, iar ponderea nu s-a modificat considerabil pe parcursul ultimilor cinci ani. 69% dintre respondenți sunt de acord că admiterea la INJ se bazează pe merit, fiind admiși candidații cei mai buni. Totodată, în anul 2025, 61% dintre respondenți sunt de acord că notele la examenele de absolvire de la INJ sunt bazate pe merit, ponderea fiind mai mică cu 15 p.p. față de anul 2023.

Figura 2.8: Q17A. În ce măsură sunteți de acord cu afirmațiile de mai jos cu privire la activitatea Institutului Național de Justiție.

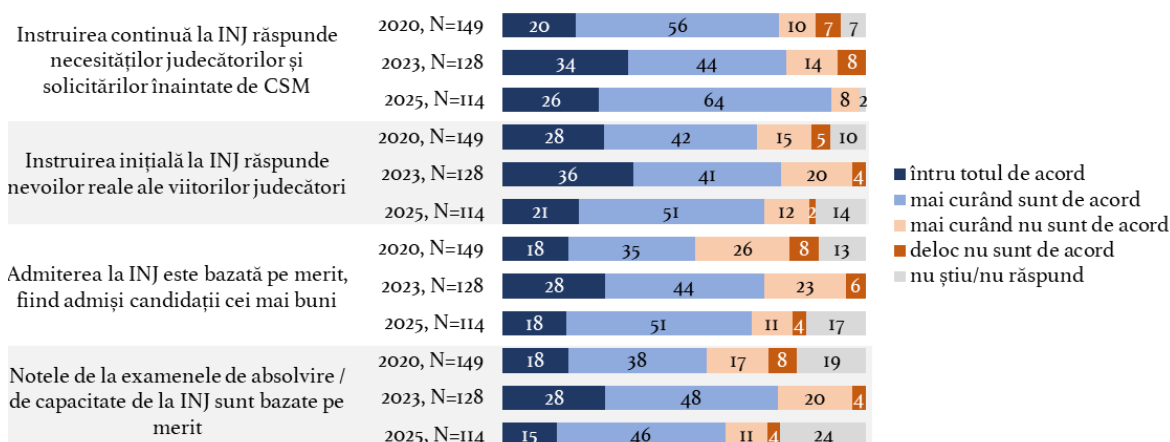

Figura 2.9. prezintă opiniile judecătorilor cu privire la principalele motive care determină demisiile din sistemul judecătoresc. Răspunsurile demonstrează o percepție nuanțată, în care atât motivele interne, cât și cele externe joacă un rol important.

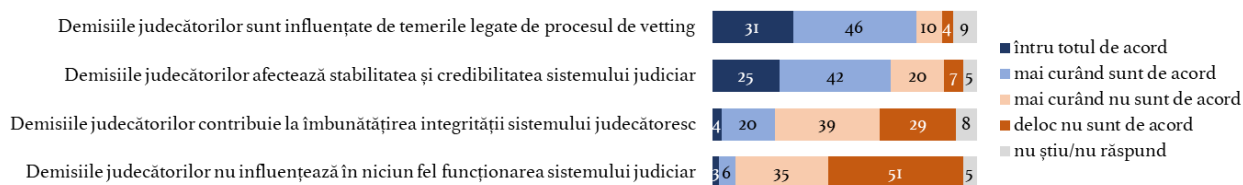
Cea mai mare pondere a participanților care sunt de acord se înregistrează în cazul afirmației conform căreia judecătorii demisionează din cauza temerilor legate de procesul de vetting. Un total de 77% dintre respondenți sunt de acord cu această afirmație (31% întru totul de acord și 46% mai curând de acord).

* Întrebarea Q16A a fost adresată pentru 85 judecători din 114 în total, dina cauza unei erori în programare. Întrebarea nu a fost adresată judecătorilor care au răspuns la întrebarea Q15A că mecanismul răspunderii disciplinare a judecătorilor nu este adecvat.

Acordul este de asemenea ridicat în legătură cu afirmația că demisiile judecătorilor afectează stabilitatea și credibilitatea sistemului judiciar, susținută de 67% dintre judecători (25% întru totul de acord și 42% mai curând de acord).

24% dintre judecători sunt de acord cu afirmația „Demisiile judecătorilor contribuie la îmbunătățirea integrității sistemului judecătoresc”, iar 9% sunt de acord cu afirmația „Demisiile judecătorilor nu influențează în nici un fel sistemul judecătoresc”.

Figura 2.9: Q18A. În ce măsură sunteți de acord cu afirmațiile de mai jos cu privire la demisiile judecătorilor din sistemul judecătoresc?, N=114

Majoritatea judecătorilor consideră necesară aplicarea evaluării psihologice în cadrul concursurilor de selecție și promovare în sistemul judecătoresc. Un total de 62% dintre respondenți susțin această măsură (33% o consideră *absolut necesară*, iar 29% *mai curând necesară*), ceea ce indică o susținere majoritară pentru introducerea unor criterii suplimentare de evaluare personală și emoțională în procesul de accedare sau avansare în funcție. Totodată, 34% dintre judecători manifestă rezerve, declarând că evaluarea psihologică este *mai curând inutilă* (25%) sau *complet inutilă* (9%).

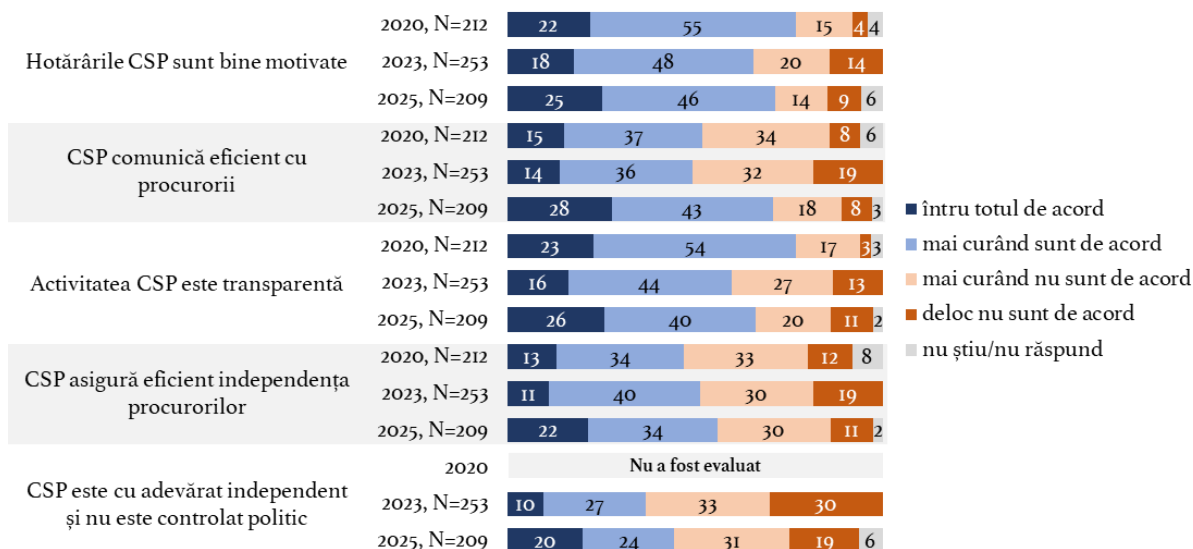
Figura 2.10: Q19B. În ce măsură considerați necesară aplicarea evaluării psihologice în cadrul concursurilor de selecție și promovare a judecătorilor?

Subcapitol 3.2. Autoadministrarea procurorilor

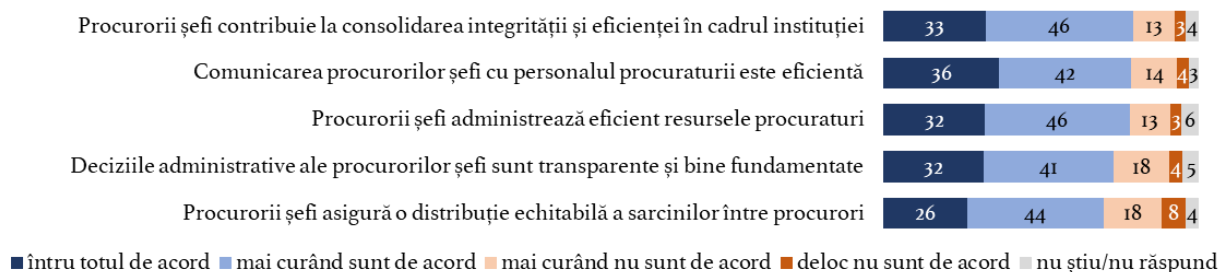
Procurorii care au participat la sondaj și-au manifestat acordul sau dezacordul cu o serie de afirmații despre CSP. Astfel, în anul 2025, 71% dintre procurori sunt de acord că hotărârile CSP sunt bine motivate, 71% sunt de acord că CSP comunică eficient cu procurorii, 66% consideră că activitatea CSP este transparentă, 56% consideră că CSP asigură eficient independența procurorilor, iar 54% sunt de acord cu afirmația precum CSP este independent și nu este controlat politic. Pentru toate afirmațiile despre CSP, în anul 2025, a crescut ponderea celor care au manifestat acordul față de afirmații, comparativ cu anul 2023.

Figura 2.11: Q12B. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații despre CSP?

Majoritatea procurorilor care au participat la sondaj au fost de acord cu următoarele afirmații cu privire la calitatea administrării instanțelor de către procurorii șefi: „procurorii șefi contribuie la consolidarea integrității și eficienței în cadrul instituției” (79%), „comunicarea procurorilor-șefi cu personalul procuraturii este eficientă” (78%), „procurorii-șefi administrează eficient resursele procuraturii” (78%), „deciziile administrative ale procurorilor-șefi sunt transparente și bine fundamentate” (73%), „procurorii-șefi asigură o distribuție echitabilă a sarcinilor între procurori” (70%).

Figura 2.12: Q13B. În ce măsură sunteți de acord cu afirmațiile de mai jos cu privire la calitatea administrării instanțelor de către președinții de instanță?

În anul 2025, 56% dintre procurori sunt de acord cu afirmația „Numirea procurorilor în funcție este pe bază de merit, fiind selectați cei mai buni candidați”, 50% dintre procurori sunt de acord cu afirmația „Promovarea este bazată pe merit, fiind promovați cei mai buni procurori”, iar 50% sunt de acord cu afirmația „Numirea în funcția de procuror-șef este bazată pe merit”. Nu au fost înregistrate diferențe semnificative comparativ cu rezultatele sondajului din anul 2023.

Figura 2.13: Q14B. În ce măsură sunteți de acord cu afirmațiile de mai jos cu privire la cariera procurorilor?

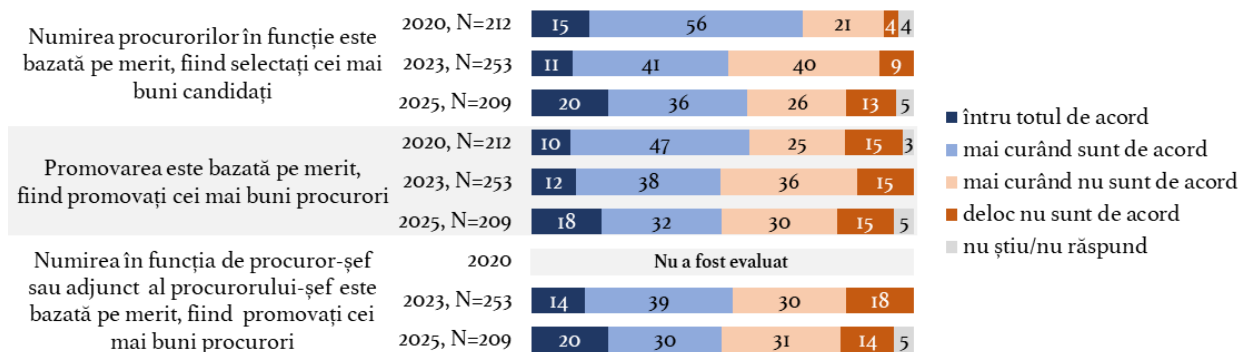
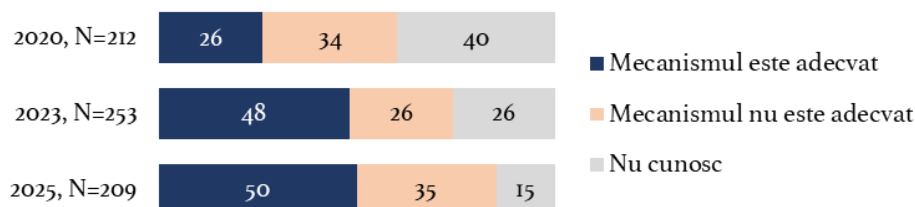

Figura 2.14. ilustrează evoluția percepției procurorilor privind mecanismul de răspundere disciplinară din sistemul de procuratură, iar datele evidențiază o creștere semnificativă a încrederii în acest mecanism.

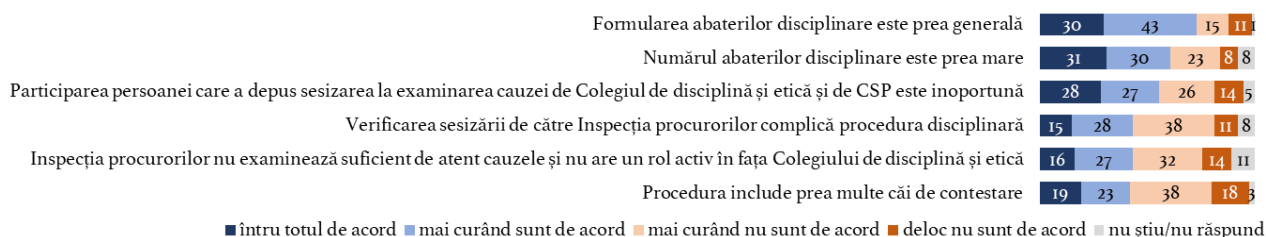
În anul 2020, 26% dintre procurori considerau mecanismul adecvat, în anul 2023, 48% dintre procurori consideră mecanismul adecvat, iar în anul 2025, 50% dintre procurori au declarat că mecanismul răspunderii disciplinare a procurorilor este unul adecvat.

Figura 2.14: Q15B. Care este opinia Dvs. cu privire la mecanismul răspunderii disciplinare a procurorilor?

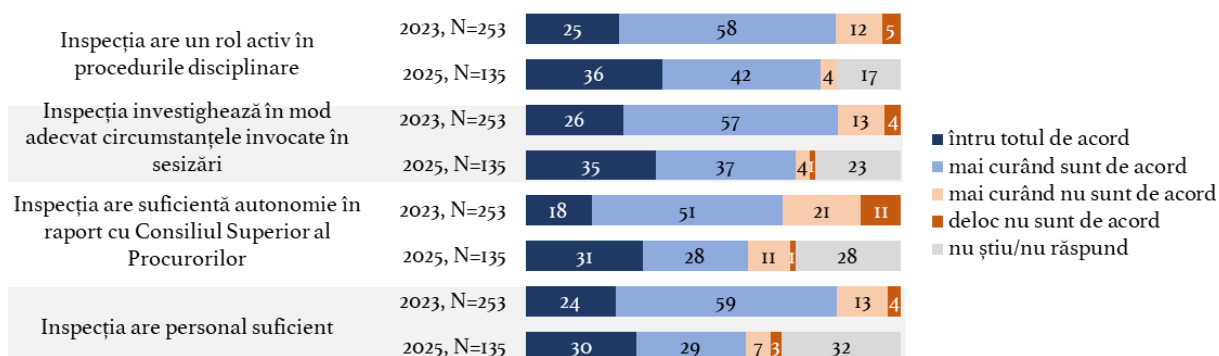
În anul 2025, procurorii care consideră mecanismul răspunderii disciplinare a procurorilor drept unul neadecvat, au menționat acordul sau dezacordul cu un șir de cauze care au putut determina opinia. Majoritatea dintre ei consideră că formularea abaterilor disciplinare este prea generală (73%), numărul abaterilor disciplinare este prea mare (61%), participarea persoanei care a depus sesizarea la examinarea cauzei de Colegiul de disciplină și etică și de CSP este inoportună (55%).

Figura 2.15: Q15B.1 Vă rugăm să menționați dacă sunteți sau nu de acord cu următoarele cauze care au putut determina opinia Dvs. cu privire la faptul că mecanismul răspunderii disciplinare a procurorilor nu este adecvat, N=74

Procurorii și-au manifestat acordul sau dezacordul cu un șir de afirmații cu privire la activitatea Inspecției Procurorilor în cadrul procedurilor disciplinare. Astfel, majoritatea dintre ei au declarat, în anul 2025, că sunt întru totul sau mai curând de acord cu următoarele afirmații: „Inspecția are un rol activ în procedurile disciplinare” (78%), „Inspecția investighează în mod adecvat circumstanțele invocate în sesizări” (72%), „Inspecția are suficiență autonomie în raport cu Consiliul Superior al Procurorilor” (59%), „Inspecția are personal suficient” (59%).

Figura 2.16: Q16B. Care este opinia Dvs. cu privire la activitatea Inspecției Procurorilor în cadrul procedurilor disciplinare?*

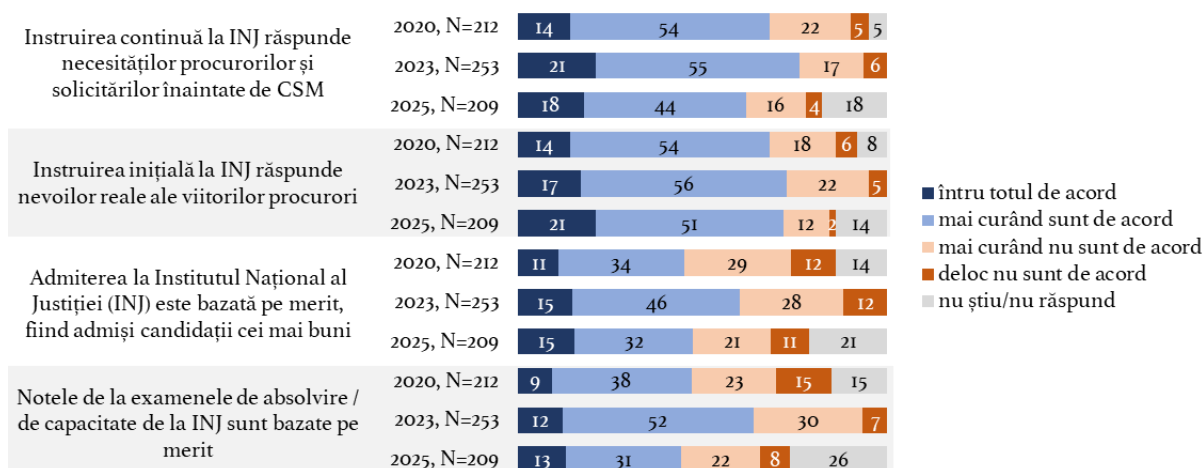

Procurorii au manifestat acordul sau dezacordul cu un șir de afirmații despre activitatea Institutului Național de Justiție. Astfel, în anul 2025, 62% dintre procurori sunt de acord cu afirmația „Instruirea continuă la INJ răspunde necesităților procurorilor și solicitărilor înaintate de CSM”. Ponderea procurorilor care au oferit același răspuns

* Întrebarea Q16B a fost adresată pentru 135 procurori din 209 în total, din cauza unei erori în programare. Întrebarea nu a fost adresată procurorilor care au răspuns la întrebarea Q15B că mecanismul răspunderii disciplinare a procurorilor nu este adecvat.

în anul 2023 era de 76%. În anul 2025, 72% dintre procurori sunt de acord cu afirmația „Instruirea inițială la INJ răspunde nevoilor reale ale viitorilor procurori”, datele fiind similare și în anul 2023. O pondere de 47% dintre procurori consideră că admiterea la INJ este bazată pe merit, datele fiind în descreștere cu 14 p.p. față de anul 2023. Totodată, 44% dintre procurori, cu 20 p.p. mai puțin decât în anul 2023, consideră că notele de la examenele de absolvire/ de capacitate de la INJ sunt bazate pe merit.

Figura 2.17: Q17B. În ce măsură sunteți de acord cu afirmațiile de mai jos cu privire la activitatea Institutului Național de Justiție.

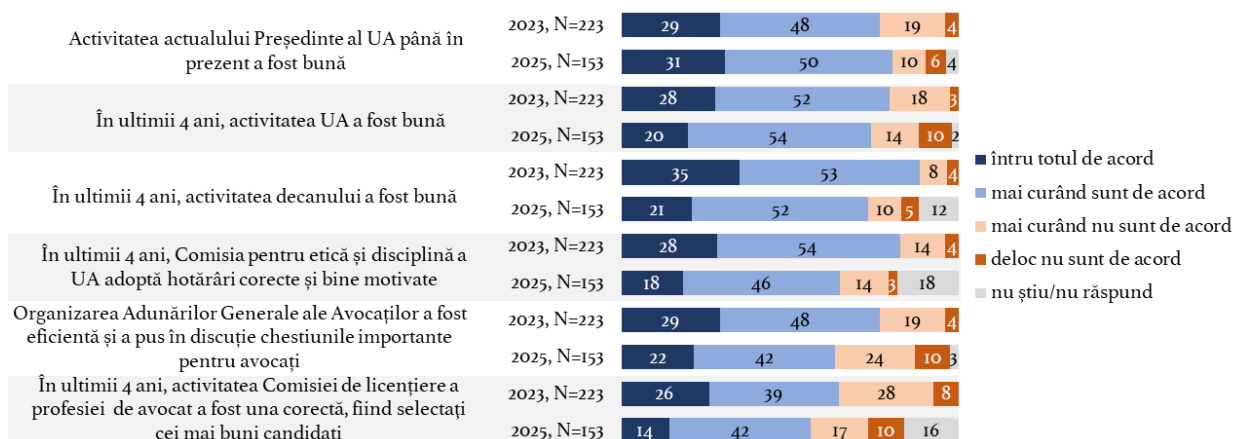
Subcapitol 3.3. Autoadministrarea avocaților

Avocații care au participat la sondaj au manifestat acordul sau dezacordul cu o serie de afirmații despre Uniunea Avocaților. Astfel, în anul 2025, 81% dintre respondenți sunt de acord că activitatea actualului Președinte UA până în prezent a fost bună, rezultat similar și în anul 2023. Totodată, 74% dintre avocații respondenți au apreciat activitatea UA din ultimii 4 ani ca fiind bună, iar ponderea a scăzut cu 6 p.p. comparativ cu anul 2023. Activitatea decanului a fost apreciată ca fiind bună, 73% dintre avocați dând acordul cu această afirmație, însă în anul 2023 același răspuns l-au oferit 88% dintre avocați.

64% dintre avocați au manifestat în anul 2025 acordul cu afirmația „În ultimii 4 ani Comisia pentru etică și disciplină a UA adoptă hotărâri corecte și bine motivate”. Ponderea celor care au oferit același răspuns în anul 2023 este de 82%. În anul 2025, a scăzut și ponderea avocaților care consideră că organizarea Adunărilor Generale ale avocaților a fost eficientă și a pus în discuție chestiunile importante pentru avocați, de la 77% în anul 2023 la 64% în anul 2025.

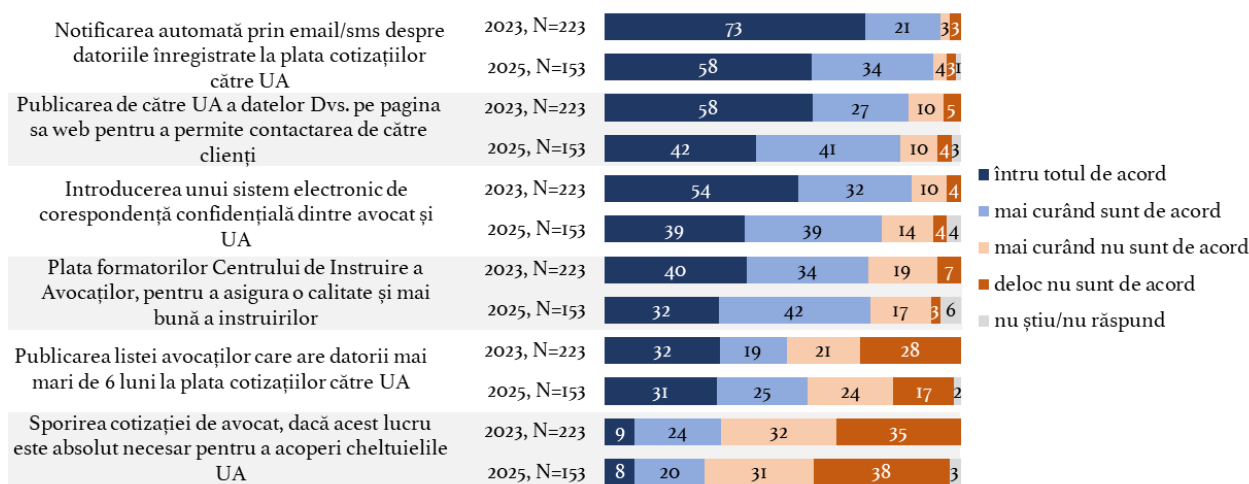
Tendință de scădere se înregistrează și în rândul avocaților care consideră că, în ultimii 4 ani, activitatea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a fost una corectă, fiind selectați cei mai buni candidați. În anul 2023, ponderea celor care au manifestat acord cu această afirmație este de 65%, iar în anul 2025 – 56%.

Figura 2.18: Q12C. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații despre Uniunea Avocaților?

În anul 2025, majoritatea avocaților susțin următoarele schimbări care ar putea avea loc în UA: notificarea automată prin email/sms despre datoriile înregistrate la plata cotizațiilor către UA (94%), publicarea de către UA a datelor membrilor pe pagina sa web pentru a permite contactarea de către clienți (83%), introducerea unui sistem electronic de corespondență confidențială dintre avocat și UA (78%), plata formatorilor Centrului de Instruire a Avocaților (74%), publicarea listei avocaților care au datorii mai mari de 6 luni la plata cotizațiilor către UA (56%). Pondere mult mai mică – 28%, susține sporirea cotizației de avocat. Nu se înregistrează modificări semnificative față de sondajele desfășurate în anii precedenți.

Figura 2.19: Q13C. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele schimbări care ar putea avea în Uniunea Avocaților?

Avocații au manifestat acordul sau dezacordul cu un șir de măsuri care ar putea îmbunătăți activitatea UA. 94% dintre ei sunt de acord cu întreprinderea unor măsuri ferme pentru promovarea intereselor avocaților în raport cu autoritățile publice, ponderea fiind similară și în sondajele anterioare. Pondere de 91% dintre avocați este de acord cu sporirea transparenței UA ca măsură care ar putea îmbunătăți activitatea UA. Totodată, 88% dintre avocați susțin îmbunătățirea regulilor de admitere în profesie, 87% sunt pentru organizarea instruirilor mai calitative pentru avocați, iar 76% sunt de acord cu îmbunătățirea activității secretariatului UA.

Figura 2.20: Q14C. Vă rugăm să indicați opinia Dvs. cu privire la faptul dacă următoarele măsuri ar putea îmbunătăți activitatea UA?

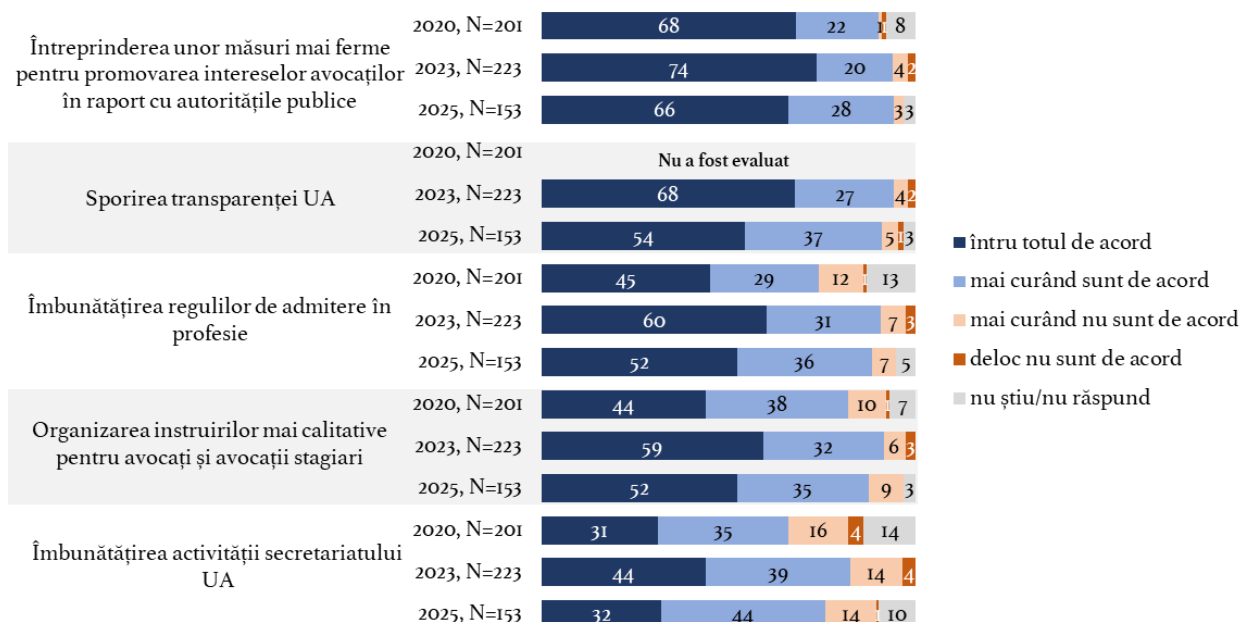
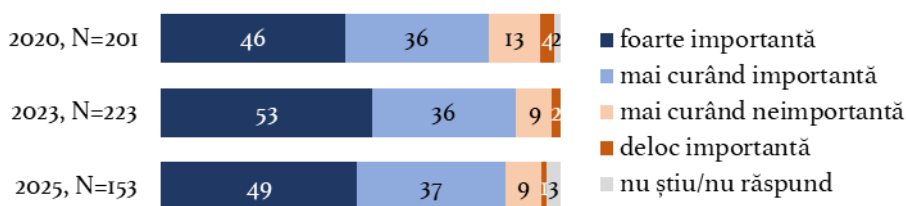

Figura 2.21. prezintă percepțiile avocaților privind importanța instruirii organizate de către Uniunea Avocaților, iar rezultatele indică o apreciere constant ridicată în toate cele trei valuri de sondaj analizate.

În 2020, 82% dintre avocați considerau instruirea importantă (46% foarte importantă și 36% destul de importantă), iar în 2023 procentul urcă la 89%, cu o creștere a celor care o consideră *foarte importantă* (53%). În 2025, nivelul rămâne la fel de ridicat, cu 86% acord pozitiv (49% foarte importantă și 37% destul de importantă).

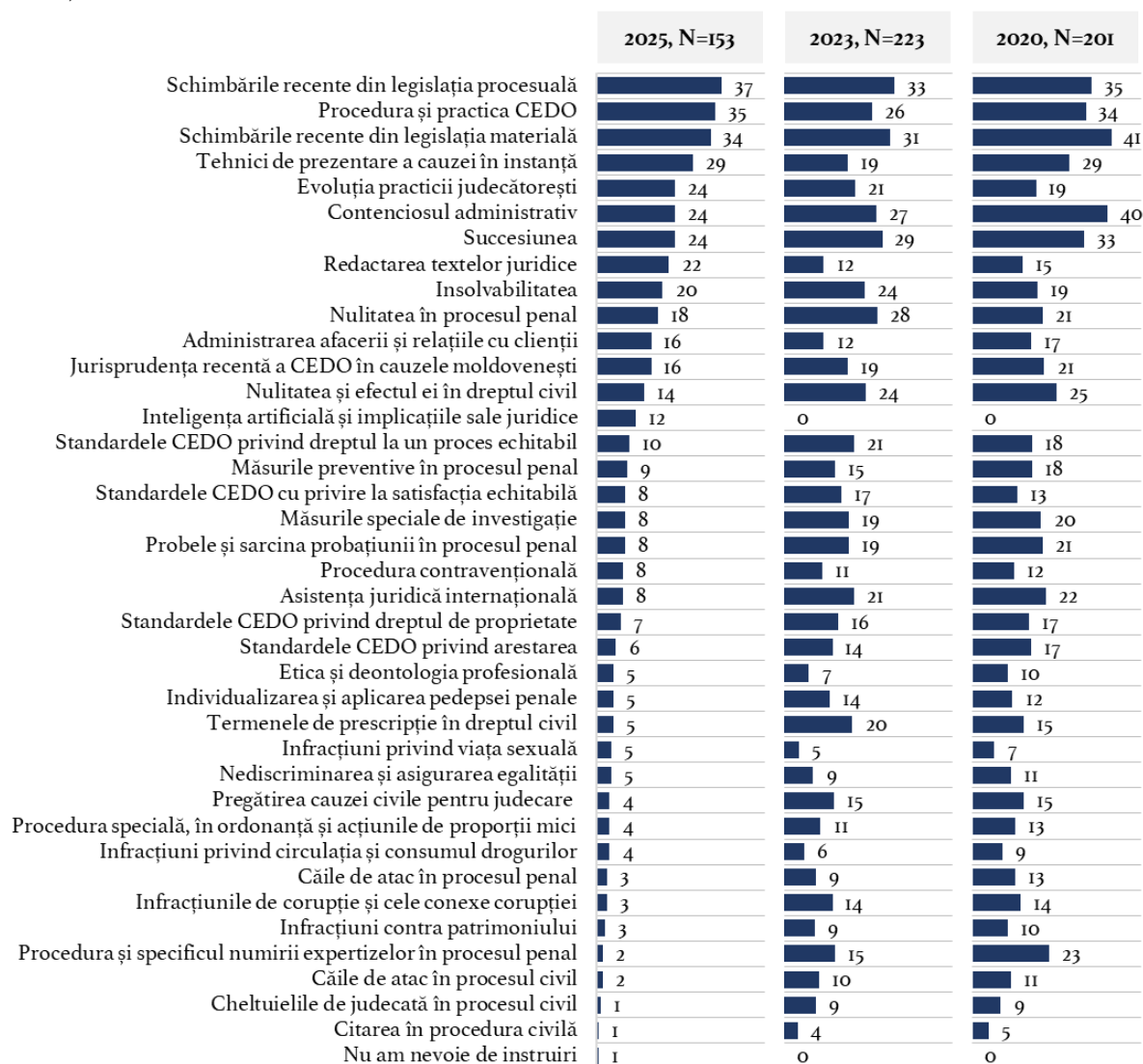
Figura 2.21: Q15C. Cât de importantă este instruirea organizată de către Uniunea Avocaților pentru Dumneavoastră? Alegeți o singură opțiune:

Top șapte domenii în care avocații ar dori să fie instruiți în mod prioritar de către Uniunea Avocaților sunt:

- Schimbările în legislația procesuală (37%);
- Procedura și practica CEDO (35%);
- Schimbările în legislația materială (34%);
- Tehnici de prezentare a cauzei în instanță (29%);
- Evoluția practicii judecătorești (24%);
- Contenciosul administrativ (24%);
- Succesiunea (24%).

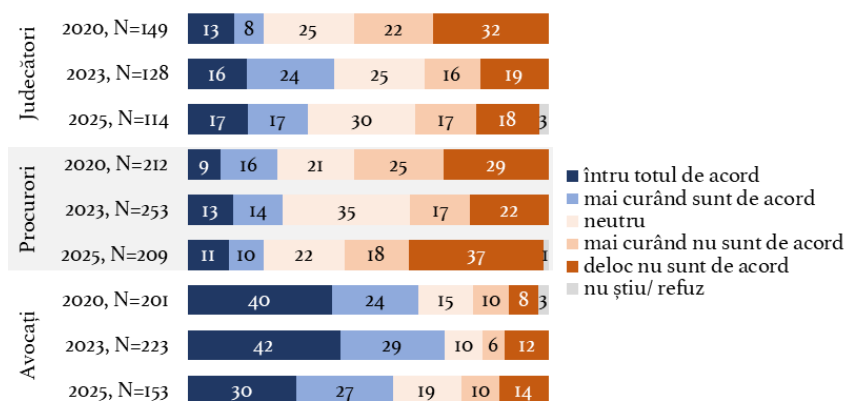
Figura 2.22: Q16C. În ce domenii ați dori să fiți instruiți în mod prioritar de către Uniunea Avocaților? (selecționați cel mult 5 domenii).

CAPITOLUL III: REFORMA JUSTIȚIEI

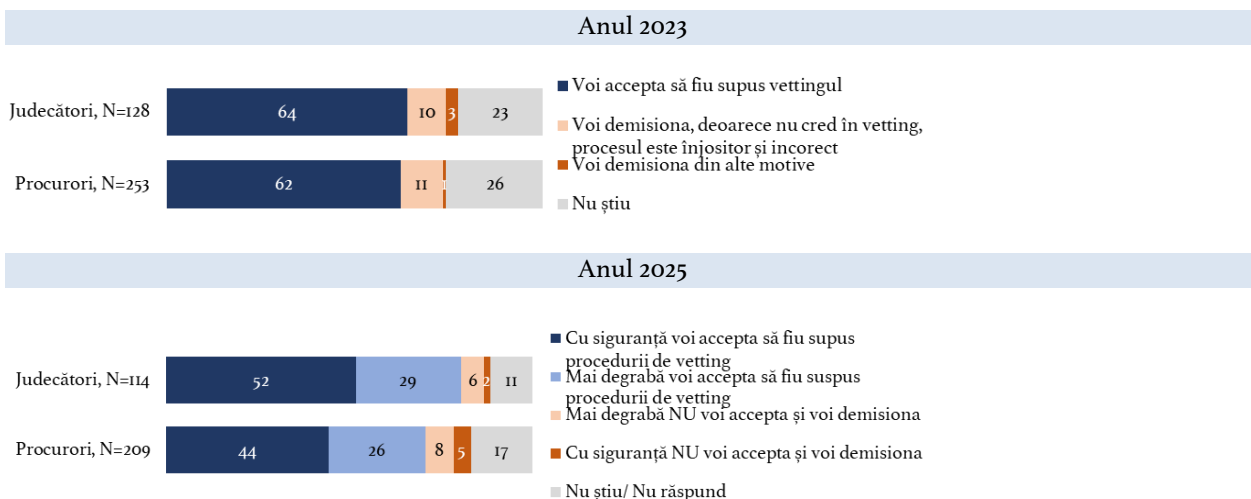
Părerile despre adoptarea legii privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor sunt divizate atât în funcție de categoria respondenților, cât și în rândul categoriilor. Astfel, în sondajul curent (anul 2025), 57% dintre avocați, 34% dintre judecători și 21% dintre procurori sunt de acord cu implementarea legii pentru a verifica integritatea și averea judecătorilor și procurorilor; această pondere a înregistrat o ușoară scădere în 2025 față de sondajul precedent. Totodată, 55% dintre procurori și 35% dintre judecători sunt, în general, împotriva legii privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor.

Figura 3.1: Q20. În 2023 a fost adoptată legea privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor pentru a verifica integritatea și averea acestora. În ce măsură sunteți de acord cu acest mecanism?

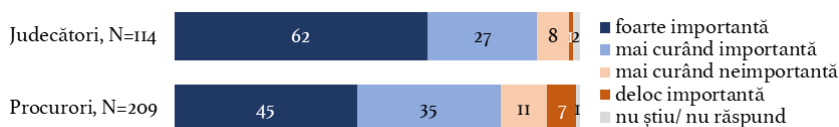
În 2025, majoritatea judecătorilor (81%) și procurorilor (70%) afirmă că, în general, ar accepta să fie supuși procedurii de vetting. Ponderea celor care ar accepta să treacă vettingul a crescut comparativ cu sondajul precedent. Cei care nu sunt de acord cu vetting au menționat mai des că nu au încredere în transparența, obiectivitatea și constituționalitatea evaluării.

Figura 3.2: Q21. Dacă, potrivit legii, ar trebui să treceți prin evaluarea externă (vetting), cum veți proceda?

O pondere majoritară a judecătorilor (89%) și procurorilor (80%) consideră importantă participarea lor la Adunarea Generală a judecătorilor/procurorilor.

Figura 3.3: Q22. Cât de importantă este pentru dvs. participarea dvs. la Adunare Generală a judecătorilor/procurorilor?

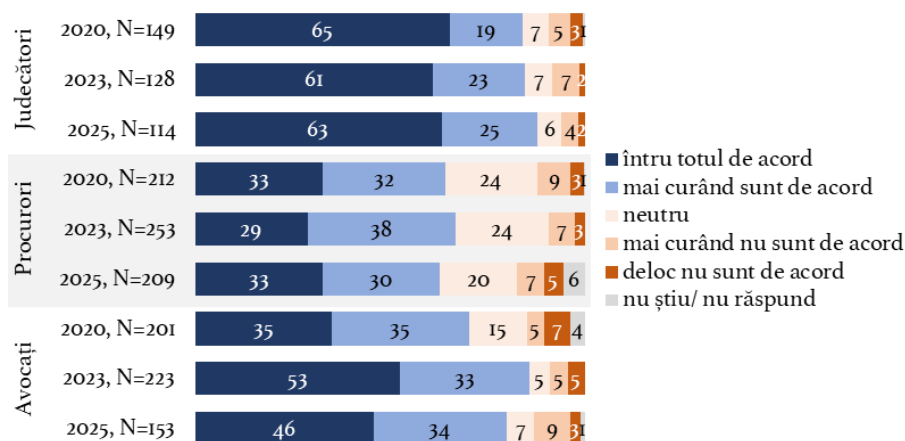
În opinia majorității respondenților, CSJ are competența de a asigura interpretarea și aplicarea uniformă a legislației (94% dintre judecători, 84% dintre avocați și 79% dintre procurori sunt de acord cu această competență).

Figura 3.4: Q23. Curtea Supremă de Justiție (CSJ) are competența de a asigura interpretarea și aplicarea uniformă a legislației în sistemul de justiție. În ce măsură sunteți de acord cu această competență?

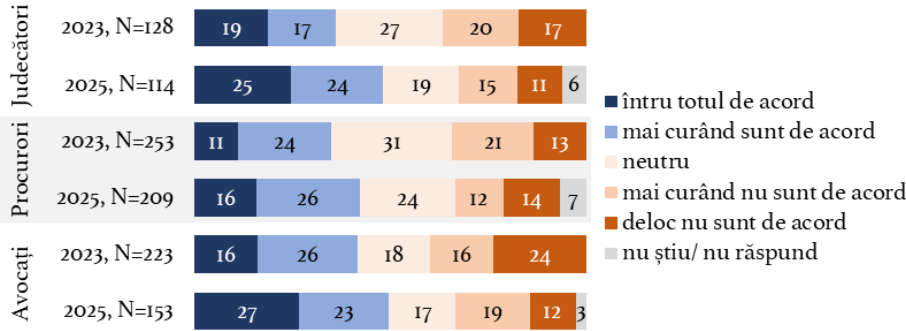
În anul 2025, nivelul de susținere a instituirii de către CSM a completelor specializate rămâne similar cu sondajul din anul 2020 și 2023t – astfel, majoritatea judecătorilor (88%), avocaților (80%) și procurorilor (63%) sunt de acord cu specializarea judecătorilor.

Figura 3.5: Q24. În 2016, Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) a decis specializarea judecătorilor din câteva judecătorii prin instituirea completelor specializate. În ce măsură sunteți de acord cu această schimbare?

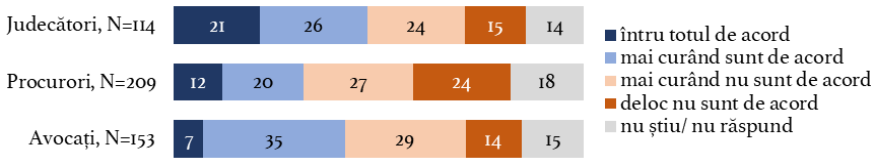
În anul 2025, circa jumătate dintre avocați (50%) și judecători (49%), și circa doi din cinci procurori (42%) sunt mai curând sau total de acord cu constituirea colegiilor specializate anticorupție. Ponderea celor care susțin crearea sistemului judecătoresc anticorupție a crescut comparativ cu sondajul din anul 2023.

Figura 3.6: Q25. Pe agenda legislativului se află proiectul de lege privind crearea sistemului judecătoresc anticorupție (se propune constituirea Colegiilor specializate anticorupție în cadrul Judecătoriei și Curții de Apel din Chișinău, în locul unei instanțe anticorupție). Care este opinia dvs. cu privire la această inițiativă?

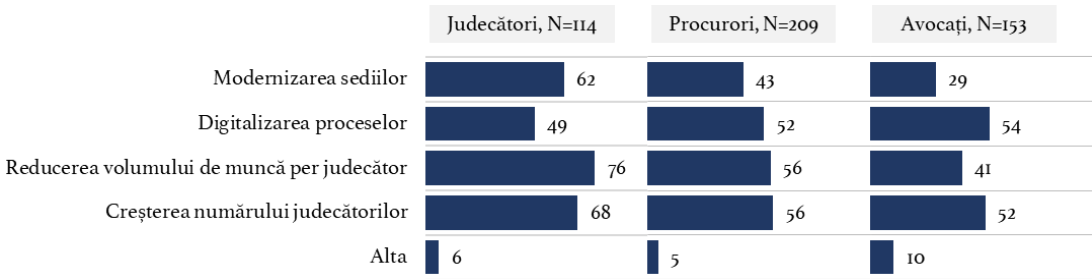
Opinia despre impactul pozitiv al legii privind revizuirea hărții judiciare este divizată în rândul respondenților. 47% dintre judecători, 42% dinte avocați și 32% dintre procurori sunt, în general, de acord că legea nr. 135/2024 va avea un impact pozitiv asupra actului de justiție. Totodată, 39% dintre judecători, 43% dinte avocați și 51% dintre procurori consideră că legea nu va influența pozitiv actul de justiție.

Figura 3.7: Q26. Legea nr. 135/2024 privind revizuirea hărții judiciare, a intrat în vigoare recent. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că legea va avea un impact pozitiv asupra actului de justiție?

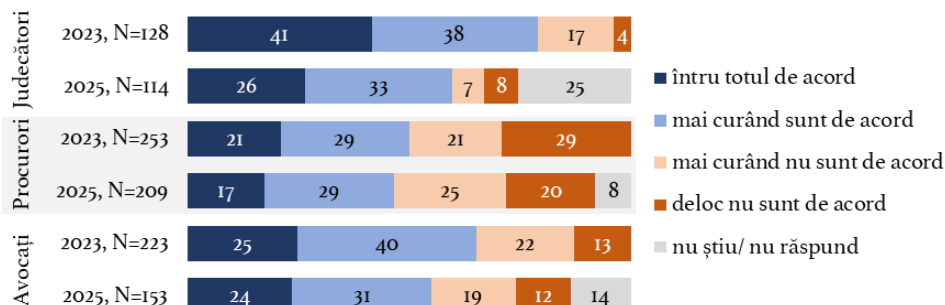
După părerea majorității judecătorilor, reducerea volumul de lucru per judecător (76%), creșterea numărului judecătorilor (68%) și modernizarea sediilor (62%) sunt necesare pentru a accelera implementarea reformei de reorganizare a instanțelor. În același timp, circa jumătate dintre procurori consideră, într-o măsură mai mică, că sunt necesare creșterea numărului de judecători (56%), reducerea volumul de lucru per judecător (56%) și digitalizarea proceselor (52%). Aproximativ jumătate dintre avocați sunt de opinia că digitalizarea proceselor (54%) și creșterea numărului judecătorilor (52%) sunt măsurile necesare pentru a accelera fuzionarea judecătorilor.

Figura 3.8: Q27. Ce măsuri considerați necesare pentru a accelera implementarea reformei de reorganizare a instanțelor judecătorești (fuzionarea judecătorilor) și pentru a asigura un impact pozitiv asupra actului de justiție?

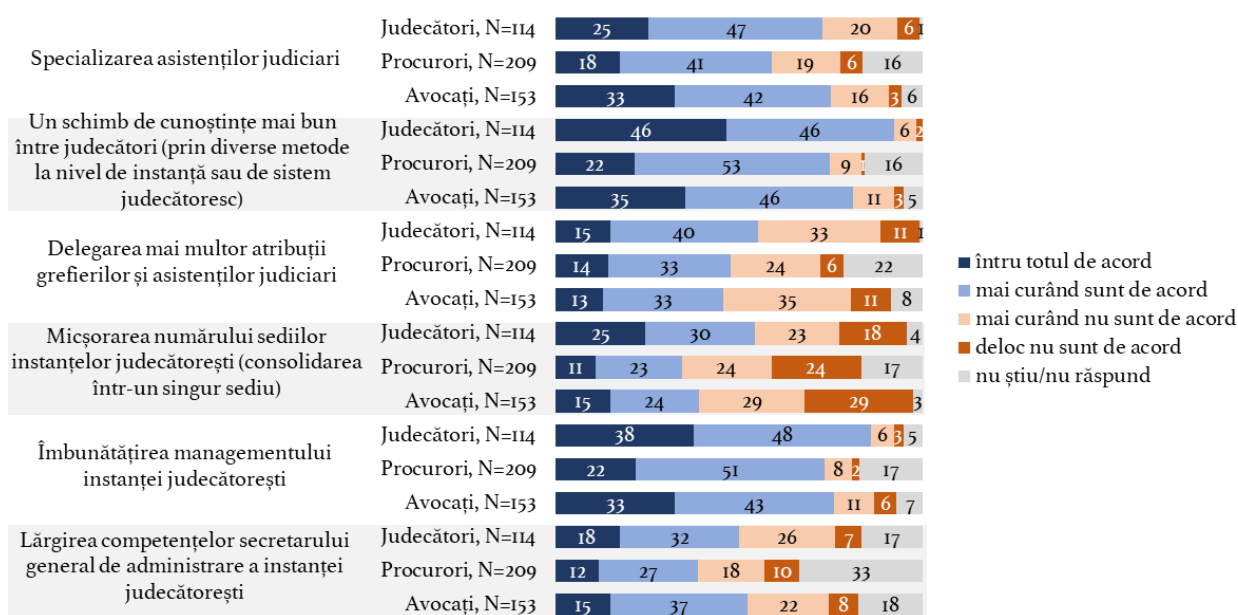
În anul 2025, o pondere de 59% dintre judecători, 55% dintre avocați și 46% dintre procurori afirmă, în general, că alinierea hărții procuraturilor la harta instanțelor judecătorești va avea un impact pozitiv; această pondere a scăzut puțin în rândul procurorilor și mediu în rândul judecătorilor și avocaților, comparativ cu anul 2023.

Figura 3.9: Q28. Conceptul privind reorganizarea și optimizarea structurii sistemului Procuraturii, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr.137/3 din 12 noiembrie 2024 prevede alinierea hărții procuraturilor teritoriale la harta instanțelor judecătorești. În ce măsură sunteți de acord că alinierea hărții procuraturilor la harta instanțelor judecătorești va avea un impact pozitiv?

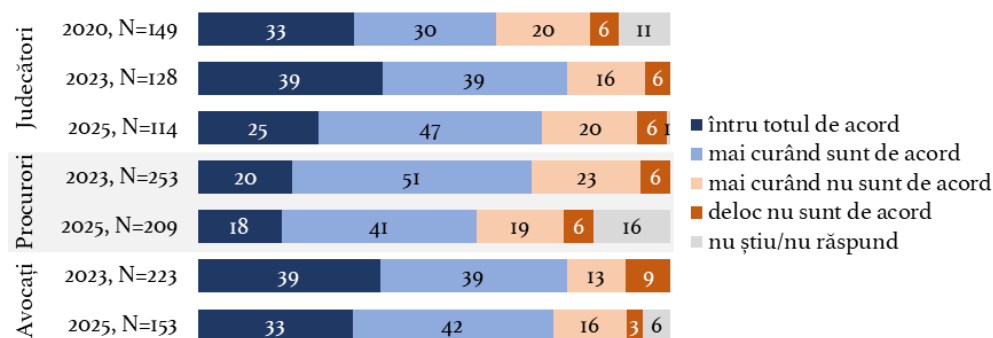
Principalele două măsuri propuse de respondenți pentru a îmbunătăți performanța instanțelor cel mai mult sunt: schimb de cunoștințe mai bun între judecători (92% dintre judecători, 75% dintre procurori și 81% dintre avocați sunt acord) și îmbunătățirea managementului instanțelor (86% dintre judecători, 73% dintre procurori și 76% dintre avocați sunt acord). Principalele două măsuri administrative pe care respondenții nu le consideră necesare pentru îmbunătățirea performanței instanțelor de judecată sunt: micșorarea numărului sediilor și delegarea mai multor atribuții grefierilor și asistenților judiciari.

Figura 3.10: Q29. În ce măsură sunteți de acord că următoarele măsuri administrative ar putea îmbunătăți performanța instanței de judecată:

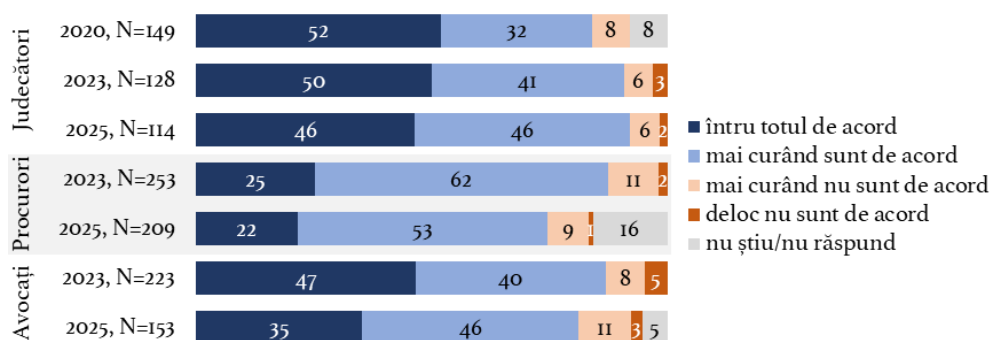
Majoritatea respondenților sunt de acord că specializarea asistenților judiciari ar îmbunătăți performanța instanțelor, dar această pondere s-a micșorat puțin comparativ cu sondajul precedent.

Figura 3.11: Q29. În ce măsură sunteți de acord că următoarele măsuri administrative ar putea îmbunătăți performanța instanței de judecată: **Specializarea asistenților judiciari**

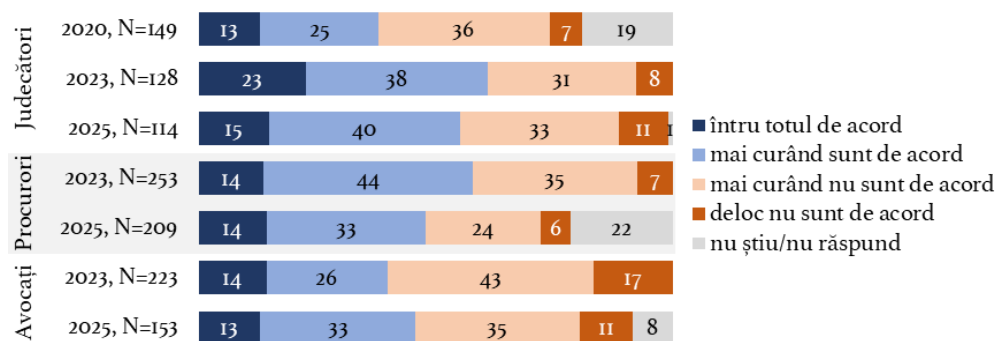
În mare parte, participanții la sondaj afirmă că un schimb de cunoștințe mai bun între judecători ar putea îmbunătăți performanța instanțelor. Ponderea celor care susțin această activitate a scăzut în rândul procurorilor și avocaților, comparativ cu sondajul precedent.

Figura 3.12: Q29. În ce măsură sunteți de acord că următoarele măsuri administrative ar putea îmbunătăți performanța instanței de judecată: **Un schimb de cunoștințe mai bun între judecători (prin diverse metode la nivel de instanță sau de sistem judecătoresc)**

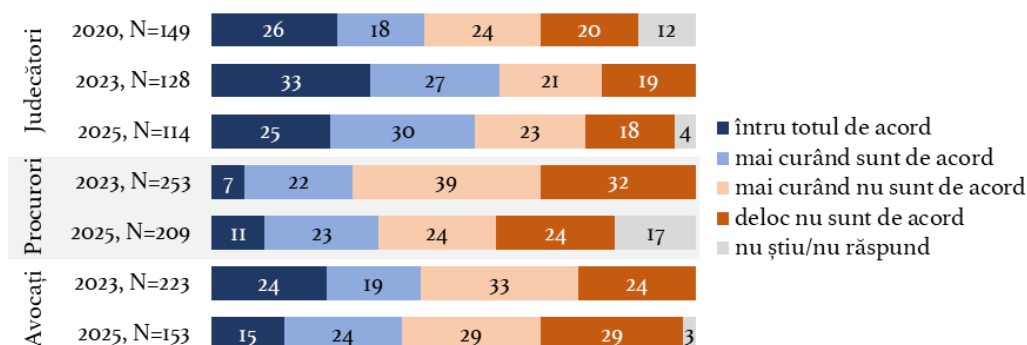
Ponderea judecătorilor și procurorilor care sunt de acord că delegarea mai multor atribuții grefierilor și asistenților judiciari ar putea îmbunătăți activitatea instanței ar scăzut comparativ cu sondajul precedent, iar ponderea avocaților a crescut puțin.

Figura 3.13: Q29. În ce măsură sunteți de acord că următoarele măsuri administrative ar putea îmbunătăți performanța instanței de judecată: **Delegarea mai multor atribuții grefierilor și asistenților judiciari**

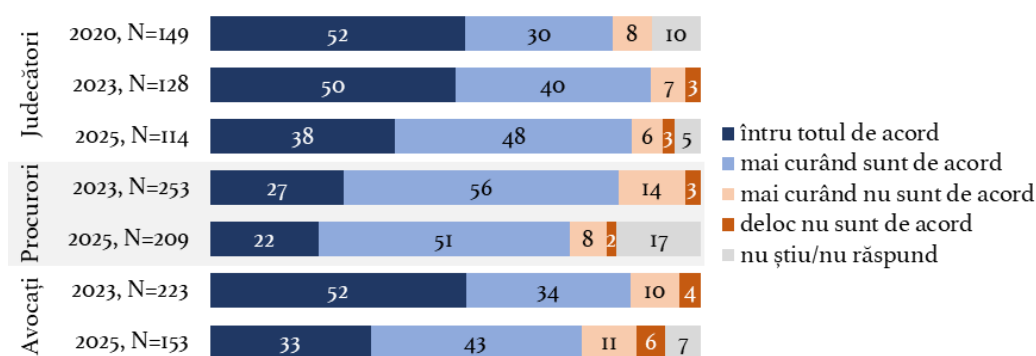
55% dintre judecători, 34% dintre procurori și 39% dintre avocați consideră că micșorarea numărului sediilor instanțelor judecătorești ar putea îmbunătăți performanța instanțelor. Comparativ cu sondajul precedent (2023), această pondere a scăzut puțin în rândul judecătorilor și avocaților, și a crescut puțin în rândul procurorilor.

Figura 3.14: Q29. În ce măsură sunteți de acord că următoarele măsuri administrative ar putea îmbunătăți performanța instanței de judecată: **Micșorarea numărului sediilor instanțelor judecătorești (consolidarea într-un singur sediu)**

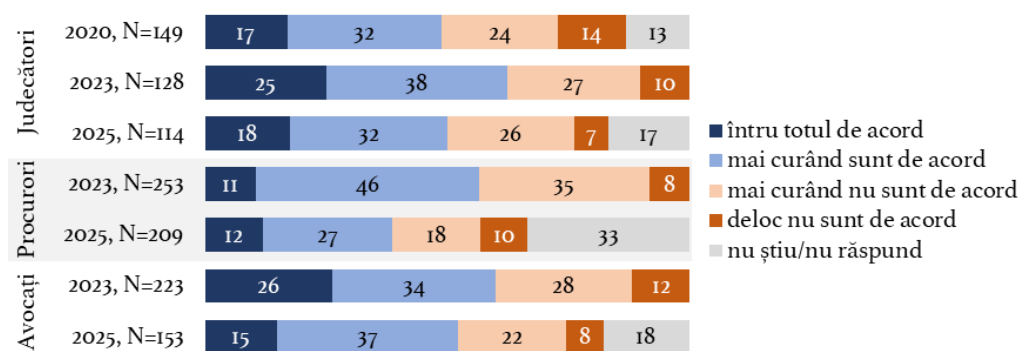
Majoritatea respondenților continuă să fie de acord că îmbunătățirea managementului instanței judecătorești ar putea îmbunătăți performanța instanței, dar această pondere a scăzut puțin comparativ cu 2023.

Figura 3.15: Q29. În ce măsură sunteți de acord că următoarele măsuri administrative ar putea îmbunătăți performanța instanței de judecată: **Îmbunătățirea managementului instanței judecătorești**

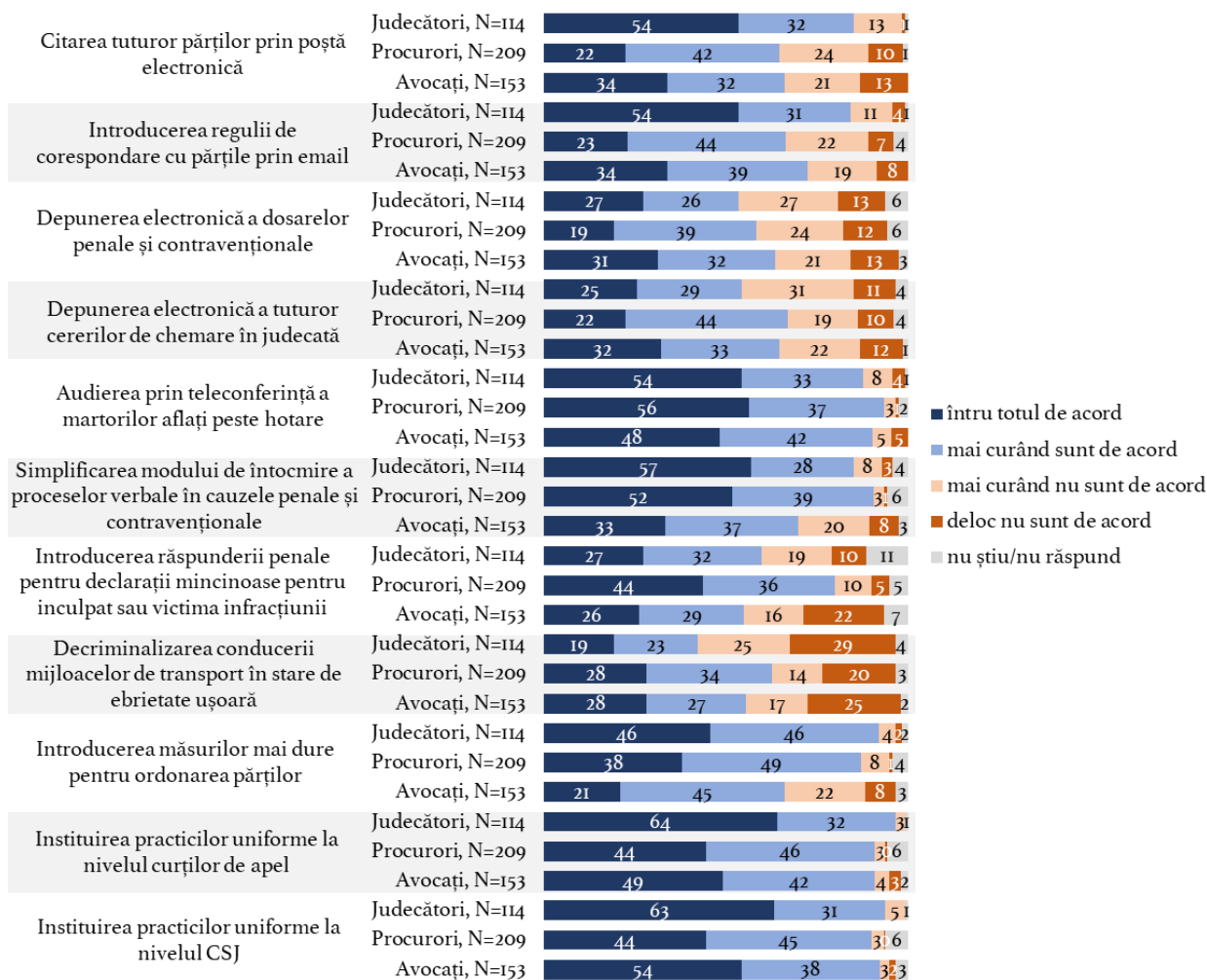
52% dintre avocați, 50% dintre judecători și 39% dintre procurori afirmă că lărgirea competențelor secretarului general de administrare a instanței ar putea îmbunătăți performanța instanței; ponderea acestei opinii a scăzut comparativ cu sondajul precedent.

Figura 3.16: Q29. În ce măsură sunteți de acord că următoarele măsuri administrative ar putea îmbunătăți performanța instanței de judecată: **Lărgirea competențelor secretarului general de administrare a instanței judecătorești**

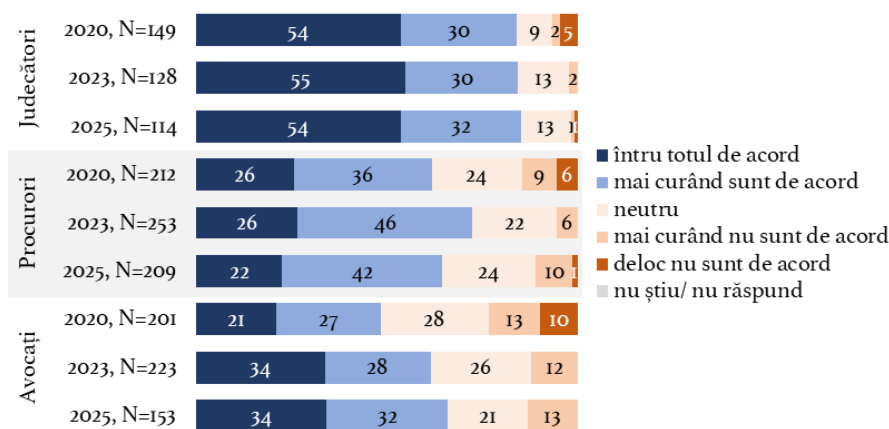
În opinia judecătorilor, principalele patru măsuri de simplificare a procedurilor judiciare cu care sunt de acord includ: instituirea practicilor uniforme la nivelul curților de apel (96%), instituirea practicilor uniforme la nivelul CSJ (94%), introducerea măsurilor mai dure pentru ordonarea părților (92%) și audierea prin teleconferință a martorilor aflați peste hotare (87%). Procurorii consideră că principalele patru măsuri necesare pentru simplificarea procedurilor judiciare sunt: audierea prin teleconferință a martorilor aflați peste hotare (93%), simplificarea modului de întocmire a proceselor-verbale în cauzele penale și contravenționale (91%), instituirea practicilor uniforme la nivelul curților de apel (90%) și instituirea practicilor uniforme la nivelul CSJ (89%). Avocații sunt de acord cel mai mult că următoarele trei măsuri de simplificare a procedurilor judiciare: instituirea practicilor uniforme la nivelul CSJ (92%), instituirea practicilor uniforme la nivelul curților de apel (91%) și audierea prin teleconferință a martorilor aflați peste hotare (90%).

Figura 3.17: Q30. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele măsuri de simplificare a procedurilor judiciare?

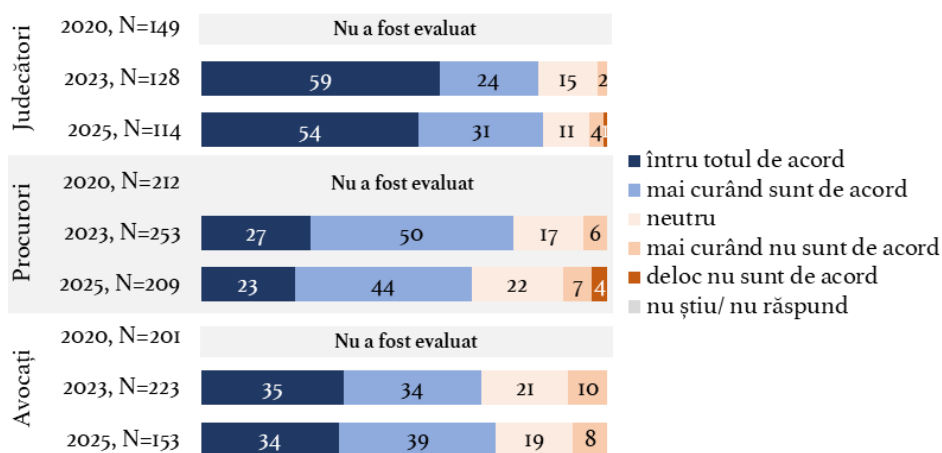
Majoritatea sunt de acord că măsura de citare a tuturor părților prin poștă electronică ar simplifica procedura judiciară – 86% dintre judecători, 64% dintre procurori (scădere ușoară față de sondajul precedent) și 66% dintre avocați (creștere ușoară față de sondajul precedent).

Figura 3.18: Q30. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele măsuri de simplificare a procedurilor judiciare: „Citarea tuturor părților prin poștă electronică”?

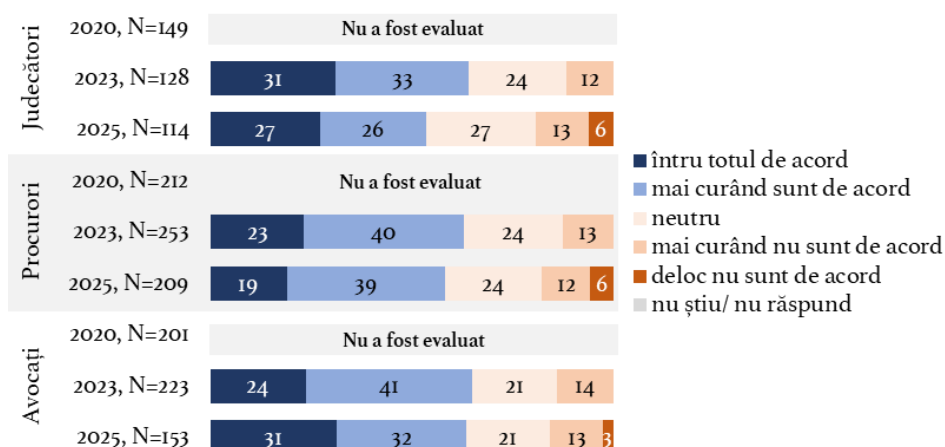
Majoritatea respondenților susțin că introducerea regulii de corespondare cu părțile prin e-mail ar simplifica procedura judiciară. Această pondere a scăzut în rândul procurorilor, comparativ cu sondajul precedent.

Figura 3.19: Q30. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele măsuri de simplificare a procedurilor judiciare: „Introducerea regulii de corespondare cu părțile prin e-mail”?

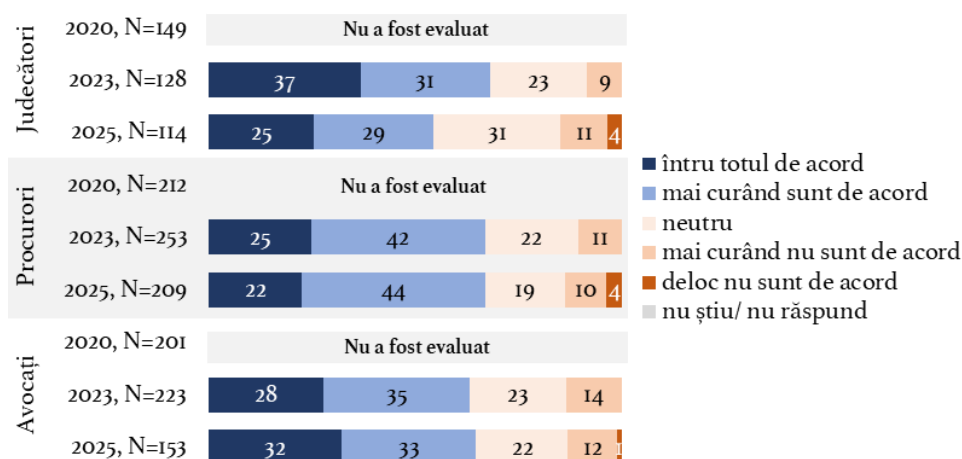
Majoritatea avocaților (63%), circa jumătate dintre judecători (53%) și procurori (48%) sunt de acord cu depunerea electronică a dosarelor penale și contravenționale drept o măsură de simplificare a procedurilor judiciare; această pondere a scăzut puțin în rândul judecătorilor și procurorilor.

Figura 3.20: Q30. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele măsuri de simplificare a procedurilor judiciare: „Depunerea electronică a dosarelor penale și contravenționale”?

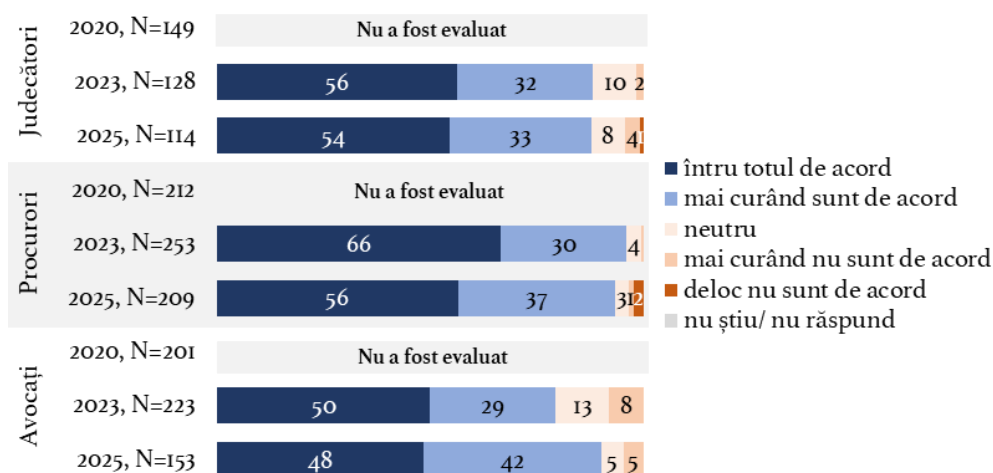
Majoritatea procurorilor (66%), avocaților (65%) și circa jumătate dintre judecători (54%) susțin depunerea electronică a tuturor cererilor de chemare în judecată drept o măsură de simplificare a procedurilor. Această pondere a scăzut în rândul judecătorilor, în comparație cu sondajul precedent.

Figura 3.21: Q30. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele măsuri de simplificare a procedurilor judiciare: „Depunerea electronică a tuturor cererilor de chemare în judecată”?

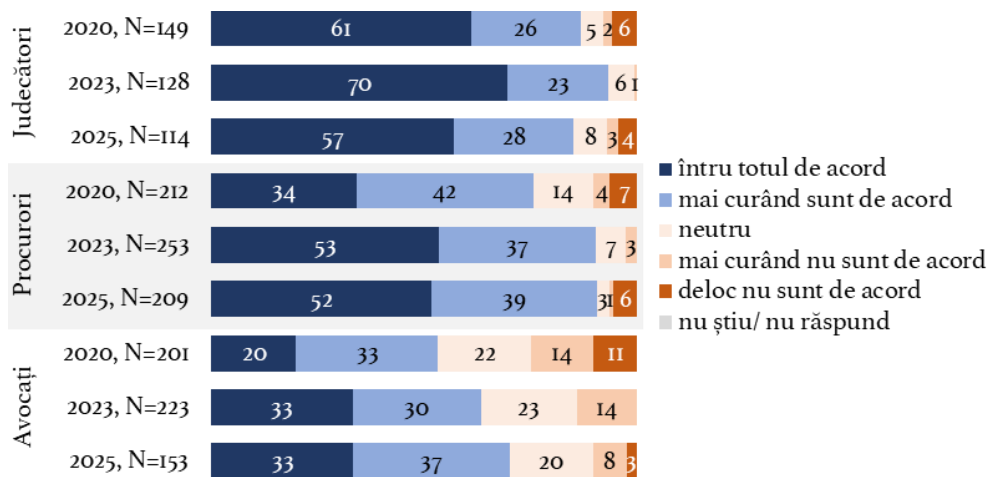
Majoritatea respondenților sunt de acord cu audierea prin teleconferință a martorilor aflați peste hotare. Această pondere a crescut în rândul avocaților, comparativ cu 2023.

Figura 3.22: Q30. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele măsuri de simplificare a procedurilor judiciare: „Audierea prin teleconferință a martorilor aflați peste hotare”?

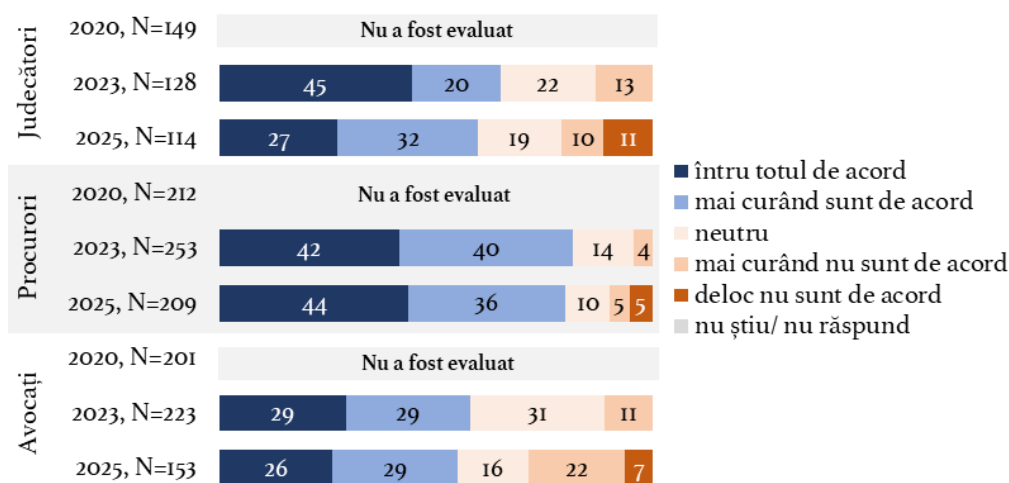
Majoritatea participanților la sondaj continuă să susțină simplificarea modului de întocmire a proceselor-verbale în cauzele penale și contravenționale; comparativ cu sondajul precedent, această pondere este în creștere continuă pentru avocați, stabilă – pentru procurori, și în descreștere pentru judecători.

Figura 3.23: Q30. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele măsuri de simplificare a procedurilor judiciare: „Simplificarea modului de întocmire a proceselor-verbale în cauzele penale și contravenționale”?

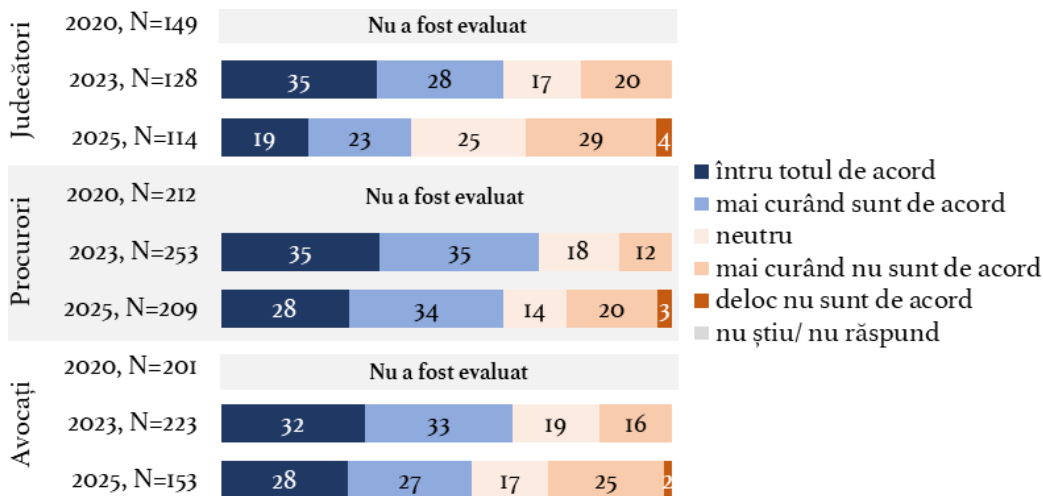
Majoritatea respondenților sunt de acord cu introducerea răspunderii penale pentru declarații mincinoase pentru inculpat sau victima infracțiunii, ponderea fiind în descreștere ușoară în rândul judecătorilor, comparativ cu sondajul precedent.

Figura 3.24: Q30. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele măsuri de simplificare a procedurilor judiciare: „Introducerea răspunderii penale pentru declarații mincinoase pentru inculpat sau victima infracțiunii”?

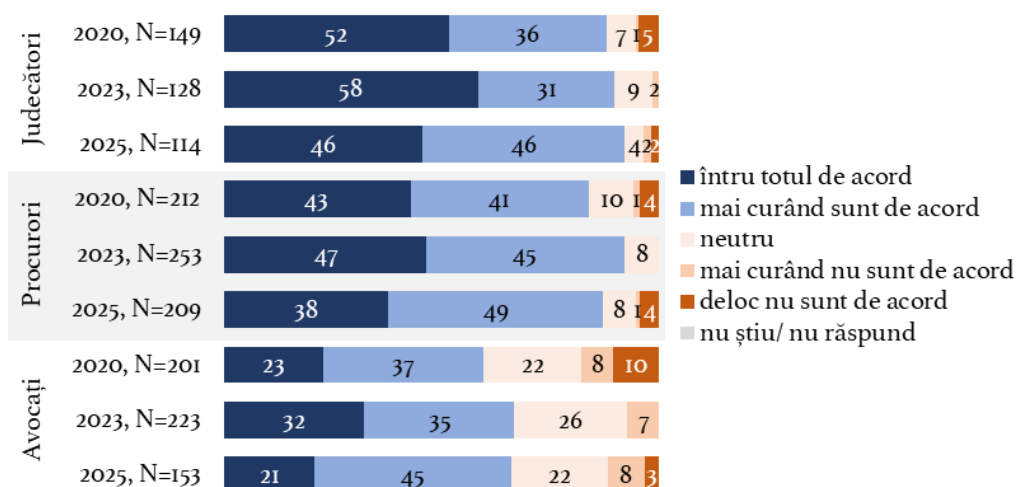
Majoritatea procurorilor (62%), circa jumătate dintre avocați (55%) și 42% dintre judecători afirmă că sunt de acord cu decriminalizarea conducerii mijloacelor de transport în stare de ebrietate ușoară. Această pondere a descrescut semnificativ în rândul judecătorilor și ușor în rândul procurorilor și avocaților, în comparație cu sondajul precedent.

Figura 3.25: Q30. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele măsuri de simplificare a procedurilor judiciare: „Decriminalizarea conducerii mijloacelor de transport în stare de ebrietate ușoară”?

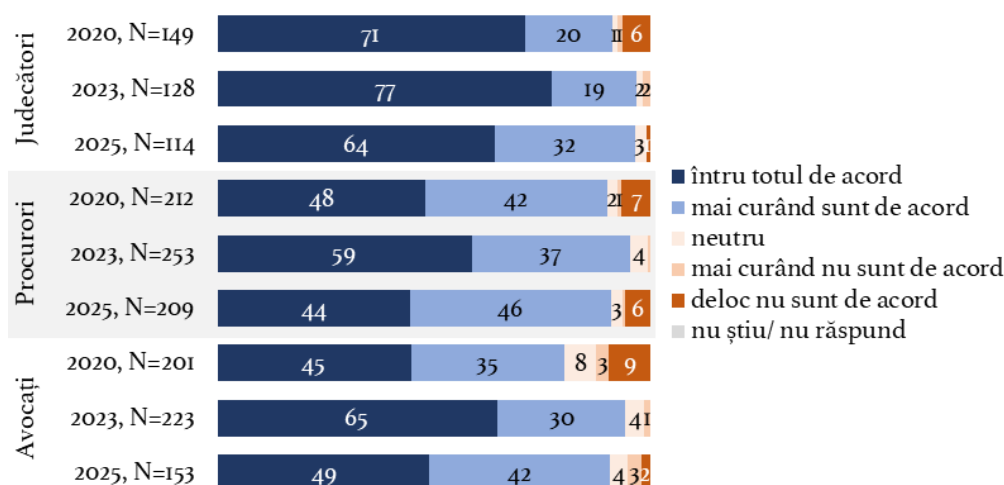
Majoritatea respondenților continuă să fie de acord cu introducerea acțiunilor mai dure pentru ordonarea părților.

Figura 3.26: Q30. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele măsuri de simplificare a procedurilor judiciare: „Introducerea măsurilor mai dure pentru ordonarea părților”?

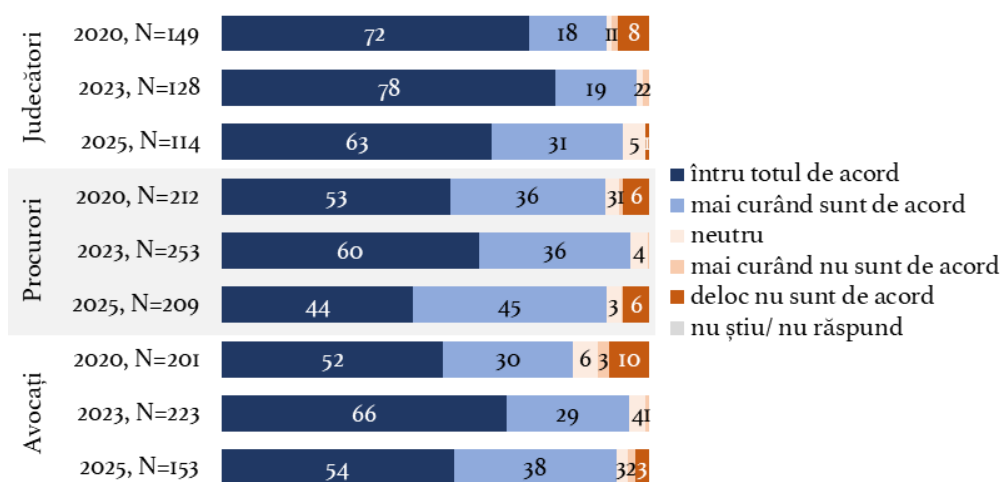
Majoritatea respondenților sunt de acord cu instituirea practicilor uniforme la nivelul curților de apel drept măsură de simplificare a procedurilor judiciare.

Figura 3.27: Q30. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele măsuri de simplificare a procedurilor judiciare: „Instituirea practicilor uniforme la nivelul curților de apel”?

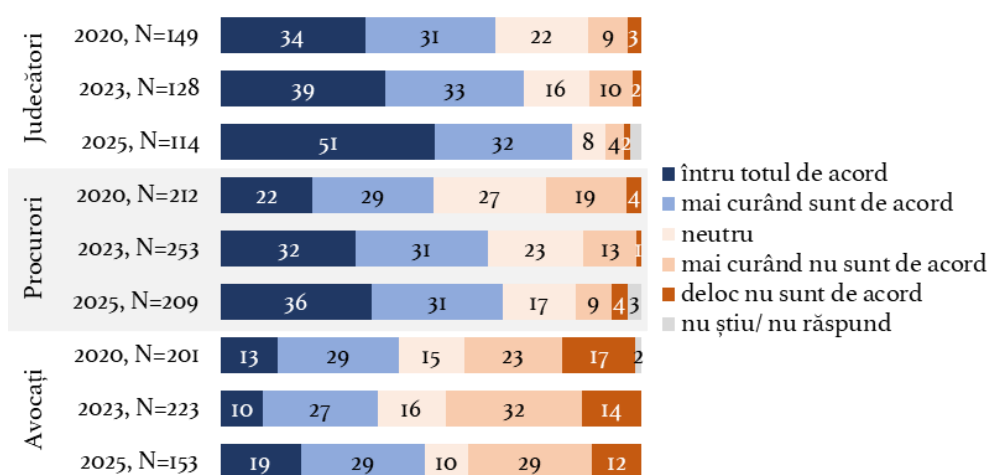
O pondere majoritară a respondenților continuă să fie de acord cu instituirea practicilor uniforme la nivelul CSJ.

Figura 3.28: Q30. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele măsuri de simplificare a procedurilor judiciare: „Instituirea practicilor uniforme la nivelul CSJ”?

Majoritatea judecătorilor (83%), procurorilor (67%) și circa jumătate dintre avocați (48%) sunt de acord cu examinarea recursurilor de către CSJ în lipsa părților. Această pondere este în creștere continuă în rândul judecătorilor și procurorilor în ultimii 5 ani, și în rândul avocaților – de la ultimul sondaj.

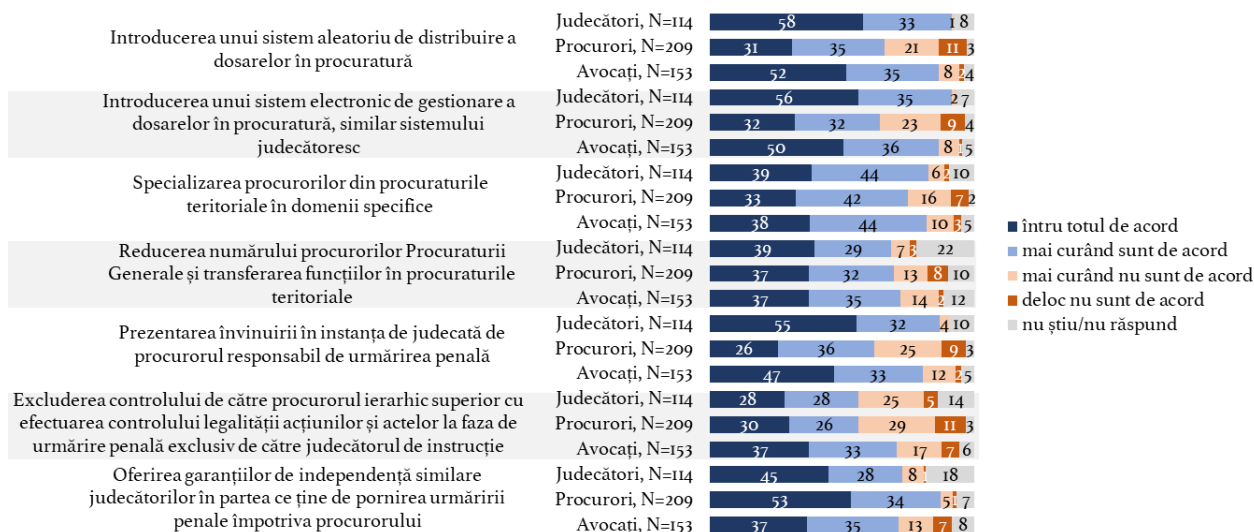
Figura 3.29: Q31. În ce măsură sunteți de acord cu examinarea recursurilor de către CSJ în lipsa părților?

În opinia judecătorilor, principalele trei măsuri pentru a îmbunătăți activitatea procuraturii sunt: introducerea unui sistem aleatoriu de distribuire a dosarelor în procuratură (91%), introducerea unui sistem electronic de gestionare a dosarelor în procuratură, similar sistemului judecătoresc (91%) și prezentarea învinuirii în instanța de judecată de procurorul responsabil de urmărirea penală (87%).

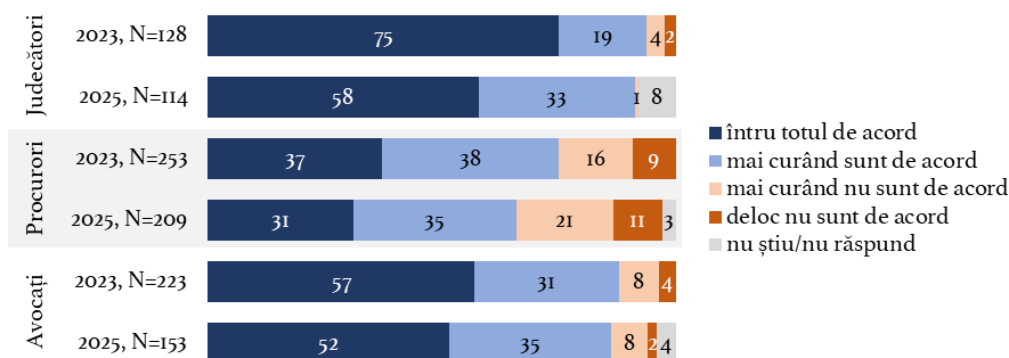
Procurorii sunt de părere că următoarele trei măsuri ar putea îmbunătăți activitatea procuraturii într-o măsură mai mare: oferirea garanțiilor de independență similare judecătorilor în partea ce ține de pornirea urmăririi penale împotriva procurorului (87%), specializarea procurorilor din procuraturile teritoriale în domenii specifice (75%) și reducerea numărului procurorilor Procuraturii Generale și transferarea funcțiilor în procuraturile teritoriale (69%). Avocații consideră că următoarele trei măsuri sunt necesare într-o măsură mai mare pentru a îmbunătăți activitatea procuraturii: introducerea unui sistem aleatoriu de distribuire a dosarelor în procuratură (87%), introducerea unui sistem electronic de gestionare a dosarelor în procuratură, similar sistemului judecătoresc (86%) și specializarea procurorilor din procuraturile teritoriale în domenii specifice (82%).

Figura 3.30: Q32. Credeți că următoarele măsuri ar putea îmbunătăți activitatea procuraturii?

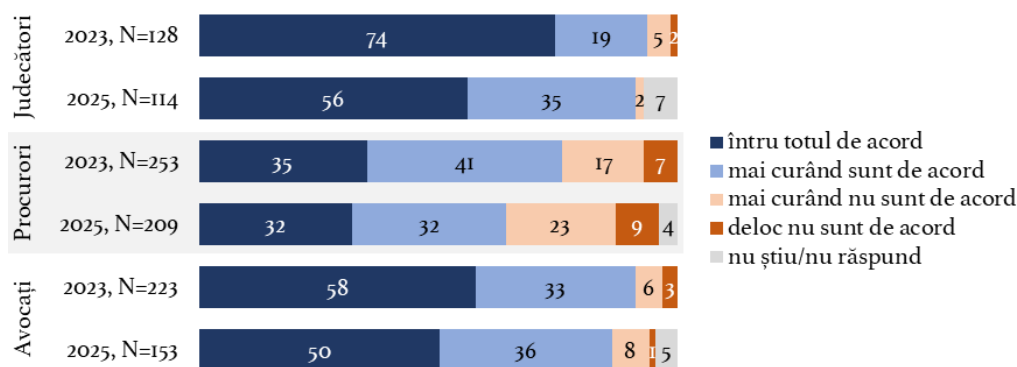
Atât în 2023, cât și în 2025, majoritatea respondenților continuă să fie de acord cu introducerea unui sistem aleatoriu de distribuire a dosarelor în procuratură; această pondere a descrescut în rândul procurorilor, comparativ cu sondajul precedent.

Q32. Credeți că următoarele măsuri ar putea îmbunătăți activitatea procuraturii: „Introducerea unui sistem aleatoriu de distribuire a dosarelor în procuratură”?

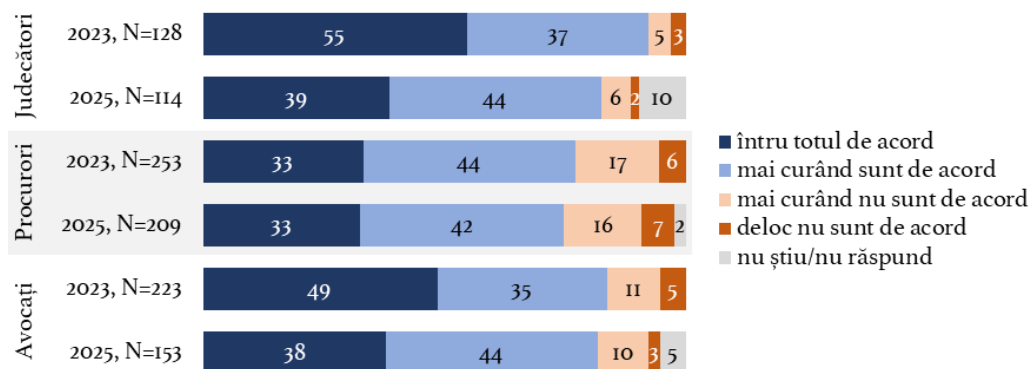
Majoritatea respondenților continuă să fie de acord cu introducerea unui sistem electronic de gestionare a dosarelor în procuratură, similar sistemului judecătoresc; comparativ cu sondajul din anul 2023, în 2025 această pondere a descrescut în rândul procurorilor, și ușor – în rândul avocaților.

Q32. Credeți că următoarele măsuri ar putea îmbunătăți activitatea procuraturii: „Introducerea unui sistem electronic de gestionare a dosarelor în procuratură, similar sistemului judecătoresc”?

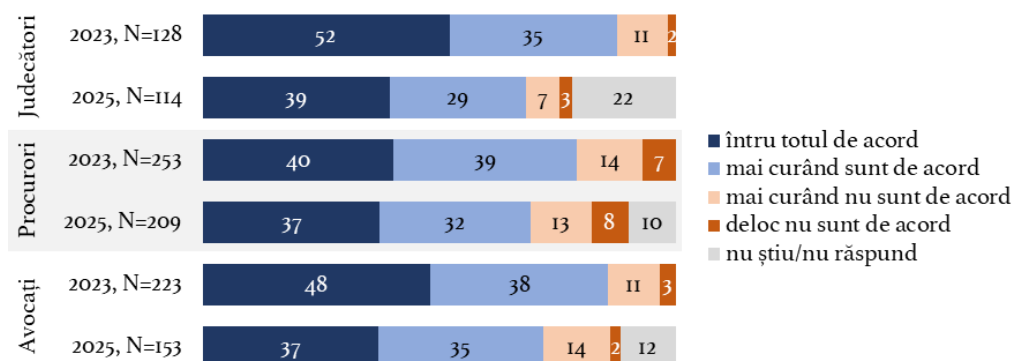
O pondere majoritară a participanților la sondaj continuă să fie de acord cu specializarea procurorilor din procuraturile teritoriale în domenii specifice; ponderea acestei opinii a descrescut în rândul judecătorilor de la 95% în anul 2023 la 83% în anul 2025.

Q32. Credeți că următoarele măsuri ar putea îmbunătăți activitatea procuraturii: „Specializarea procurorilor din procuraturile teritoriale în domenii specifice”?

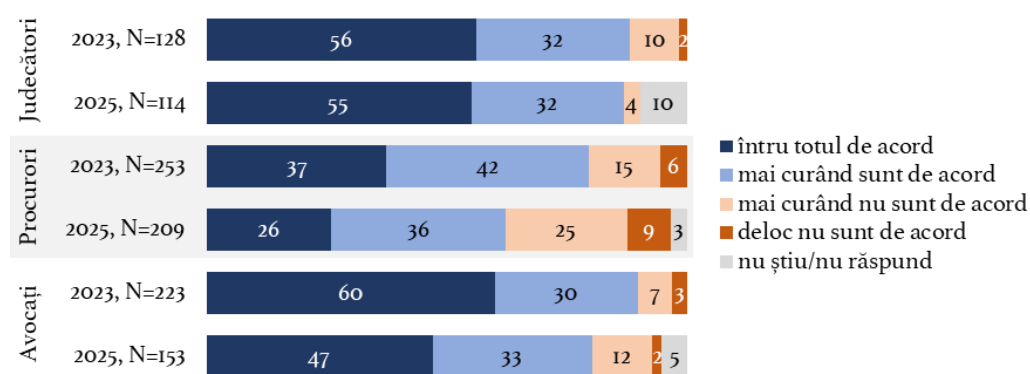
Majoritatea respondenților continuă să fie de opinia că prezentarea învinuirii în instanța de judecată de procurorul responsabil de urmărirea penală este o măsură care ar îmbunătăți activitatea procuraturii; totodată, această pondere a descrescut semnificativ în rândul judecătorilor (87% în anul 2023 și 68% în anul 2025) și avocaților (86% în anul 2023 și 72% în anul 2025), și mediu – în rândul procurorilor (79% în anul 2023 și 69% în anul 2025).

Q32. Credeți că următoarele măsuri ar putea îmbunătăți activitatea procuraturii: „Prezentarea învinuirii în instanța de judecată de procurorul responsabil de urmărirea penală”?

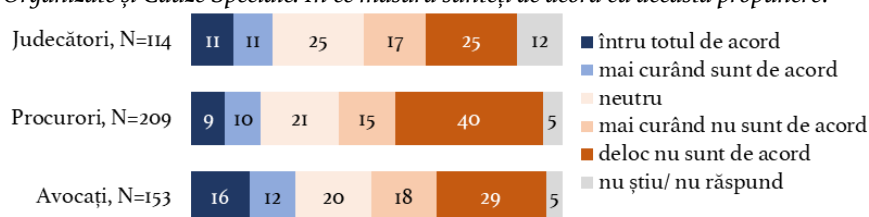
Majoritatea celor care au participat la sondaj sunt, în continuare, de acord cu reducerea numărului procurorilor Procuraturii Generale și transferarea funcțiilor în procuraturile teritoriale. Totodată, ponderea celor care sunt de acord cu această măsură a descrescut semnificativ în rândul procurorilor (79% în anul 2023 și 62% în anul 2025), și mediu în rândul avocaților (90% în anul 2023 și 80% în anul 2025), în comparație cu sondajul precedent.

Q32. Credeți că următoarele măsuri ar putea îmbunătăți activitatea procuraturii: „Reducerea numărului procurorilor Procuraturii Generale și transferarea funcțiilor în procuraturile teritoriale”?

În anul 2025, circa jumătate dintre procurori (55%), avocați (47%) și 42% dintre judecători sunt împotriva fuziunii Procuraturii Anticorupție cu PCCOCS. Totodată, o parte dintre respondenți sunt de acord cu această propunere.

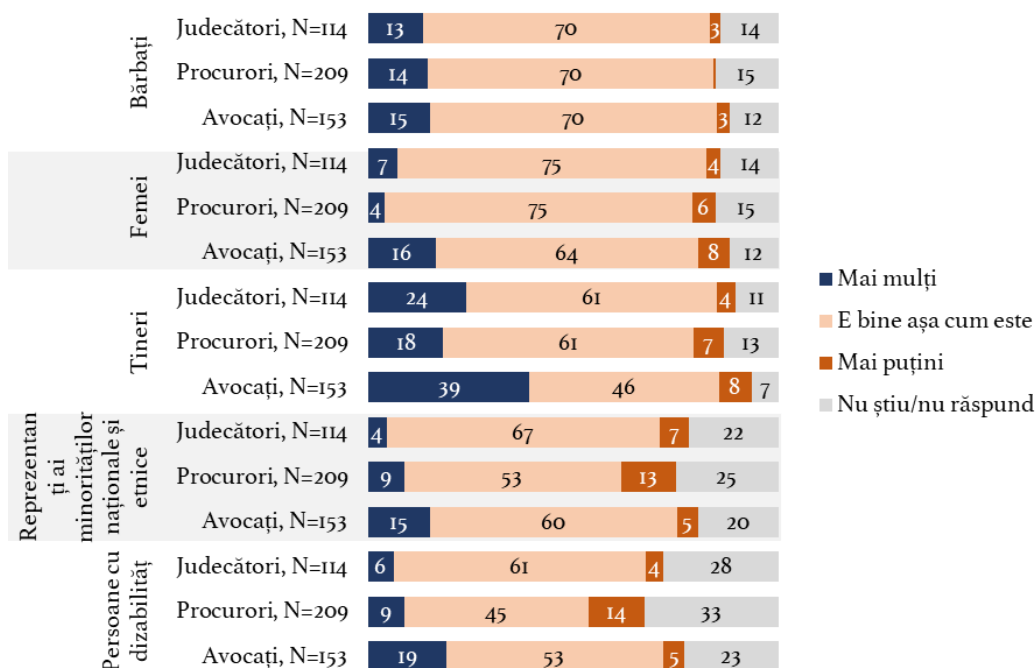
Figura 3.31: Q33. Autoritățile propun fuziunea Procuraturii Anticorupție cu Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale. În ce măsură sunteți de acord cu această propunere?

CAPITOLUL IV: EGALITATEA DE GEN

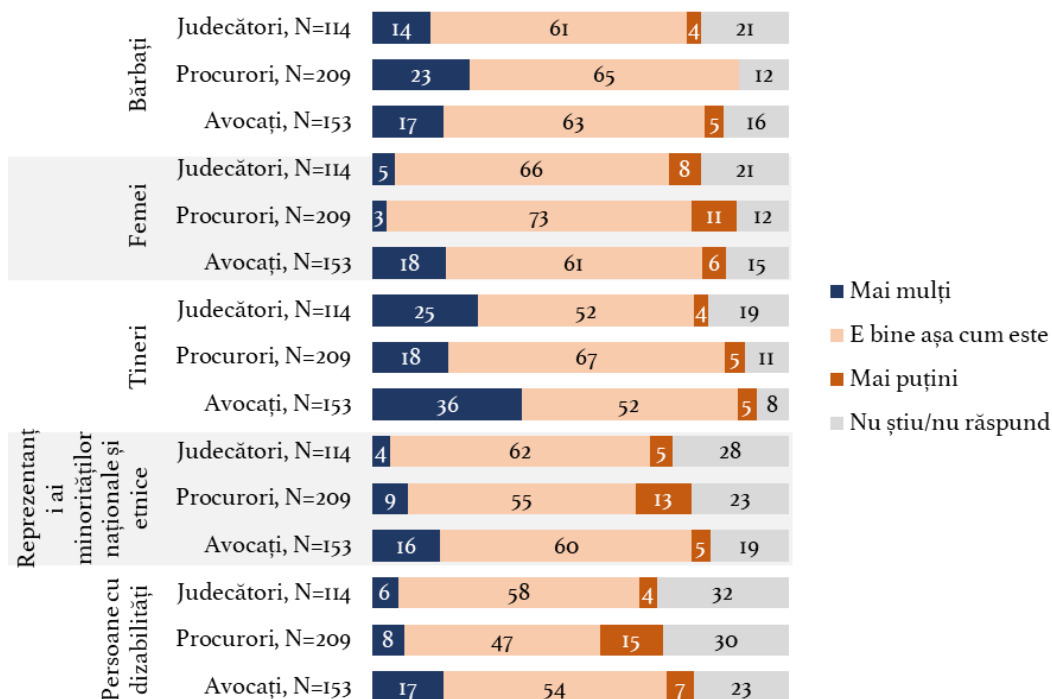
Majoritatea respondenților sunt de opinie că sunt suficiente femei în sistemul judecătoresc. Totodată, 39% dintre avocați, 24% dintre judecători și 18% dintre procurori sunt de părerea că este nevoie de mai mulți tineri în sistemul judecătoresc. 19% dintre avocați consideră că, în sistemul judecătoresc, este nevoie de mai multe persoane cu dizabilități, iar 15% - de mai multe persoane ce reprezintă minorități etnice/naționale. 14% dintre procurori consideră că, în sistemul judecătoresc, este nevoie de mai puține persoane cu dizabilități, pe când 13% au afirmat același lucru despre reprezentanți ai minorităților etnice și naționale.

Figura 4.1: Q34. Credeți că sistemul judecătoresc are nevoie de mai mulți, la fel sau mai puțini ...

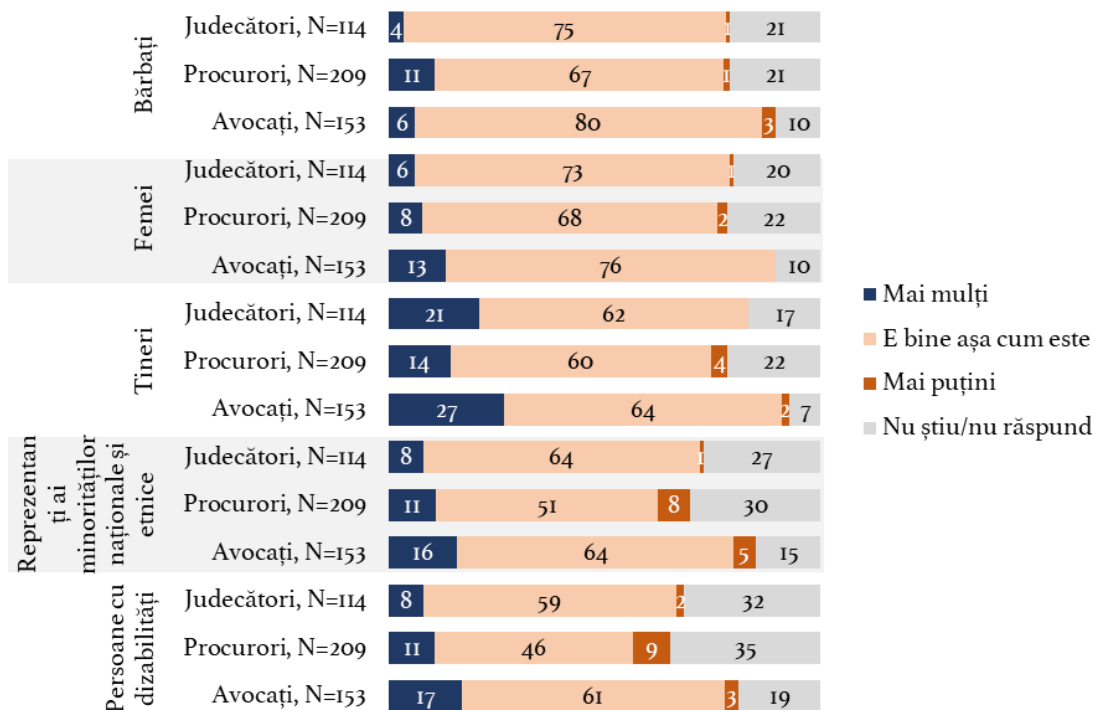
O pondere majoritară a respondenților consideră că sunt suficiente femei în sistemul procuraturii. Circa o treime dintre avocați (36%), o pătrime dintre judecători (25%) și aproximativ o cincime dintre procurori (18%) cred că trebuie să fie mai mulți tineri în procuratură. Circa 16% dintre avocați sunt de părerea că, în procuratură, este nevoie de mai multe persoane cu dizabilități și reprezentanți ai minorităților etnice/naționale. 15% dintre procurori afirmă că este nevoie de mai puține persoane cu dizabilități în procuratură, iar 13% - că e nevoie de mai puțini reprezentanți ai minorităților etnice și naționale în sistem.

Figura 4.2: Q35. Credeți că procuratura are nevoie de mai mulți, la fel sau mai puțini...

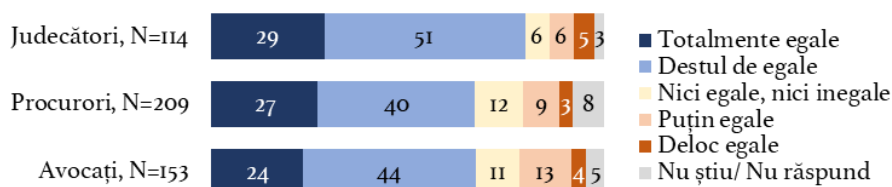
Majoritatea respondenților afirmă că, în avocatură, sunt suficiente femeile și suficienți tineri. Circa o pătrime din avocați consideră că este nevoie de mai mulți tineri în avocatură, iar circa 16% - că e nevoie de mai multe persoane cu dizabilități și care reprezintă minorități etnice/naționale.

Figura 4.3: Q36. Credeți că în avocatură este nevoie de mai mulți, la fel sau mai puțini...

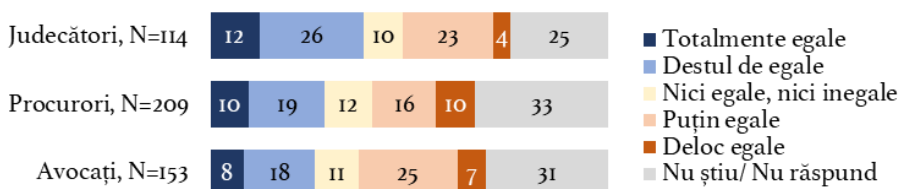
În opinia majorității persoanelor care au participat la sondaj, oportunitățile de angajare și creștere în justiție sunt destul sau total egale pentru femei și bărbați. Această pondere este mai înaltă în rândul judecătorilor (80%), comparativ cu procurori (67%) și avocați (68%).

Figura 4.4: Q37. Cât de egale sunt oportunitățile de angajare/creștere profesională ale femeilor și bărbaților în justiție?

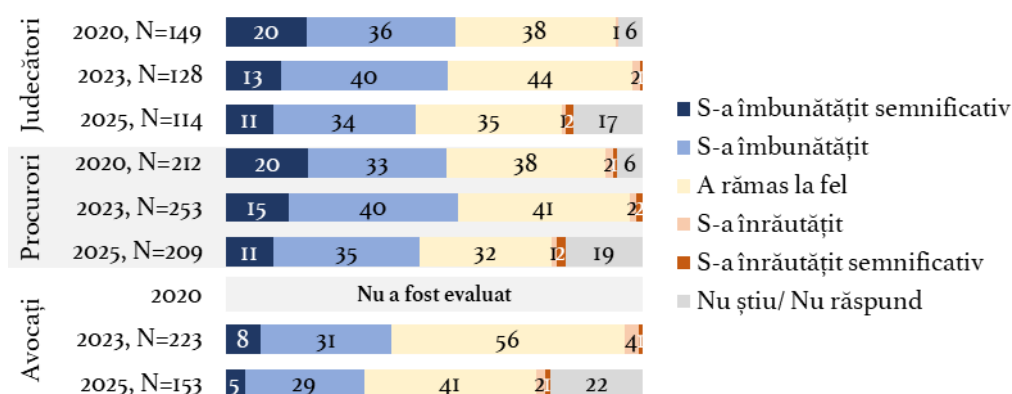
38% dintre judecători, 29% dintre procurori și 26% dintre avocați afirmă că oportunitățile de angajare/creștere profesională în justiție ale persoanelor cu dizabilități locomotorii sunt, în general, egale, cu cele ale persoanelor fără dizabilități. Totodată, 32% dintre avocați, 27% dintre judecători și 26% dintre procurori consideră că șansele de a se angaja sau crește în sistem pentru persoane cu dizabilități locomotorii sunt puțin sau deloc egale.

Figura 4.5: Q38. Cât de egale sunt oportunitățile de angajare/creștere profesională ale persoanelor cu dizabilități locomotorii în justiție?

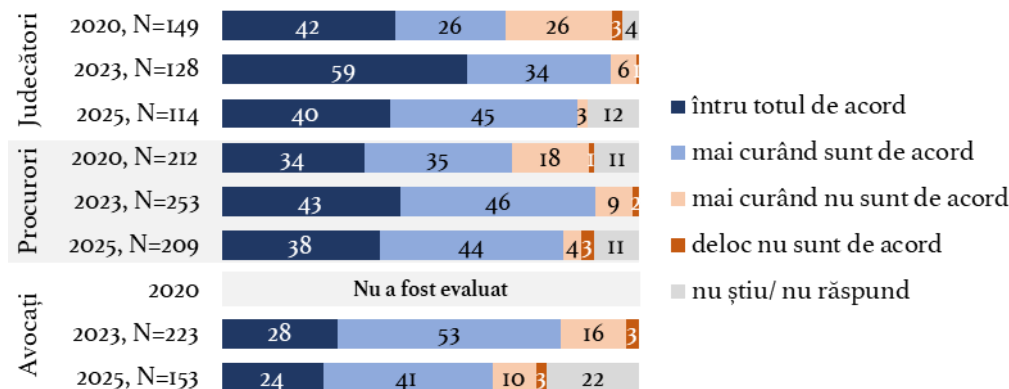
46% dintre procurori, 45% dintre judecători și 34% dintre avocați sunt de părerea că nivelul egalității de gen în instanțele și procuratură a crescut în ultimii 5 ani. Ponderea acestei opinii este în ușoară descreștere față de sondajul din anii 2020 și 2023.

Figura 4.6: Q39. Credeți că în ultimii 5 ani, nivelul egalității de gen în instanțele judecătorești și procuratura din Republica Moldova ...

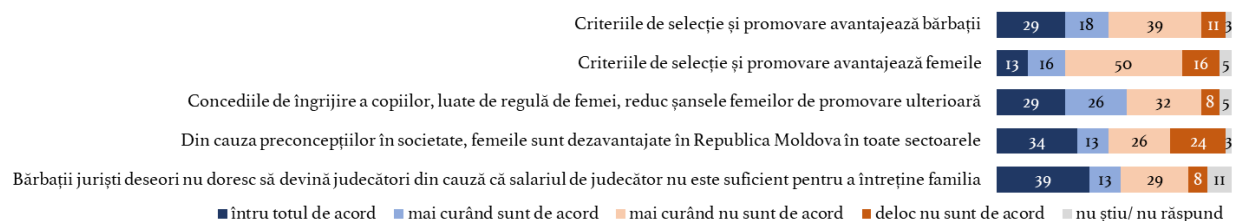
Majoritatea respondenților continuă să fie de acord că sistemul de instruire, selecție și promovare în funcție al judecătorilor și procurorilor asigură egalitatea de gen. Totodată, această pondere a crescut în anul 2023, comparativ cu anul 2020 și a scăzut ușor în 2025, comparativ cu sondajul din 2023. Per ansamblu, în anul 2025 ponderile sunt mai mari decât cele din anul 2020.

Figura 4.7: Q40. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că sistemul de instruire, selecție și promovare în funcție al judecătorilor și procurorilor asigură egalitatea de gen?

Respondenții care consideră că sistemul de instruire, selecție și promovare în funcție al judecătorilor și procurorilor nu asigură egalitate de gen (38 de respondenți), au fost întrebați în ce măsură sunt sau nu de acord cu un șir de afirmații despre criteriile de selecție și promovare. Majoritatea afirmă că, în general, concediile de îngrijire a copiilor reduc șansele femeilor de promovare ulterioară (55%), iar jumătate sunt de acord că bărbații juriști deseori nu doresc să devină judecători din cauză că salariul de judecător nu este suficient pentru a întreține familia (52%), criteriile de selecție și promovare avantajează bărbații și că, din cauza preconcepțiilor în societate, femeile sunt dezavantajate în Republica Moldova în toate sectoarele (câte 47% fiecare). Majoritatea nu sunt de acord că modul în care se face selecția și promovarea în sistem avantajează femeile (66%).

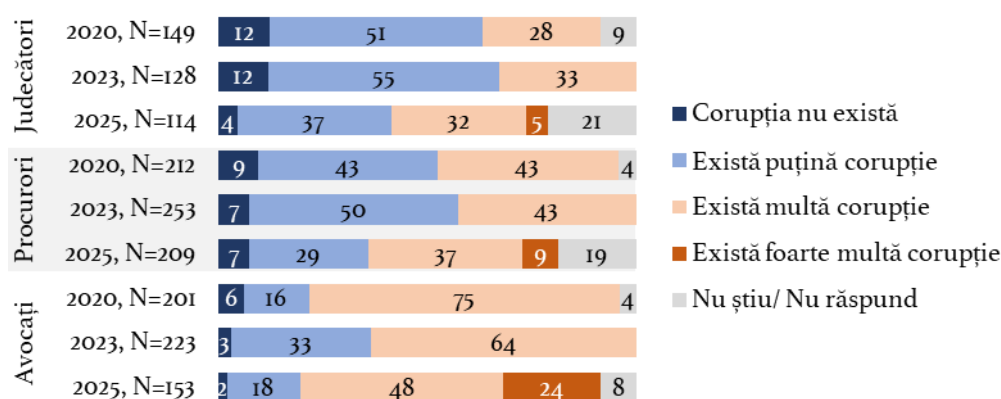
Figura 4.8: Q40.2 În ce măsură sunteți sau nu de acord cu următoarele afirmații?, N=38 (respondenții care consideră că sistemul de instruire, selecție și promovare în funcție al judecătorilor și procurorilor nu asigură egalitate de gen)

CAPITOLUL V: FENOMENUL CORUPȚIEI

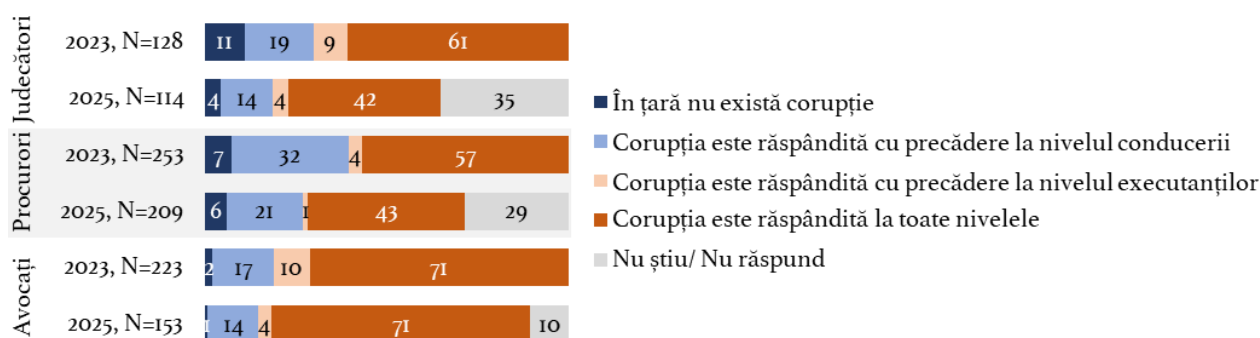
Ponderea judecătorilor care consideră că în Republica Moldova există multă sau foarte multă corupție a crescut de la 28% în 2020 la 37% în 2025, în timp ce proporția celor care cred că există puțină corupție a scăzut de la 55% în 2023 la 37% în 2025. În rândul procurorilor, percepția unui nivel înalt de corupție a crescut ușor (de la 43% în 2023 la 46% în 2025), iar ponderea celor care consideră că există puțină corupție a scăzut de la 50% la 29%. Avocații rămân cei mai critici: ponderea celor care percep corupția ca fiind multă sau foarte multă a crescut de la 64% în 2023 la 72% în 2025.

Figura 5.1: Q41. Care este percepția Dvs. cu privire la nivelul corupției din R. Moldova?

În ultimii doi ani, tot mai puțini reprezentanți ai sistemului judiciar afirmă că în țară nu există corupție. În rândul judecătorilor, ponderea celor care împărtășesc această opinie a scăzut de la 11% în 2023 la 4% în 2025. O tendință similară se observă și în rândul procurorilor (6% în 2025 față de 7% în 2023), precum și în cazul avocaților, unde ponderea a coborât ușor, de la 2% la 1%.

Figura 5.2: Q42. Care este percepția Dvs. cu privire la structura corupției?

Parlamentul și Guvernul sunt percepute ca fiind cele mai afectate de corupție. Peste 38% dintre judecători, 46% dintre procurori și 54% dintre avocați consideră că în aceste instituții corupția este multă sau foarte multă. Avocații exprimă cele mai critice opinii – peste jumătate dintre aceștia indică un nivel înalt de corupție în ambele instituții.

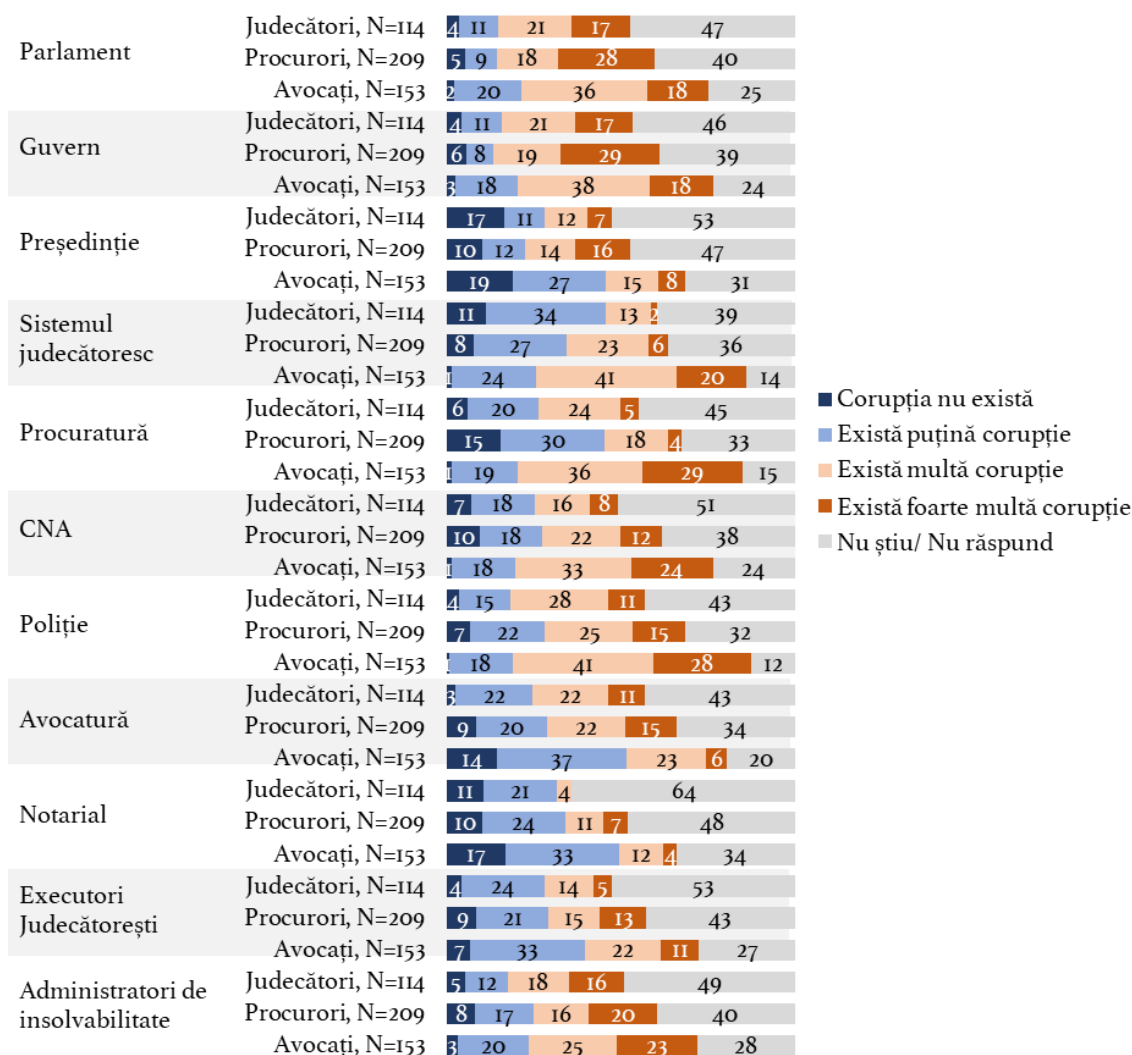
Președinția este percepută ca fiind mai puțin afectată de corupție. 17% dintre judecători și 19% dintre avocați consideră că aici corupția nu există. Ponderea celor care văd corupție multă sau foarte multă este mai redusă: 19% în rândul judecătorilor, 30% în rândul procurorilor și 23% în rândul avocaților.

Sistemul judecătoresc și Procuratura sunt percepute diferit de către cele trei categorii. Judecătorii au o percepție mai pozitivă despre propriul sistem – doar 15% consideră că există multă sau foarte multă corupție, comparativ cu 29% dintre procurori și 61% dintre avocați. În ceea ce privește Procuratura, 22% dintre procurori consideră că există corupție înaltă, comparativ cu 65% dintre avocați și 29% dintre judecători.

Aproximativ o treime dintre procurori (34%) și peste jumătate dintre avocați (57%) consideră că există corupție multă sau foarte multă în cadrul CNA. Poliția este printre instituțiile cel mai des asociate cu niveluri ridicate de

corupție. 39% dintre judecători, 40% dintre judecători și 69% dintre avocați consideră că în poliție corupția este multă sau foarte multă. Alte profesii juridice (notariat, executori, administratori) sunt văzute ca fiind mai puțin corupte de judecători și procurori, însă avocații indică niveluri mai ridicate de corupție și în aceste structuri.

Figura 5.3: Q43. Care este opinia Dvs. despre corupția din următoarele instituții?

38% dintre judecători consideră că nivelul corupției în țară a scăzut, în timp ce 17% dintre procurori și 33% dintre avocați împărtășesc aceeași opinie. În rândul procurorilor și avocaților predomină percepția că situația a rămas neschimbată sau s-a înrăutățit.

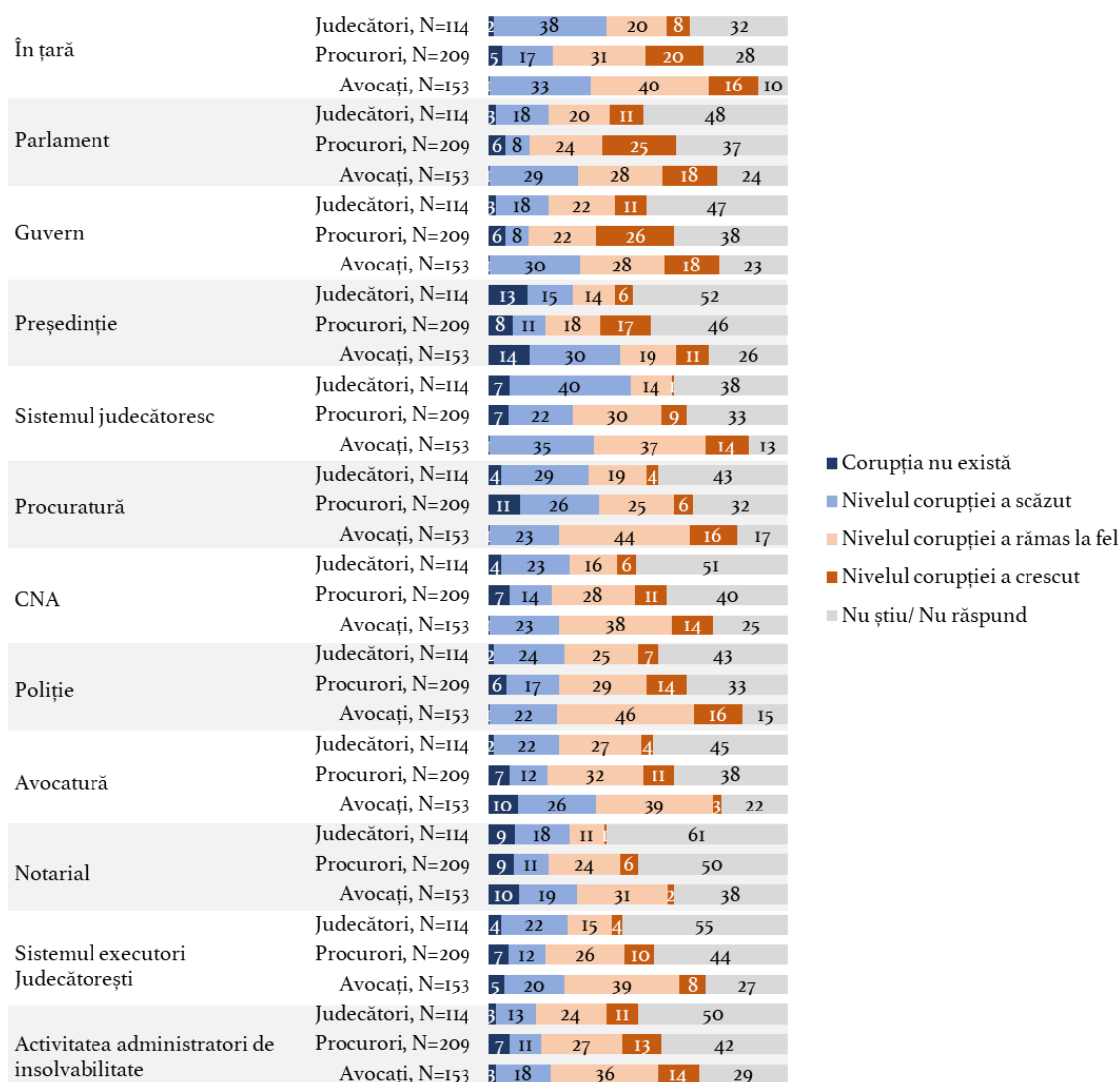
Parlamentul și Guvernul sunt percepute ca instituții în care nivelul corupției a rămas constant sau a crescut. 21% dintre judecători, 14% dintre procurori și 30–31% dintre avocați consideră că nivelul corupției nu există sau a scăzut în aceste instituții.

Președinția este evaluată mai pozitiv - 28% dintre judecători și 44% dintre avocați consideră că nivelul corupției nu există sau a scăzut, comparativ cu 19% dintre procurori. Ponderea celor care afirmă că nivelul corupției a crescut în această instituție este mai mică decât în cazul altor autorități.

Judecătorii evaluează cel mai favorabil propriul sistem - 40% consideră că nivelul corupției a scăzut, față de 22% dintre procurori și 35% dintre avocați. În ceea ce privește CNA și Poliția, ponderea celor care consideră că nivelul corupției a scăzut este redusă în toate cele trei grupuri, cei mai mulți respondenți afirmând că nivelul corupției a rămas același sau a crescut.

Alte profesii juridice (notariat, executori, administratori de insolabilitate) sunt percepute ca având o evoluție ușor mai favorabilă de către judecători și avocați. Procurorii, însă, consideră într-o măsură mai mică că în cadrul acestor instituții nivelul corupției a scăzut.

Figura 5.4: Q44. Care este opinia Dvs. despre evoluția fenomenului corupției din 2021 până în prezent, în următoarele instituții?

Salariile mici sunt percepute ca un factor important care contribuie la corupție, în special de către procurori – 94% dintre aceștia consideră că influențează mult sau foarte mult acest fenomen. Aceeași opinie este împărtășită de 78% dintre judecători și 71% dintre avocați. Ponderea celor care spun că acest factor influențează „foarte puțin” sau „deloc” este redusă în toate cele trei grupuri.

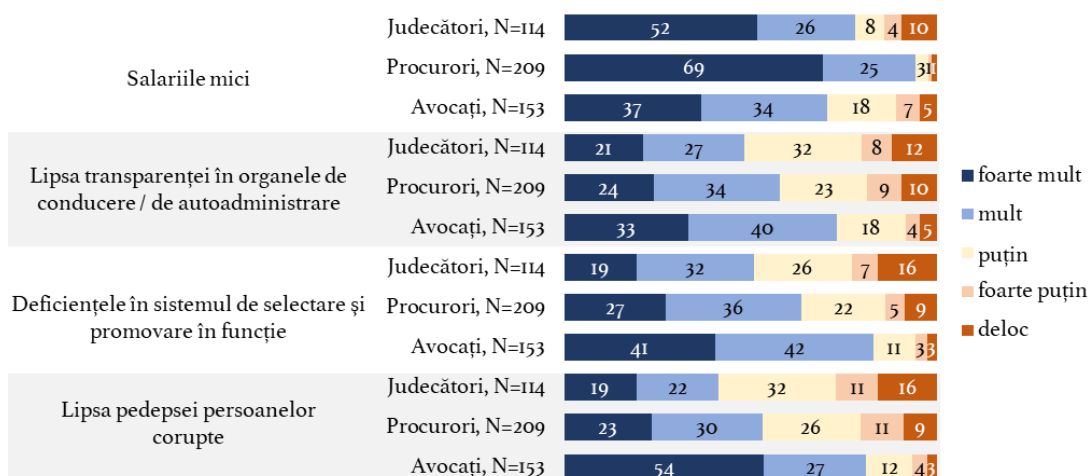
73% dintre avocați consideră că lipsa transparenței în organele de conducere și autoadministrare contribuie mult sau foarte mult la corupție, comparativ cu 58% dintre procurori și 48% dintre judecători. În rândul judecătorilor, aproape o treime spun că influențează puțin, iar 12% – deloc.

Deficiențele în sistemul de selectare și promovare în funcție sunt văzute drept cauză majoră a corupției mai ales de către avocați – 83% dintre aceștia cred că influențează mult sau foarte mult fenomenul. Procurorii (63%) și judecătorii (51%) exprimă o percepție mai reținută. Judecătorii sunt și cei care înregistrează cea mai mare pondere de neîncredere în influența acestui factor (16% spun că nu influențează deloc).

Lipsa pedepsei persoanelor corupte este considerată un factor esențial în perpetuarea corupției mai ales de către avocați – 81% indică această cauză ca influență în mare măsură. În rândul procurorilor, 53% împărtășesc această

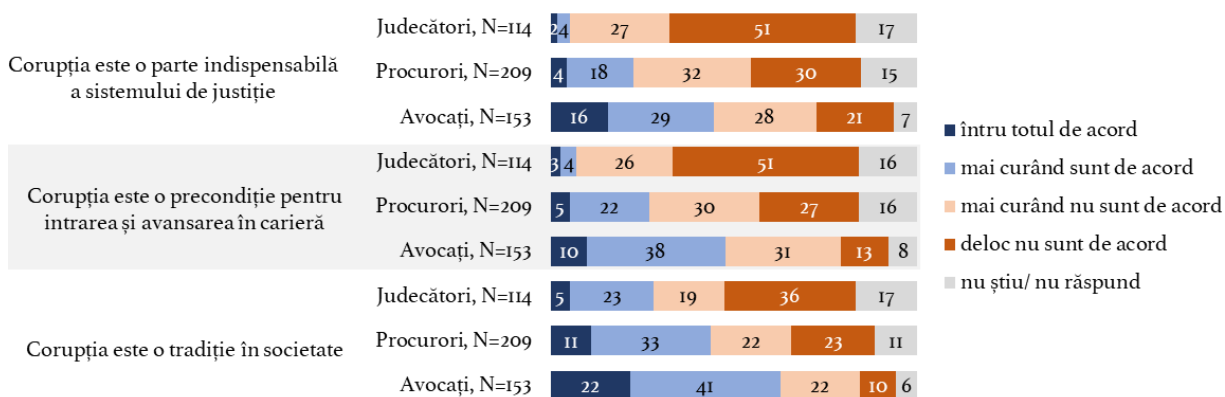
opinie, iar în rândul judecătorilor – 41%. Ponderea celor care consideră că lipsa pedepselor influențează „deloc” corupția este de 16% în rândul judecătorilor și de 9% în rândul procurorilor.

Figura 5.5: Q45. În opinia Dvs., cât mult contribuie următoarele aspecte la răspândirea corupției în sectorul justiției?

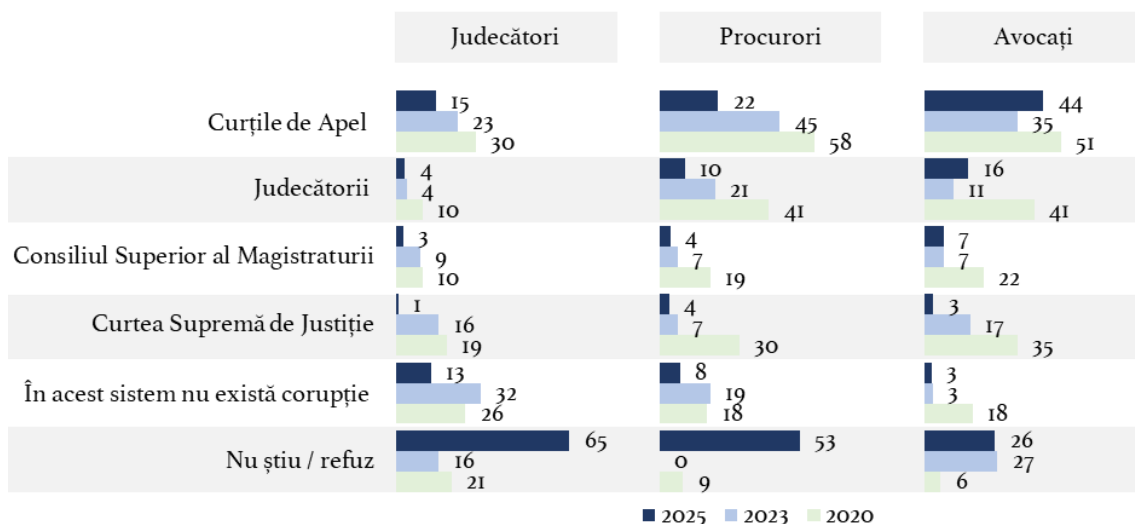
Afirmația că „corupția este o parte indispensabilă a sistemului de justiție” este respinsă de majoritatea judecătorilor (78% nu sunt de acord) și procurorilor (62% nu sunt de acord). În schimb, 45% dintre avocați sunt de acord total sau parțial cu această idee. Opinia despre „corupția este o precondiție pentru intrarea și avansarea în carieră” este împărțită de 48% dintre avocați, 27% dintre procurori și 7% dintre judecători. În același timp, afirmația „corupția este o tradiție în societate” este susținută de 63% dintre avocați, 44% dintre procurori și 28% dintre judecători.

Figura 5.6: Q45.1 În ce măsură sunteți sau nu de acord cu următoarele afirmații?

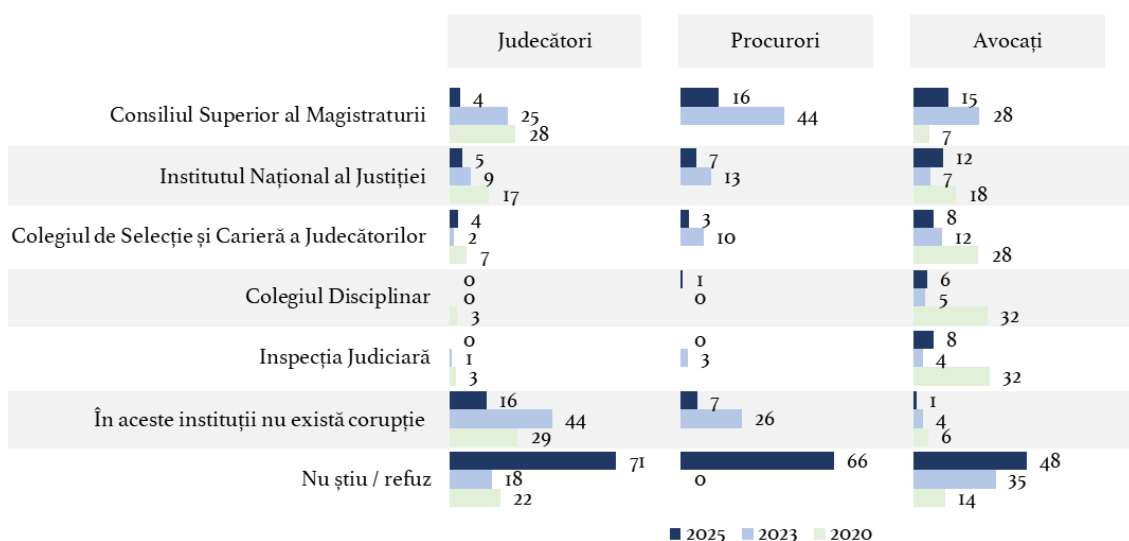
Fiind întrebați unde este cel mai înalt nivel al corupției în sistemul judecătoresc, toate trei categorii de respondenți au clasat pe primul loc Curțile de Apel - 15% dintre judecători, 22% dintre procurori și 44% dintre avocați. Totodată, 65% dintre judecători, 53% dintre procurori și 26% dintre avocați nu au oferit un răspuns la această întrebare. Se atestă ponderi în descreștere în majoritatea cazurilor, a ponderilor celor care consideră că este corupție în sistemul judecătoresc.

Figura 5.7: Q46. După părerea Dvs., unde este cel mai înalt nivel al corupției în sistemul judecătoresc?

Fiind întrebați unde este cel mai înalt nivel al corupției în instituțiile sistemului judecătoresc, cea mai mare parte dintre respondenți au clasat pe primul și al doilea loc Consiliul Superior al Magistraturii (4% dintre judecători, 16% dintre procurori și 15% dintre avocați) și Institutul Național al Justiției (5% dintre judecători, 7% dintre procurori și 12% dintre avocați). Totodată, 71% dintre judecători, 66% dintre procurori și 48% dintre avocați nu au oferit un răspuns la această întrebare. Se atestă ponderi în descreștere în majoritatea cazurilor, a ponderilor celor care consideră că este corupție în instituțiile sistemului judecătoresc.

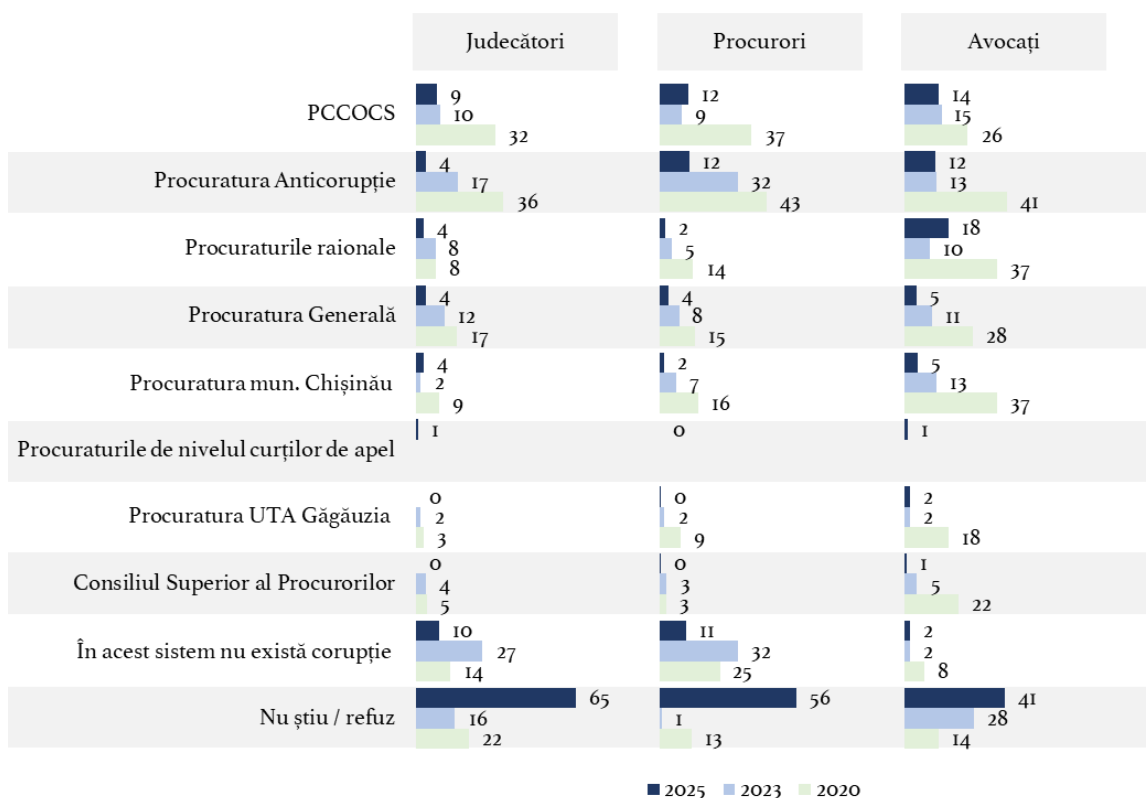
Figura 5.8: Q47. După părerea Dvs., unde este cel mai înalt nivel al corupției în instituțiile sistemului judecătoresc?

Fiind întrebați unde este cel mai înalt nivel al corupției în instituțiile sistemului procuraturii, respondenții au specificat preponderent PCCOCS (9% dintre judecători, 12% dintre procurori și 14% dintre avocați), Procuratura Anticorupție (4% dintre judecători, 12% dintre procurori și 12% dintre avocați). O pondere considerabilă dintre avocați au menționat și procuraturile raionale – 18%, deși ponderi mai mici dintre judecători (4%) și procurori (2%) au oferit același răspuns. Totodată, 65% dintre judecători, 56% dintre procurori și 41% dintre avocați nu au oferit

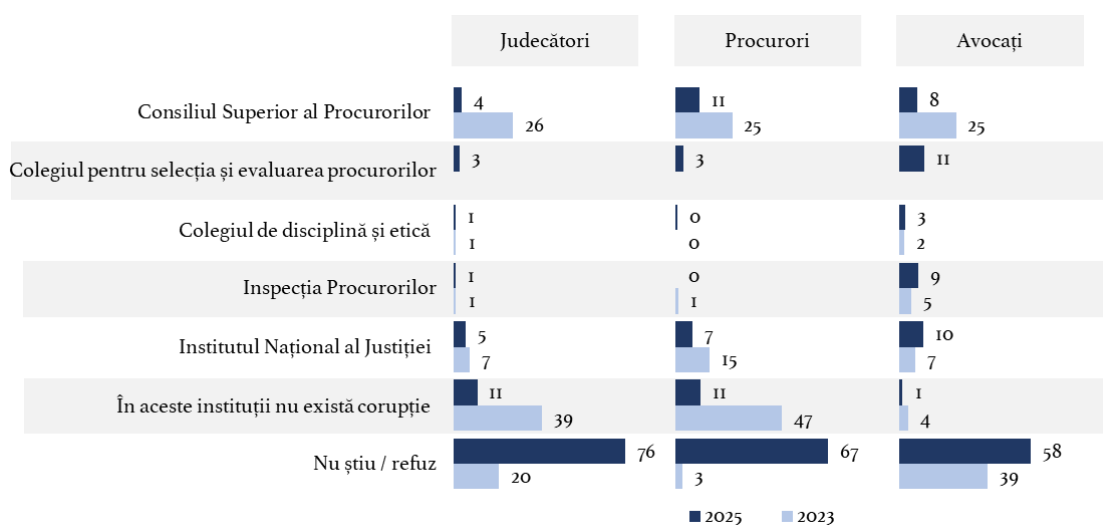
un răspuns la această întrebare. Se atestă ponderi în descreștere în majoritatea cazurilor, a ponderilor celor care consideră că este corupție în instituțiile sistemului judecătoresc.

Figura 5.9: Q48. După părerea Dvs., unde este cel mai înalt nivel al corupției în instituțiile sistemului procuraturii?

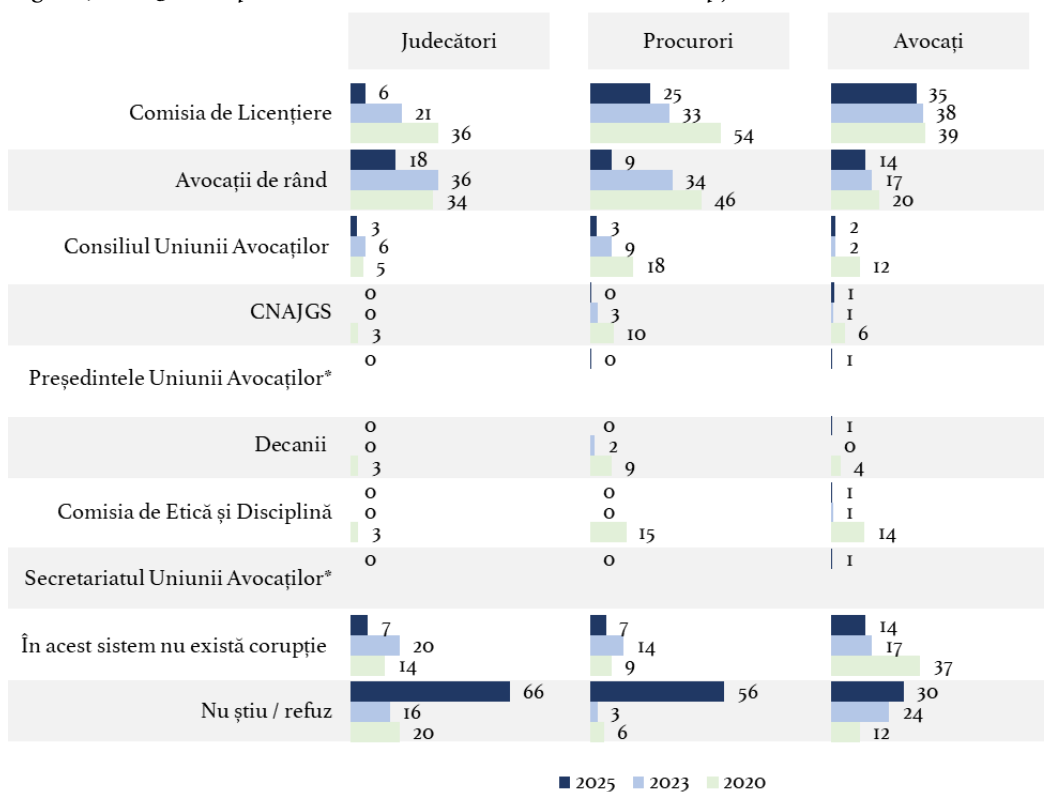
Participanții la sondaj au fost întrebați în care din următoarele instituții este cel mai înalt nivel al corupției: Consiliul Superior al Procurorilor, Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor, Colegiul de disciplină și etică, Inspekția Procurorilor și Institutul Național al Justiției. 4% dintre judecători, 11% dintre procurori și 8% dintre avocați au menționat Consiliul Superior al Procurorilor, iar 3% dintre judecători, 3% dintre procurori și 11% dintre avocați au menționat Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor. Totodată, 5% dintre judecători, 7% dintre procurori și 10% dintre avocați consideră că cel mai înalt nivel al corupției este în Institutul Național al Justiției. În majoritatea cazurilor, comparativ cu anul 2023, a scăzut considerabil ponderea celor care au indicat că în aceste instituții există corupție, însă a crescut semnificativ ponderea celor care au refuzat să răspundă la întrebare.

Figura 5.10: Q49. După părerea Dvs., unde este cel mai înalt nivel al corupției în instituțiile menționate?

Fiind întrebați despre cel mai înalt nivel al corupției în avocatură, respondenții au menționat Comisia de licențiere (6% dintre judecători, 25% dintre procurori și 35% dintre avocați) și avocații de rând (18% dintre judecători, 9% dintre procurori și 14% dintre avocați). Ponderea celor care nu au oferit un răspuns la această întrebare este de 66% dintre judecători, 56% dintre procurori și 30% dintre avocați.

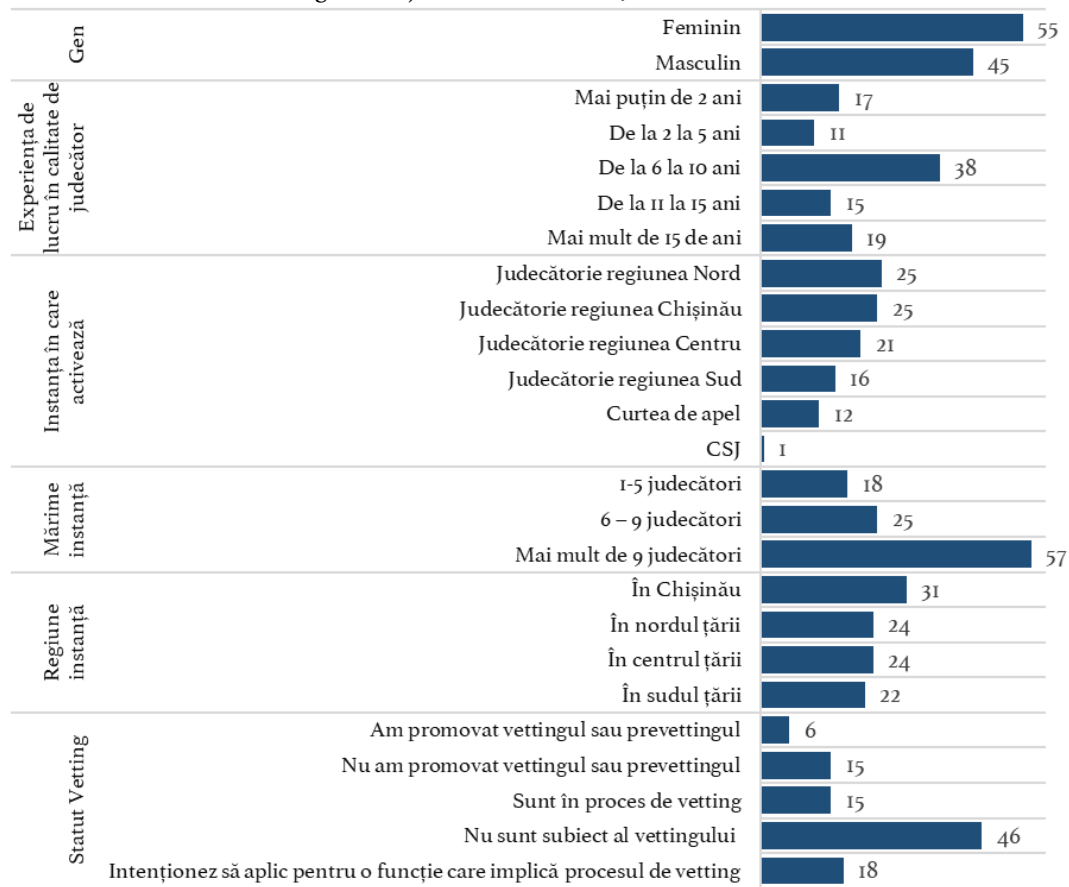
Figura 5.11: Q50. În opinia Dvs., unde este cel mai înalt nivel al corupției în avocatură?*

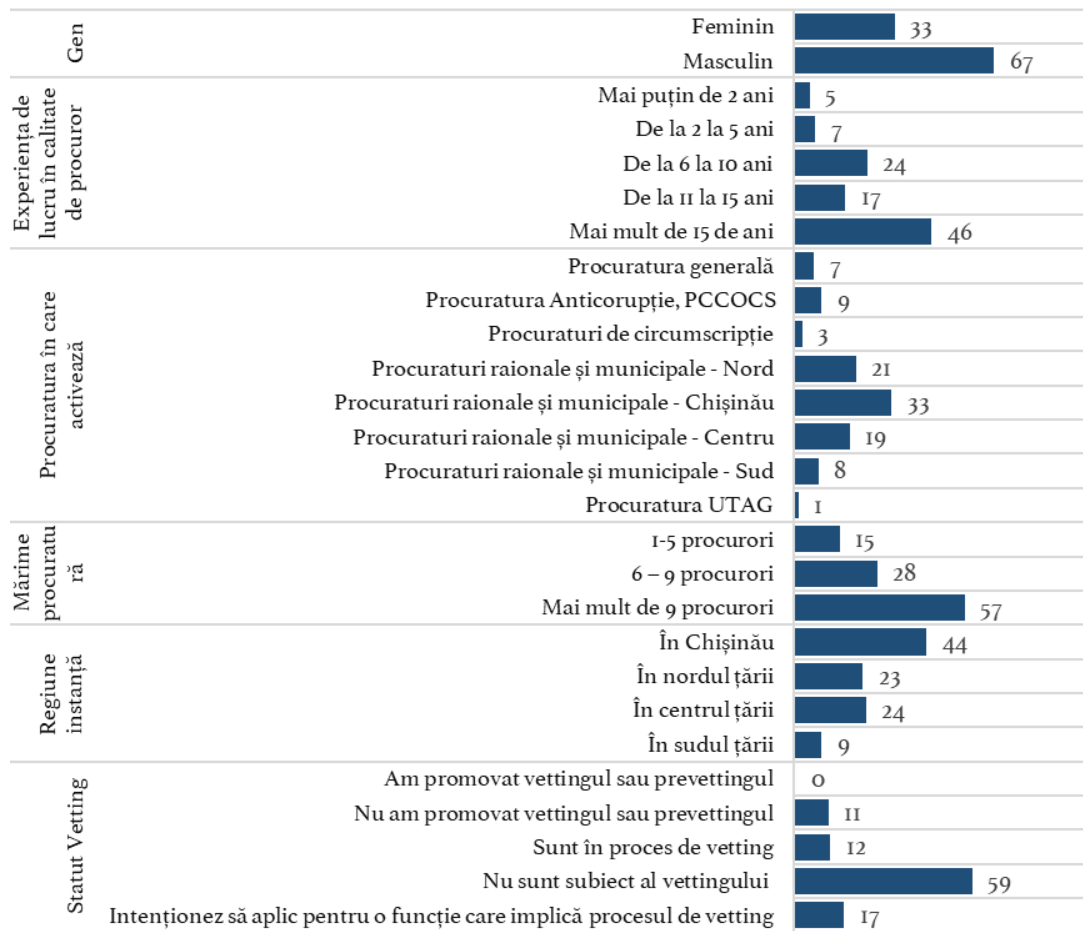
* Opțiunea Secretariatul Uniunii Avocaților a fost inclusă în sondajul din anul 2025.

ANEXE

Anexa 1. Profilul socio-demografic al judecătorilor, N=114

Anexa 2. Profilul socio-demografic al procurorilor, N=209

Anexa 3. Profilul socio-demografic al avocaților, N=153

